

Rammeaftale 2021-2022

Udviklingsstrategi og Styringsaftale

KKR
HOVEDSTADEN

Det højt specialiserede
socialområde og
specialundervisning

Kommunerne i
hovedstadsregionen og
Region Hovedstaden

Indhold

Forord	s. 3
Indledning	s. 4
Udviklingsstrategi	s. 5
Fokusområde 2021-2022	s. 6
Fælles mål	s. 7
Styringsaftale	s. 8
Nyt i styringsaftalen	s. 9
Centrale udmeldinger	s. 12
Tekniske bilag	s. 13

Forord

Med Rammeaftale 2021-2022 sætter Hovedstadens kommuner og Region Hovedstaden retningen for de kommende års samarbejde om udvikling af faglige indsatser og koordinering af kapacitet og styring på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Region Hovedstaden.

Det specialiserede social- og specialundervisningsområde er et kommunalt kerneområde, som kommunerne samarbejder om bl.a. for at sikre de rette tilbud til målgrupper af borgere med særlige behov.

I Rammeaftale 2021-2022 vil vi sætte fokus på kvalitet. Retningen er politisk sat med indspil fra kommunerne og regionen. Vi vil i fællesskab videreudvikle vores tilbudsvifte, så vi sikrer de rette tilbud for borgere med komplekse udfordringer, herunder et særligt fokus på kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser. Målet er, at udvikle kvaliteten i de tilbud vi giver borgerne i Hovedstadsregionen og dele viden om, hvad der virker og hvad der ikke virker på tværs af kommuner og region.

Vi ser frem til samarbejdet om at udfolde rammeaftalens visioner og initiativer til konkret handling og det er vores håb og ønske, at rammeaftalen kan være med til at løfte og fokusere vores samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Hovedstadsregionen.

Med venlig hilsen

Steen Christiansen, Formand for KKR Hovedstaden
Karsten Søndergaard, Næstformand for KKR Hovedstaden

Indledning

Behovet for højt specialiserede tilbud på social- og specialundervisningsområdet kan opstå på grund af sygdom, handicap, misbrug, kriminalitet eller lignende.

Her kan hver enkelt kommune ikke løse opgaven alene, og der er behov for et stærkt tværkommunalt samarbejde. Derfor køber og sælger vi pladser af og til hinanden. Vores fælles ansvar indebærer også et forsyningsansvar for, at vi samlet set har de tilbud, der skal til for målgruppen. Det er centralt, at vi har en relevant tilbudsvifte, som passer til det, der efterspørges.

Når kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden leverer ydelser på et højt specialiseret niveau, er de baseret på højt specialiserede kompetencer, faglig viden, vidensbaserede metoder, særligt avancerede velfærdsteknologier og særlige fysiske rammer.

Samarbejdet mellem kommunerne og Region Hovedstaden reguleres i denne rammeaftale, der består af en Udviklingsstrategi og en Styringsaftale.

Det er kommunernes ansvar at koordinere det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde på såvel børne- og ungeområdet, som voksenområdet.

Som følge heraf har kommunerne ansvaret for at udarbejde en rammeaftale for det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Rammeaftalen skal indgås senest d. 1. december 2020.

- Rammeaftalen for 2021-2022 er toårig.
- Rammeaftalen 2021-2022 er godkendt af alle kommuner i hovedstadsregionen og af Region Hovedstaden.
- Rammeaftale 2021-2022 er gældende for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2022.

Udviklingsstrategi 2021-2022

Det overordnede udviklingsstrategiske fokus i Rammeaftalen 2021-2022 er *kvalitet*.

Dette fokus konkretiseres i arbejdet med to tematiske fokusområder for 2021-2022:

1. *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte*
2. *Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser.*

1. *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte*

Med forrige Rammeaftale 2019-2020, satte KKR Hovedstaden fokus på tilbudsviften og herunder en afdækning af, hvilke målgrupper, kommunerne i Hovedstadsregionen oplevede de største udfordringer med at finde relevante tilbud til. På baggrund af denne afdækning valgte KKR Hovedstaden at arbejde videre med målgruppen "voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l.".

Dette arbejde videreføres i Rammeaftale 2021-2022 med henblik på at etablere flere pladser på relevante tilbud til borgere i målgruppen.

Formålet med udviklingsstrategien er:

- At sikre og styre den faglige udvikling af tilbuddene i hovedstadsregionen, så alle driftsherrer til stadighed er i stand til at tilbyde de rigtige tilbud af høj kvalitet også til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer.
- At skabe synlighed og gennemsækelighed om kapacitet og behov for pladser.
- At sikre koordination og udvikling af nye tilbud særligt til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer, så ekspertise og ressourcer på særlige områder anvendes hensigtsmæssigt.

Fokusområder

2021-2022

Fokus 1: Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte (fortsat)

Fokus 2: Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser

2. Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser.

Mennesker med psykiske lidelser møder et komplekst system, som på tværs af sektorområder ikke altid tilbyder sammenhængende løsninger på tværs af kommuner og region. Derfor vil fokus være på, hvorvidt kommunerne i Hovedstadsregionen samlet set har de rette tilbud til borgere med psykiske lidelser, som der er behov for. Et fokus vil ligeledes være samarbejdet med psykiatrien og videndeling på tværs.

Der vil blive udarbejdet en afdækning af, hvilke tilbud der findes i Hovedstadsområdet til borgere med psykiske lidelser. Det kan være fra forskellige kommunale forvaltninger, eksterne aktører m.fl. Afdækningen skal løfte en debat om kvalitet overfor borgeren, best practise, og hvorvidt vi mangler tværkommunale løsninger og et særligt fokus på udsatte borgere.

Herudover vil der fortsat være fokus på at skabe synlighed og gennemsækelighed om kapacitet og behov for pladser. Kapacitet- og belægningsanalysen gennemføres fortsat for Hovedstadsregionen og indeholder derudover analysen af de lands- og landsdelsdækkende tilbud, dog i en mindre tabeltung udgave. Udviklingen i de private tilbud vil også indgå i arbejdet.

Læs mere om udviklingsstrategien i det tekniske bilag 2.

Fælles mål for det tværgående højt specialiserede social- og specialundervisningsområde:

- Vi vil styrke kommunernes forudsætninger for at give børn, unge og voksne med særlige behov adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer.
- Vi vil forpligte hinanden på at samarbejde, både fagligt og økonomisk, om de tværgående højt specialiserede tilbud i hovedstadsregionen.
- Vi vil arbejde målrettet for, at alle højt specialiserede tilbud har et fast fokus på at anvende og udvikle 'bedste praksis' med henblik på effektive indsatsforløb baseret på høj faglighed og størst mulig omkostningseffektivitet.

Fælles mål

De fælles mål er godkendt i KKR Hovedstaden, de 29 kommuner og Region Hovedstaden. Målene udgør rammen for samarbejdet i regi af Rammeaftalen i perioden 2018-2021.

De fælles mål skal styrke og fokusere det eksisterende samarbejde på tværs af kommuner og mellem kommuner og region i regi af Rammeaftalen. Ønsket er at fokusere på få områder, hvor vi yder en betydelig fælles indsats, som fx kvalitet i tilbudsviften og i socialpsykiatrien.

Formålet med de fælles mål er, at kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden sætter en fælles dagsorden på det tværgående højt specialiserede social- og specialundervisningsområde. Denne dagsorden skal understøtte kommunernes ansvar for det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde, herunder forsyningsansvaret for de højt specialiserede indsatser.

Styringsaftale 2021-2022

I hovedstadsregionen driver flere kommuner og Region Hovedstaden tilbud på det specialiserede social- og specialundervisningsområde, som andre kommuner kan benytte til mennesker med særlige behov. Køb og salg af pladser på disse tilbud sker på baggrund af en dialog mellem kommuner og driftsherrer om de konkrete forløb. Styringsaftalen i Rammeaftalen understøtter denne dialog og er med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen på de sociale tilbud.

Efter flere års fokus på økonomi og takstudvikling, er der nu plads til et øget fokus på kvalitet. Dette er et fælles ansvar for kommunerne i Region Hovedstaden. Styringsaftalen omhandler derudover, hvordan vi opretter nye pladser, udvider samt understøtter udvikling af tilbudsviften gennem en fælles økonomimodel.

I styringsaftalen 2021-2022 er det bestemt, at kommunerne blot skal regulere taksterne i forhold til pris- og lønudvikling. Hvis man fraviger det aftalte fx grundet en uregelmæssig stigning i takster, skal man indrapportere forklaringerne til Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde.

Læs mere om modellen for opfølgning på takstaftalen i teknisk bilag 1 til Styringsaftalen.

Styringsaftalen 2021-2022 omfatter:

- Aftaler, takstmodel og procedurer, som understøtter samarbejde og dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om de konkrete forløb ved køb og salg af pladser
- Aftale om, at udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede social- og specialundervisningsområde til og med 2022 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen ift. pris- og lønniveauet i 2019
- Aftale om, at der fra den nuværende aftalte vejledende norm for beregning af de indirekte omkostninger for kommunale tilbud (overheadprocent), arbejdes hen imod 6 % som et gennemsnitligt mål for kommunerne under ét
- Aftale om at understøtte det fortsatte arbejde med tilbudsviften – herunder udvikling af relevante og aktuelle tilbud

Nyt i styringsaftalen 2021-2022

Ny økonomimodel

Der mangler økonomiske incitamenter til at udvikle nye tilbud og pladser. Dette skyldes bl.a. anlægsloftet og at enkeltkommuner ikke kan fylde et tilbud op med egne borgere. KKR Hovedstaden besluttede derfor på sit møde den 7. februar 2020 at udvikle en økonomimodel, som kan forpligte kommunerne i hovedstadsregionen til udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte.

Modellen skal skabe driftssikkerhed i opbygningsfasen. Takstniveauet skal flugte med det nuværende niveau og omfatte anlægs- og driftsudgifter jævnt før model for beregning af takster. Anlæg af denne type tilbud friholdes af anlægskommunens anlægsramme, idet: "de 29 kommuner i Hovedstaden anerkender, at når der er tiltag af denne karakter, så ligger det udover kommunens eget anlægsloft."

Modellen skal i første omgang benyttes til at udvide med pladser på eksisterende tilbud for målgruppen: 'Voksne med autismespektrumforstyrrelser i kombination med andre adfærdsudfordringer mm.'. På sigt skal modellen kunne bruges i arbejdet med andre målgrupper, som KKR Hovedstaden beslutter i regi af rammeaftalen.

Modellen fungerer i et samarbejdsspor omkring den målgruppe, som KKR Hovedstaden beslutter. Driftsherrer kan komme med konkrete projektforslag til etablering af nye pladser eller tilbud ud fra følgende økonomiske rammer:

- I en opstartsperiode på op til tre år gælder der en abonnementsordning
- Maksimalt 75 procents underskudsdækning/garanti af pladser, evt. med årlig aftrapning (f.eks. 75-50-25)
- Underskudsdækningen deles mellem de interesserede bruger-kommuner eller iblandt Hovedstadens 29 kommuner efter befolkningsandele

Nyt i styringsaftalen 2021-2022

Ny monitoreringsmodel

Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning har bedt KKK (KL's konsulentvirksomhed) om, at udvikle en ny model til monitorering af udvikling af udgifterne på det specialiserede socialområde i hovedstadsregionen. Modellen skal erstatte de tidligere takstanalyser, tillægstakstanalyser og analyser af udgiftsudviklingen som i stedet erstattes af ad hoc analyser.

Modellen følger udgiftsudviklingen generelt og på et mere detaljeret niveau. Den nye model giver mulighed for at følge udgifter og mulige forklaringer på ændringer i udgifter i hver enkelt kommune, såvel som for alle kommuner i KKR Hovedstaden under ét. Dermed ses bredere på kommunernes omkostninger og på data, som i forvejen er tilgængelige. Ligeledes vil den bidrage til at skabe overblik over det sociale område.

Monitoreringsmodellen er godkendt af Embedsmandsudvalget for det specialiserede social- og specialundervisningsområde (maj 2020). Monitoreringsopgaven er forankret i Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde, og rapporten vil årligt fremgå af den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

Til monitoreringen benyttes Danmarks statistik. Specialundervisningsområdet indgår ikke i analysen.

Læs mere om styringsaftalen i det tekniske bilag 1.

Nyt i styringsaftalen 2021-2022

Nationale initiativer til mere gennemsigtighed i takststrukturen

Regeringen og KL har i økonomaftalen 2020 aftalt øget gennemsigtighed i takststrukturen via:

1. Justering af takstmodellen med opdeling af taksten i en basis og ydelsestakst fra 1/1-2022.
2. Finansieringsmodel for sundhedslovsydelser til borgere på botilbud ændres så omkostninger til sundhedsfaglig behandling, der er led i opholdet, indregnes i taksterne på botilbud og at borgerens aktuelle opholdskommunes udgifter til øvrige sundhedslovsydelser dækkes af den tidligere opholdskommune. Dette med forventet ikrafttræden hhv. 1/1-2022 (ændring af Serviceloven) og 1/1-2021 (ændring af Sundhedsloven og Retssikkerhedsloven).
3. Udarbejdelse af standardkontrakt som anbefales anvendt ved køb/salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde. Standardkontraktskabeloner vil ligge klar på sekretariaternes hjemmeside og Tilbudsportalen pr. 1/1-2021, hvorfra Rammeaftale 2021-22 er gældende.

For uddybning se Styringsaftalens afsnit 10 i teknisk bilag 1 til Rammeaftale 2021-2022.

Centrale udmeldinger fra Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har mulighed for at udsende centrale udmeldinger om udvalgte målgrupper. Formålet er at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen. Det er vigtigt, at tilbuddene er til stede på nationalt plan og er tilgængelige for kommunerne.

Socialstyrelsen har i november 2019 og januar 2020 udsendt tre centrale udmeldinger, som kommunerne skal afrapportere som et særskilt punkt i forbindelse med fastlæggelsen af Rammeaftale 2021-2022. De tre målgrupper er:

- Udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug
- Borgere med udviklingshæmning og dom
- Borgere med svære spiseforstyrrelser

Samtlige 29 kommuner i Hovedstaden har bidraget til den tværkommunale og tværregionale afdækning af målgrupper og tilbudsstruktur på de tre områder, og Hovedstadsregionens fælleskommunale sikring af det fornødne og rette udbud af højt specialiserede tilbud tilpasset alle tre målgrupper, føder ind i rammeaftalens overordnede udviklingsfokus på *kvalitet*.

Afrapporteringerne vil danne baggrund for kommunalbestyrelsernes fremtidige dialog med Socialstyrelsen om sikring af det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud tilpasset målgruppernes specifikke behov.

Mere information om de centrale udmeldinger kan findes her: <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/national-koordination/central-udmelding> (hentet den 7.maj 2020)

Bilagsgliste

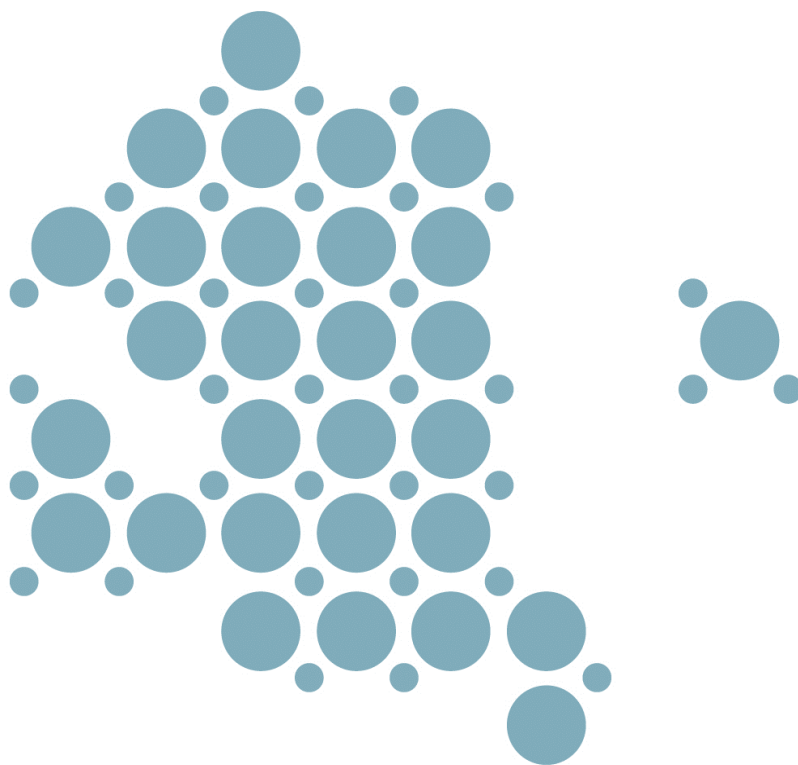
Hent bilag på :

www.rammeaftale-h.dk

Bilag 1:
Teknisk bilag til
Styringsaftale 2021-2022

Bilag 2:
Teknisk bilag til
Udviklingsstrategi 2021-2022

Bilag 1 – Teknisk bilag til Styringsaftale i Rammeaftale 2021-2022

Kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning.....	4
2. Aftale om udvikling i udgifter per dag 2021-2022.....	6
2.1. Styrings- og udviklingstiltag for 2021-2022	7
2.2. Ny økonomimodel	7
2.2.1 Samarbejdsspor – Faciliteret mini-udbudsproces	7
2.2.2 Økonomimodel til opstartsfasen for nye tilbud eller pladser	8
2.3. Ny monitoreringsmodel.....	8
3. Takstmodel	10
3.1. Takstmodellens omkostningslementer	10
3.2. Aftale om prisstruktur	13
3.3. Flere takstniveauer (takstdifferentiering)	13
3.4. Tillægsydelser og Abonnementsordninger	13
3.5. Beregningsgrundlaget.....	14
3.7. Efterregulering.....	14
3.8. Ændringer i beregningsgrundlaget	15
3.9. Særlige tilbud og ydelser	15
4. Principper for samarbejde	17
4.1. Frister for afregning for brug af tilbud.....	17
4.2. Opsigelsesvarsler	17
4.3. Opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter SEL §§ 107 og 108.....	17
4.4. Opkrævning af egenbetaling i tilbud efter SEL §§ 109 og 110	18
4.5. Opfølgningsmekanismer for borgeres placering i takstniveauer	18
4.6. Aftale om etablering og lukning af tilbud og pladser	19
4.7. Principper for etablering af tilbud	19
4.8. Principper for lukning og omlægning af tilbud	19
4.9. Fælles aftale om visitation til kommunikationscentre	20
4.10. Kommuners overtagelse af regionale tilbud	20
4.11. Køb og salg af pladser uden for hovedstadsregionen	20
5. Procedurer og tiltag i forhold til de mest specialiserede tilbud	21
5.1. Nødbremsemodellen	21
6. Børnehuset og Socialtilsyn	22
7. Procedurer for fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.....	23
7.1. Handlekommunens opgaver	23
7.2. Tilbud/Driftherrens opgaver	24
7.3. Interne flytninger og klagesager	25

7.4 Handle-/Betalingskommune.....	25
7.5 Mailingliste til fremsendelse af oplysninger	26
8. Hovedstadens fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre	27
8.1 Visitationsaftale	27
8.2 Arbejdsgange og hensigtserklæringer	27
8.3 Arbejdsgange	28
8.4 Hensigtserklæring om arbejdsgange vedrørende kommunikationscentre	28
8.5 Samarbejde mellem kommunikationscentre og kommuner	29
8.6 Skabelon til samarbejdsaftaler	29
8.7 Sammenhæng til Rammeaftalen	30
8.8 Fordele ved at indgå samarbejdsaftaler	30
8.9 Opmærksomhedspunkter	31
8.10 Eksempler på indhold af samarbejdsaftaler	31
9. Samarbejdsmodel vedrørende de mest specialiserede tilbud	32
9.1 Samarbejdsmodel om de mest specialiserede tilbud	33
9.2 Værktøjskasse med særlige tiltag	34
9.3 Task force	35
9.4 Krav til de mest specialiserede tilbud	36
10. Nyt i styringsaftalen 2021-2022	37
10.1. Justering af takstmodellen	37
10.2. Finansieringsmodel for sundhedslovsydelser til borgere på botilbud.....	37
10.3. Udarbejdelse af standardkontrakt	38

1. INDLEDNING

Kommunerne har ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet. Koordineringen af de to områder omfatter ansvaret for udarbejdelse af en rammeaftale for det specialiserede socialområde og specialundervisningen. Rammeaftalen består af en Udviklingsstrategi og en Styringsaftale.

Dette dokument omfatter aftaler, takstmodel samt procedurer på det takstbelagte område til Styringsaftalen i Rammeaftale 2021-2022.

Formålet med Styringsaftalen er, at den skal være med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen i de kommende to år for de omfattede tilbud i kommunerne i hovedstadsregionen og i Region Hovedstaden. Desuden har Styringsaftalen til formål at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på det specialiserede socialområde er afhængige af at købe og sælge pladser på sociale tilbud på tværs af kommunegrænserne og af Region Hovedstaden.

Styringsaftalen skal indeholde følgende elementer:

- ▶ Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen.
- ▶ Aftaler om prisstrukturen for de omfattede tilbud.
- ▶ Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser.
- ▶ Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftaleregion.
- ▶ Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud.
- ▶ Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.
- ▶ Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af Styringsaftalen.

Styringsaftalen har som noget nyt et fokus på at understøtte Rammeaftalens Udviklingsstrategis udviklingsområde omkring tilbudsviften, herunder at forpligte kommunerne i Hovedstadsregionen på at udvikle tilbudsviften. Dette gennem en fælles økonomimodel for samarbejde om at oprette nye tilbud samt udvide med pladser på eksisterende tilbud. Kvalitetsdagsorden fra Rammeaftalens Udviklingsstrategi tages ligeledes med i Styringsaftalen, da dette er et fælles ansvar for kommunerne i Hovedstadsregionen.

Nyt i Styringsaftalen 2021-2022 er, at taksterne blot reguleres jf. pris- og lønudviklingen. Hvis man fraviger aftalen fx grundet en uregelmæssig stigning i takster, skal man indrapportere forklaringerne til Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde og specialundervisning.

Udviklingen på området vil tage afsæt i en ny model for monitorering, som er udviklet i samarbejde med KLK (KL's konsulentvirksomhed). Denne monitoreringsmodel giver et samlet overblik over udviklingen på det sociale område i egen kommune og for hele Hovedstadsregionen.

Styringsaftalen skal indgås hvert andet år og senest den 1. december samtidig med Udviklingsstrategien. Herefter har den virkning fra 1. januar det følgende år. Styringsaftalen 2021-2022 er således gældende for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2022 og omfatter takster, der er gældende i denne periode.

Aftalen indgås mellem kommunalbestyrelserne i hovedstadsregionen og med Region Hovedstaden, for så vidt angår de tilbud, regionen driver. Alle kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er dermed aftalepart i Styringsaftalen uden hensyn til omfanget af deres køb og salg af tilbud. Loven kræver, at aftalen bliver indgået i enighed.

Styringsaftalen er baseret på den fælles takstmodel, som er udviklet af kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Styringsaftalen lægger sig dermed i forlængelse af tidligere drøftelser og aftaler mellem kommunerne. Region Hovedstaden kan løse opgaver for en kommune inden

for rammeaftalens område mod fuld indtægtsdækning beregnet efter Styringsaftalens principper. Takstberegningen for de *regionsdrevne tilbud* følger principperne i den fælleskommunale takstmodel. Dog er de indirekte omkostninger beregnet konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overheadprocent.

Takstmodellen skal justeres, så taksterne fremadrettet skal opdeles i en basis- og en ydelsestakst. Der er igangsat et arbejde med henblik på at ændre finansieringsbekendtgørelsen, som skal træde i kraft 1. januar 2022. Dette kan medføre ændringer i Styringsaftalen, hvorfor der må tages forbehold for disse justeringer.

Styringsaftalen er et redskab til at understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen. Der er tale om anbefalinger til kommunerne, som skal understøtte den individuelle dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om både kvalitet og pris, som er udgangspunktet for køb og salg af pladser.

2. AFTALE OM UDVIKLING I UDGIFTER PER DAG 2021-2022

Kommunerne i hovedstadsregionen har i perioden 2011-2020 indgået aftaler om prisudviklingen på de takstbelagte tilbud inden for det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Region Hovedstaden har indgået aftalerne fra 2014.

Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden har igen indgået en aftale om udviklingen i udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisning.

Taksterne reguleres nu som udgangspunkt jf. pris- og lønudviklingen. Aftalen lyder:

- ▶ At udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet til og med 2022 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen i forhold til pris- og lønniveauet i 2019

Hvis man fraviger det aftalte fx grundet en uregelmæssig stigning i takster, skal man indrapportere forklaringerne til Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde og specialundervisning.

Modellen for opfølgning på takstaftalen bliver som følger:

- Kommunerne godkender én gang årligt, at de overholder takstaftalen ved at fremskrive med pris- og lønudviklingen.
- Kommunerne indsender én gang årligt forklaringer på tilbuds takststigninger, som ligger udover pris- og lønfremskrivningen – altså hvis et tilbud har nedsat eller øget sine takster (tilbud der fx laver en stor omlægning er undtaget og udgår blot (som tidligere)).
- Takstanalysegruppen gennemgår forklaringerne.
- Forklaringer godkendes af KKR Hovedstaden.
- Takstanalysegruppen og Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning udvælger årligt målgruppe/tema/tilbud fra monitoreringsrapporten til ad hoc analyser.

Denne type opfølgning bliver midlertidig, indtil den nye takstbekendtgørelse træder i kraft med ny inddeling af takster i hhv. basis- og service-takster.

I takstberegningen for 2020 har kommunerne i gennemsnit anvendt en overheadprocent på 6,0 procent. Kommunerne i hovedstadsregionen vil fortsat arbejde hen imod, at det gennemsnitlige mål for overheadprocenten fortsat frem mod 2022 vil være 6 procent.

I maj 2020 udkom "Analyse af prisudvikling i takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisning 2018-2020" og "Analyse af udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde og specialundervisning 2018-2020". Som et supplement til ovenstående analyser, har KKR Hovedstaden i 2017-2019 gennemført afdækninger af kommunernes anvendelse af tillægssydeler til børn, unge og voksne på det specialiserede socialområde. Det er besluttet, at disse afdækninger ikke skal gentages. I stedet gennemføres den nye monitorering af området, jf. afsnit 2.3 nedenfor.

Driftsherrernes efterlevelse af aftalen om udvikling i udgifter per dag i perioden 2014-2018 og 2018-2020 fremgår på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

2.1. STYRINGS- OG UDVIKLINGSTILTAG FOR 2021-2022

KKR Hovedstaden opfordrer hovedstadsregionens kommuner og Region Hovedstaden til fortsat at fastholde et stort fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Herunder opfordres kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden til systematisk at arbejde med følgende områder:

- ▶ At kommunerne på myndighedssiden har fokus på at gennemføre styringsmæssige tiltag, som sikrer effektiv ressourceudnyttelse, herunder grundig udredning og match af tilbud, systematisk opfølgning på sager i forhold til effekt og økonomi, aktiv anvendelse af kvalitetsstandarder m.v.
- ▶ At kommunerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne på myndighedssiden.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på udvikling og omlægning af tilbud, der imødekommer den fremtidige efterspørgsel efter fleksible tilbud og indsatser med fokus på borgerens udvikling.
- ▶ At driftsherrerne arbejder målrettet med anvendelse af differentierede takster inden for de eksisterende rammer i Styringsaftalen.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på anvendelse af velfærdsteknologi i indsatserne.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på at udvikle tilbuddene, så de kan dokumentere effekterne af indsatserne.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne.

2.2. NY ØKONOMIMODEL

Efter flere års fokus på økonomi og takstudvikling, er der nu plads til et øget fokus på kvalitet. Dette er et fælles ansvar for kommunerne i Hovedstadsregionen. Styringsaftalen omhandler derfor også, hvordan vi forpligter hinanden økonomisk til udvikling af tilbudsviften, herunder til at oprette nye tilbud og udvide med pladser på eksisterende tilbud. Den fælles økonomimodel skal understøtte udvikling af tilbudsviften.

KKR Hovedstaden besluttede på sit møde den 7. februar 2020 at udvikle en økonomimodel for etablering af nye pladser i eksisterende tilbud og for fremadrettet etablering af helt nye tilbud til målgruppen "voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd mv."

Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning arbejder på at udvikle en økonomimodel, som giver driftssikkerhed i opbygningsfasen for de driftsherrer, der opretter de nye pladser. Økonomimodellen skal gælde for både kommunale driftsherrer og Region Hovedstaden og ventes færdiggjort i 2020, så den tages i brug med af Rammeaftale 2021-2022.

Økonomimodellen skal muliggøre at arbejde med at udvikle pladser til udvalgte målgrupper én for én. Det tilstræbes, at det er eksisterende tilbud, der udvider, hvilket sikrer et stærkt fagligt set-up og organisering.

2.2.1 SAMARBEJDSFOR – FACILITERET MINI-UDBUDSPROCES

En fælleskommunal procesfacilitering skal fremme en mere forpligtende samlet dialog og et tættere samarbejde mellem driftsherrer og brugerkommuner om udviklingen af nye pladser og tilbud.

KKR Hovedstaden og Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning får en mere fremtrædende rolle i etablering af nye tilbud til de udvalgte målgrupper.

Forslag til overordnet proces for mini-udbud, som kvalificerer udvælgelsen af de bedste og billigste pladser til den udvalgte målgruppe:

- KKR Hovedstaden afdækker efterspørgslen efter pladser til en given målgruppe
- Driftsherrer fremsender konkrete projektforslag om etablering af pladser
- KKR Hovedstaden beslutter hvilke projektforslag fra driftsherrerne, som kan gøre brug af økonomimodellen og etablere nye pladser.

2.2.2 ØKONOMIMODEL TIL OPSTARTSFASE FOR NYE TILBUD ELLER PLADSER

Økonomimodellen forventes færdiggjort i 2020 og vil bl.a. indberette, at driftsherrerne kan komme med konkrete projektforslag til etablering af nye pladser eller tilbud ud fra følgende økonomiske rammer:

- En abonnementsordning i en opstartsperiode på op til tre år
- Maksimalt 75 procents underskudsdækning/garanti af pladser, evt. med årlig aftrapning (f.eks. 75-50-25)
- Underskudsdækningen deles mellem de interesserede bruger-kommuner eller iblandt Hovedstadens 29 kommuner efter befolkningsandele

Det skal på sigt altid være bruger-kommunerne, som betaler for pladserne, hvorfor opstartsperioden tilstræbes at være kort. Takstniveauet skal flugte med det nuværende niveau og omfatte anlægsudgifter og driftsudgifter, jævnfør model for beregning af takster.

Det må forventes, at opstarten med etablering af nye pladser/tilbud især til de komplekse borgere er dyrere end driften efter fx et halvt år. Opdelingen skal forventeligt tilpasses, når der kommer nye retningslinjer med den nye bekendtgørelse om hhv. basis- og service-takst.

Anlæg af denne type tilbud friholdes af anlægskommunens anlægsramme, idet: *"de 29 kommuner i Hovedstaden anerkender, at når der er tiltag af denne karakter, så ligger det udover kommunens eget anlægsloft."*

2.3. NY MONITORERINGSMODEL

Embedsmandsudvalget for det specialiserede social- og specialundervisningsområde har ønsket en ny model til monitorering af udvikling af udgifterne på det specialiserede socialområde. Formålet med modellen er at give kommunerne i KKR Hovedstaden et samlet overblik over udviklingen på det specialiserede socialområde samt viden om vigtige faktorer, der påvirker udviklingen i udgifterne.

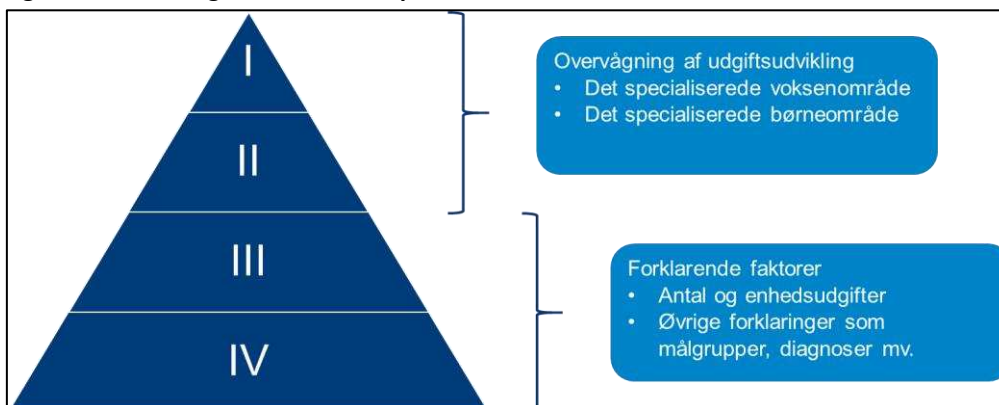
Takstanalysegruppen (under KKR Hovedstaden) har ligeledes vurderet, at det hidtidige aftaledesign fremadrettet ville blive svært at realisere. Dette fordi løbende, mindre udgiftsreduktioner i praksis er svære at realisere gennem egentlige effektiviseringer, fremfor en langsom udhuling af serviceniveau i de enkelte tilbud.

Monitoreringen følger udgiftsudviklingen generelt og på et mere detaljeret niveau. Den giver mulighed for at følge udgifter og mulige forklaringer på ændringer i udgifter i hver enkelt kommune, såvel som for alle kommuner i KKR Hovedstaden under ét. Dermed ses bredere på kommunernes omkostninger og på data, som i forvejen er tilgængelige. Ligeledes vil den bidrage til at skabe overblik over det sociale område. Monitoreringen erstatter de tidligere takstanalyser, tillægstakstanalyser og analyser af udgiftsudviklingen.

Den nye model for monitorering er opdelt i fire niveauer. De to øverste niveauer angiver udgiftsudviklingen på henholdsvis det specialiserede voksen- og børneområde. De to nederste niveauer angiver mulige forklaringer på udviklingen som fx antal og enhedsudgifter, målgrupper, diagnoser mv.

Figur: Monitoreringsmodel for det specialiserede socialområde

Monitoreringsmodellen er udarbejdet af KKK (KL's konsulentvirksomhed), og godkendt af KKR Hovedstaden (juni 2020).

Monitoreringsopgaven er forankret i Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde og vil årligt fremgå af den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

Til monitoreringen benyttes Danmarks statistik og data fra Ballerup Benchmark. Specialundervisningsområdet indgår ikke i analysen.

3. TAKSTMODEL

Takstmodellen anvendes til beregning af takster for 2021, og tager udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1017 om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner af 19. august 2017.

Takstmodellen skal dog justeres, så taksterne fremadrettet opdeles i en basis- og en ydelsestakst. Der er igangsat et arbejde med henblik på at ændre finansieringsbekendtgørelsen, som skal træde i kraft 1. januar 2022. Dette kan medføre ændringer i Styringsaftalen, som derfor må tage forbehold for disse justeringer.

Takstmodellen omfatter alle tilbud på det specialiserede socialområde, specialundervisning, specialtandpleje og misbrugsbehandling efter Sundhedsloven samt STU (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse), hvor der sker salg af pladser til kommuner.

Grundprincippet for takstfastsættelsen er, at taksterne skal beregnes på baggrund af de samlede langsigtede gennemsnitsomkostninger og -indtægter i de pågældende tilbud.

3.1. TAKSTMODELLENS OMKOSTNINGSELEMENTER

KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden anbefaler, at driftsherrerne anvender en fælles model til beregning af takster og efterregulering, der inddeler takstberegningen i de enkelte omkostningselementer, jf. den model, der fremgår af appendix til Styringsaftalens tekniske bilag 1.

Anvendelse af denne model skal bidrage til at sikre, at alle centrale elementer af takstberegningen indgår i kommunernes og Region Hovedstadens takstberegninger. Samtidig giver modellen en vis fleksibilitet i forhold til beregning af de direkte omkostninger, ligesom den vil lette kommunernes og regionens indberetning af takstoplysninger i forbindelse med de årlige analyser af takstudviklingen.

Der anvendes den samme beregningsmetode ift. omkostninger på alle typer tilbud, medmindre andet er aftalt. Beregning af omkostninger baseres på budgettet for det år, taksten gælder.

Der er en klar skelnen mellem direkte, indirekte og beregnede omkostninger.

Nedenstående beskrivelse af omkostningselementerne er ikke udtømmende, men angiver retningslinjer for takstberegningen.

3.1.1 Direkte omkostninger

De direkte omkostninger består af alle de udgifter og indtægter, der direkte knytter sig til den pågældende aktivitet. Det vil som udgangspunkt sige de udgifter og indtægter, der fremgår af tilbuddenes budget, men også den andel af budgetbeløbet, der entydigt kan henføres til tilbuddet.

Direkte omkostninger omfatter således:

- ▶ Løn til personale ansat på tilbuddene (samtlige lønandele, fx pensionsbidrag, feriepenge, jubilæumsgratualer, ATP, AER), samt andel af centrale lønpuljer, som ikke er udmøntet på budgetteringstidspunktet.
- ▶ Øvrige personaleudgifter til personale ansat på tilbuddene (uddannelse, udviklingsudgifter, tjenesterejser, befordring, forsikringer).
- ▶ Køb (leasing) af varer og tjenesteydelser, som foretages af tilbuddene og afholdes af tilbuddenes budget.
- ▶ Tilbuddenes ejendomsudgifter (husleje, varme, el, vand, skatter, afgifter, forsikringer, vedligeholdelse, snerydning, rengøring).

- ▶ Transport af brugere, det vil sige den del af brugertransport, der er omfattet af tilbuddenes transportforpligtelse og som er en del af tilbuddenes budget (fx udflugter og lignende). Befordring mellem hjem og tilbud afregnes direkte med den enkelte kommune og indgår således ikke i takstberegningen.
- ▶ Administrative udgifter som budgetmæssigt er henført direkte til tilbuddet, det vil sige både løn, øvrige personaleudgifter, samt køb af varer og tjenesteydelser. Det gælder også tilbuddets udgifter til konsulentbistand, supervision og rådgivning.
- ▶ Udgifter forbundet med tilsyn (Socialtilsyn).
- ▶ Reparation og vedligeholdelse. Her kan budgettet tilpasses det enkelte tilbuds forhold, eller der kan anvendes en vejledende norm i budgetteringen svarende til 2 procent af de øvrige direkte omkostninger.

3.1.2 Indirekte omkostninger

De indirekte omkostninger består af de udgifter og indtægter, der er budgetteret i driftsherres budget og som er nødvendige for driften af tilbuddet, men som ikke direkte og entydigt kan fordeles på det enkelte tilbud.

Indirekte omkostninger omfatter således:

- ▶ Andel af løn og øvrige personaleudgifter til personale ansat i centrale støttefunktioner (visitation, rådgivning, personaleafdeling, økonomiafdeling, jura, kommunikation, politisk og administrativ ledelse m.m.).
- ▶ Hertil skal lægges øvrige udgifter der knytter sig til personalet ansat i centrale støttefunktioner (IT-udstyr, IT-systemer, møbler, inventar, kontorhold, telefon, kantine, ejendomsudgifter - jf. eksempler på ejendomsudgifter under de direkte omkostninger).
- ▶ Andel af køb af varer og tjenesteydelser der indgår i driften af tilbuddet, men som foretages af driftsherre og afholdes på det centrale/fælles budget (fx andel i udviklingsomkostninger, i centrale IT-systemer og telefonanlæg m.v.).

I takstberegningen for 2020 har kommunerne i gennemsnit anvendt en overheadprocent på 6. Kommunerne i hovedstadsregionen vil fortsat arbejde hen imod, at det gennemsnitlige mål for overheadprocenten fortsat frem mod 2022 vil være 6 procent.

Region Hovedstaden beregner de indirekte omkostninger konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overheadprocent.

Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning følger årligt op på eventuelle afvigelser fra den vejledende norm for beregning af de indirekte udgifter. I forbindelse med opfølgningen vil driftsherrer, der har besluttet, at de indirekte udgifter skal udgøre en højere procent af de direkte omkostninger end 7 procent, skulle fremvise dokumentation med forklaringer på og sandsynliggørelse af behovet for en højere procent.

3.1.3 Beregnede omkostninger

Beregnede omkostninger består af de omkostninger, hvor der ikke er overensstemmelse mellem udgift og omkostning i budgetåret. Det betyder, at større anskaffelser og bygningsudgifter, der optages i driftsherres anlægskartotek kun indgår i takstberegningen med de efterfølgende års forrentning og afskrivning.

De beregnede omkostninger omfatter således:

- ▶ Beregnede *tjenestemandspensioner* (hvis pensionerne er forsikringsmæssigt afdækket, skal den beregnede tjenestemandspension anvendes og ikke udgifterne til forsikringsdækningen).

- De fremtidige udgifter til tjenestemandspensioner for ansatte tjenestemænd indregnes i takstgrundlaget med en fast procentdel af lønsummen for de på tilbuddet ansatte tjenestemænd. Dette gælder uafhængigt af, om pensionerne er afdækket forsikringsmæssigt eller ej.
 - Der anvendes en procentsats på 20,3.
 - Det bemærkes, at det beregnede pensionsbidrag kun skal dække den del af pensionsforpligtelsen, som ligger efter 1. januar 2007. Pensionsrettigheder, som er opsparet før denne dato er udlignet ved overførslen af aktiver og passiver fra amt til kommuner og region.
- *Forrentning og afskrivning af alle de aktiver, der medgår til driften af tilbuddet (der medtages ikke forrentning af likvide midler/driftskapital).*

Den enkelte driftsherres regnskabspraksis afgør værdiansættelse og afskrivningsprofil på de aktiver, der medgår til at levere ydelsen. Der er således ikke forskellige afskrivningsmetoder inden for samme kommune/region. Det forudsættes til gengæld, at:

- Ingen driftsherrer opskrifer værdien af aktiver overført fra det tidligere amt, medmindre værdiforøgelsen kan begrundes i en værdiforøgende renovering eller lignende.
 - Ingen driftsherrer ændrer regnskabspraksis med det formål at øge takstniveauet.
 - Aktiver som anskaffes (straksafskrives) over tilbuddets driftsbudget kan ikke indgå i tilbuddets kapitaludgifter (gælder også forrentning).
- Renten på et 20-årigt fast forrentet lån i Kommunekredit anvendes til at beregne forrentningen af aktiverne. Rentesatsen opgøres per 1. april året forud for takstberegningsåret, så beregningen kan danne grundlag for den årlige rammeaftalerede gørelse og gælde for taksten det efterfølgende år.
- Kommunekredit har pr. 1. april 2020 opgjort renten på et 20-årigt fastforrentet lån til 0,43 procent p.a.

Det betyder, at:

- Variationen i renteniveauet bliver opfanget med ca. et års forsinkelse, men medfører en øget *prissikkerhed*.
- Det er *restgælden*, der forrentes. Det vil sige aktivets værdi primo året, før nedskrivningen med de afskrivninger, der foretages i takstberegningsåret.

3.1.4 Almindelige indtægter

Fra summen af direkte, indirekte og beregnede omkostninger fratrækkes almindelige indtægter, for eksempel salg af producerede ydelser. Her kan også indgå indtægter fra beboeres egenbetaling af serviceydelser (kost, rengøring, vask m.v.).

3.1.3 Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

For de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, som har en objektiv finansieringsandel, fratrækkes den objektive finansiering fra takstgrundlaget inden beregning af takst per dag.

3.1.4 Fordeling af omkostningselementer i tilbud med flere takstniveauer

I tilbud med flere takstniveauer skal det omkostningsbaserede budget fordeles ud på de enkelte takstniveauer. Fordelingen af omkostningerne skal afspejle det reelle ressourceforbrug inden for de enkelte takstniveauer. Driftsherren kan enten fordele de direkte, indirekte og beregnede omkostninger ud fra konkrete vurderinger af ressourceforbruget inden for hver enkelt takstgruppe, eller forholdsmæssigt efter fordelingsnøgler fastsat af driftsherren.

Af appendix til Styringsaftalens tekniske bilag fremgår et eksempel på en model til beregning af takster fordelt på de forskellige omkostningselementer.

3.2 AFTALE OM PRISSTRUKTUR

Driftsherre skal fastsætte takster for de enkelte ydelser (paragraffer), som driftsherre leverer inden for Styringsaftalens område. Driftsherre kan dog også fastsætte takster for ydelsespakker, der består af en eller flere ydelser inden for Styringsaftalens område. Taksten for ydelsespakken skal beregnes på baggrund af taksten for de enkelte ydelser. Eksempelvis kan driftsherre fastsætte én samlet takst for Servicelovens §§ 107 og 104 på baggrund af de individuelt beregnede takster for de to ydelser.

Af hensyn til konteringen skal afregningen for ydelsespakken udspecificeres på de enkelte ydelser (paragraffer).

Taksten for en ydelse eller en ydelsespakke beregnes som en pris per dag eller en pris per time.

Såfremt driftsherre omlægger fra takster for de enkelte ydelser til takster for ydelsespakker i et eksisterende tilbud vil dette i udgangspunktet kun gælde borgere henvist efter omlægningen. For de eksisterende borgere i det pågældende tilbud kan omlægningen til ydelsespakker kun ske efter aftale med pågældende borgeres handle-/betalingskommuner.

3.3 FLERE TAKSTNIVEAUER (TAKSTDIFFERENTIERING)

Driftsherre kan vælge at inddele en ydelse eller en ydelsespakke i to eller flere takstniveauer, når taksten for de enkelte niveauer afspejler forskelligt indhold eller omfang af ydelsen eller ydelserne. Driftsherre skal tilstræbe at holde antallet af takstniveauer på et niveau, der sikrer gennemsigtighed i prisstrukturen. En inddeling i to eller flere takstniveauer skal foretages ud fra grupperinger af brugerne med udgangspunkt i brugernes funktionsevneniveau og behov for ydelser.

Til hvert takstniveau skal der være tilknyttet en beskrivelse af brugergruppens funktionsevneniveau, der skal tage udgangspunkt i den terminologi og kategorisering af funktionsevneniveauer, der anvendes i Voksenudredningsmetoden (VUM) eller i socialfaglige metoder som Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet for tilbud på henholdsvis voksenområdet og børne- og ungeområdet.

Desuden skal der til hvert takstniveau tilknyttes en ydelsesbeskrivelse, der tydeligt angiver omfanget (fx tidsanvendelse) og tyngden af de leverede ydelser (fx socialpædagogisk støtte, terapi, pleje og omsorg m.v.).

For tilbud, som er mulige at anvende i større eller mindre grad (fx dagtilbud), kan driftsherre indregne benyttelsesgraden som en procentvis afvigelse fra taksten. Benyttelsesgraden af dagtilbud kan også anvendes til inddeling i takstniveauer i botilbud.

3.4 TILLÆGSYDELSER OG ABONNEMENTSORDNINGER

Betaling for tillægsydelser bør være en undtagelse, der særskilt skal begrundes. KKR Hovedstaden har i 2017-2019 gennemført afdækninger af kommunernes anvendelse af tillægsydelser til børn, unge og voksne på det specialiserede socialområde. I K29 er det besluttet, at disse afdækninger ikke skal gentages.

Ifølge takstbekendtgørelsen kan kommunale, regionale eller private driftsherrer i stedet for at sælge ydelser eller ydelsespakker som enkelttydelser indgå aftale om en abonnementsordning med de enkelte kommunalbestyrelser. Der kan dog ikke indgås aftaler om abonnementsordninger med tilbud efter Servicelovens §§ 109 og 110. Ved abonnementsordninger forstås, jf. takstbekendtgørelsen, ordninger, hvor en kommunalbestyrelse køber en generel trækningsret på en konkret ydelse eller ydelsespakke i et tilbud.

I hovedstadsregionen anvendes som udgangspunkt ikke abonnementsordninger. Såfremt et tilbud eller en driftsherre ønsker at indgå aftale om abonnementsordning med enkelte kommunalbestyrelser, jf. takstbekendtgørelsen, skal aftalen foreligges til orientering til KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for det specialiserede socialområde og specialundervisning. Abonnementsordninger må ikke belaste øvrige kommuner, der har borgere i pågældende tilbud, økonomisk.

Fælleskommunale tilbud oprettet efter den nye økonomimodel er dog undtaget i en opstartsperiode på op til tre år. Økonomimodellen ligger op til, at driftsherrer kan komme med konkrete projektforslag til etablering af nye pladser eller tilbud ud fra følgende økonomiske rammer:

- En abonnementsordning i en opstartsperiode på op til tre år
- Maksimalt 75 procents underskudsdekning/garanti af pladser, evt. med årlig aftrapning (f.eks. 75-50-25)
- Underskudsdekningen deles mellem de interesserede bruger-kommuner eller iblandt Hovedstadens 29 kommuner efter befolkningsandele

3.5 BEREGNINGSGRUNDLAGET

Taksten beregnes på grundlag af en belægningsprocent i tilbuddet, som fastsættes på baggrund af den forventede aktivitet i tilbuddet. Den forventede belægningsprocent beregnes som et gennemsnit af belægningsprocenterne to år forud for budgetåret. For 2021 anvendes gennemsnittet af den faktiske belægningsprocent i 2018 og 2019.

Såfremt driftsherre har viden, der tilsiger, at belægningen vil blive højere end gennemsnittet af de to forudgående år, kan driftsherre vælge at anvende en højere belægningsprocent. Har der været tale om en midlertidig overbelægning, kan denne udelades i beregning af belægningsprocenten. Der kan aldrig anvendes en belægningsprocent over 100.

Ved takstberegning for kvindekrisecentre, forsorgshjem og på misbrugsområdet skal belægningsprocenten beregnes på baggrund af antallet af betalende brugere de to forudgående år.

3.5.1. Beregning af belægningsprocent i tilbud med flere takstniveauer

For tilbud med to eller flere takstniveauer beregnes den forventede belægningsprocent på baggrund af tilbuddets samlede, gennemsnitlige belægning i to år forud for budgetåret, vægtet efter takstniveaurnes andel af det samlede omkostningsbaserede budget. Den beregnede belægningsprocent anvendes på alle takstniveauer. Af appendix til Styringsaftalens bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af den forventede belægningsprocent i tilbud med flere takstniveauer.

3.6. Kendte og faste takster

Taksterne beregnes for ét år ad gangen og skal gøres kendte, så snart de foreligger og inden den 1. januar i det år taksterne gælder, og kan ikke siden ændres. Risikoen for, at taksten er fejlbehæftet, påhviler driftsherren.

Det er aftalt mellem kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden, at takster for kommunalt og regionalt drevne tilbud beregnet efter principperne i Styringsaftalen i udgangspunktet ikke er til forhandling.

3.7. EFTERREGULERING

Over- eller underskud inden for 5 procent af tilbuddets omkostningsbaserede budget, der ligger til grund for takstberegningen, afholdes af driftsherren. Over- eller underskud ud over +/- 5 procent af det omkostningsbaserede budget skal efterreguleres i taksten for tilbuddet senest to år efter det år afvigelsen vedrører.

Det er ikke tilladt for tilbud løbende at have overskud inden for 5-procentsgrænsen og på den måde akkumulere overskud over flere år. Hensatte overskud skal anvendes inden for 5 år efter det år, overskuddet vedrører.

Overskud under 5 procent kan anvendes til at dække underskud, effektivisere, kvalitetsudvikle eller lignende på de af driftsherrens tilbud, der er omfattet af takstmodellen i Styringsaftalen. Overskud på et tilbud, der er omfattet af takstmodellens områder, kan ikke anvendes til at dække underskud på et tilbud, der ikke er omfattet af takstmodellen.

Underskud inden for 5 procent af tilbuddets omkostningsbaserede budget skal for eksempel dækkes ved effektivisering eller af overskud på andre af driftsherrens tilbud, der er omfattet af takstmodellens områder.

3.7.1 Beregning af efterregulering

Efterreguleringen beregnes som nettoresultatets afvigelse (summen af afvigelser på udgifts- og indtægtsiden) fra det omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen omfatter alene afvigelser i tilbuddets direkte omkostninger samt takstindtægterne, mens der ikke medregnes afvigelser på de indirekte og de beregnede omkostninger.

Såfremt efterreguleringen foretages det første år efter afvigelsen, skal efterreguleringen bero på den forventede afvigelse. Eventuelle forskelle mellem den forventede afvigelse og den faktiske afvigelse skal modregnes i efterreguleringen to år efter.

I forbindelse med efterreguleringer skal driftsherrer ved forespørgsel kunne fremvise dokumentation for takstberegningen, herunder angivelse af, hvornår afvigelsen forventes dækket ind og taksten stabiliseret.

Af appendix til Styringsaftalens bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode.

3.7.2 Beregning af efterregulering i tilbud med flere takstniveauer

For tilbud med to eller flere takstniveauer beregnes efterreguleringen af over- og underskud på baggrund af nettoresultatets afvigelse fra tilbuddets samlede omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen fordeles forholdsmæssigt ud på takstniveauer ud fra deres andel af det samlede omkostningsbaserede budget.

Af appendix til Styringsaftalens bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode.

3.8 ÆNDRINGER I BEREKNINGSGRUNDLAGET

Budgettet, der indgår i takstberegningen, kan alene reguleres som følge af pris- og lønregulering, lovændringer og tilpasninger i forhold til efterspørgslen (ændringer i belægningsprocenten eller justering af målgruppe). Det betyder, at hvis brugerkommunerne ændrer deres efterspørgsel, tilpasses driftsherres budget hertil. Ved væsentlige ændringer i tilbuddet, hvortil budgettet tilpasses såvel op som ned, skal driftsherre hurtigst muligt og senest ved budgetvedtagelsen varsle brugerkommunerne om ændringerne og begrundelserne herfor.

3.9 SÆRLIGE TILBUD OG YDELSER

Der er nogle tilbud, som har eller udvikler meget specialiserede ydelser, blandt andet lands- og landsdelsdækkende tilbud. Samtidig bliver nogle tilbud specielt tilpasset den enkelte bruger eller midlertidigt tilrettelagt i forbindelse med ventetid til tilbud. I forbindelse med rammeaftalen gives

mulighed for at aftale andre betalingsmodeller end de anbefalede og indgå særaftaler mellem brugerkommuner og driftsherrer.

Særaftaler giver som udgangspunkt ikke driftsherre ret til at træde ud af aftalen om udviklingen i udgifter per dag. Driftsherrer, der har indgået særaftaler, bør således fortsat tilstræbe at opfylde aftalen om udviklingen i udgifter per dag. En særaftale kan, dog ved fremvisning af dokumentation, bruges som forklaring på afvigelser fra aftalen om udviklingen i udgifter per dag.

4. PRINCIPPER FOR SAMARBEJDE

4.1 FRISTER FOR AFREGNING FOR BRUG AF TILBUD

Driftsherrerne afregner månedsvis forud hver den 10. i måneden.

På forudbestilte aflastningspladser meldes afbud senest 14 dage før det aftalte tidspunkt. Afbud senere end 14 dage før medfører betaling for den bestilte aflastning.

4.2 OPSIGELSESVARSLER

Der er fastlagt opsigelsesvarsler for de forskellige tilbud. For alle tilbud gælder, at opsigelsesvarslet bortfalder, hvis en opsagt plads bliver besat med det samme.

- ▶ Sociale tilbud (botilbud, dagtilbud og beskyttet beskæftigelse): Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Akutpladser på børneområdet: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Aflastning: Løbende måned plus 30 dage. Afbud for bestilt plads senest 14 dage før.
- ▶ Beskæftigelsescentre og erhvervsmæssig afklaring: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Specialtandpleje: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Specialundervisning, børn, samt STU: Løbende måned plus 30 dage.

Der er ikke aftalt opsigelsesvarsler for herberger og krisecentre samt misbrugstilbud.

4.2.1 Forlænget varsel ved opsigelse af flere pladser

Når en brugerkommune på samme tilbud vælger at opsig tre eller flere pladser inden for en periode på tre løbende måneder, eller pladser svarende til indtægter på 20 procent eller mere af tilbuddets takstbaserede indtægtsbudget, forlænges opsigelsesvarslerne til løbende måned plus seks måneder.

K29 kan aftale længere opsigelsesvarsler på enkelte, særligt sårbare tilbud. Der er for 2021-2022 ikke aftalt længere varsler på konkrete tilbud.

4.3 OPKRÆVNING AF BEBOERES EGENBETALING I TILBUD EFTER SEL §§ 107 OG 108

Handlekommune fastsætter og opkræver beboeres betaling af boligbetaling, varme og el i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108 (midlertidige og længerevarende botilbud).

Tilbud/driftherre opkræver beboeres betaling af serviceydelser, herunder kost, rengøring, vask m.v., i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108. Tilbud/driftsherre skal i beregningen af takster for de pågældende tilbud fratrække beboernes betaling af serviceydelser.

For tilbud efter Servicelovens § 108 skal tilbud/driftsherre årligt fremsende de nødvendige oplysninger (beregning af den omkostningsbestemte boligbetaling, samt oplysninger om udgifter til el og varme) til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes egenbetaling af boligbetaling, el og varme.

For tilbud efter Servicelovens § 107 skal tilbud/driftsherre årligt fremsende de nødvendige oplysninger om den maksimale boligbetaling samt el og varme til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes betaling af boligbetaling, el og varme.

Opgavefordelingen mellem handlekommune og tilbud/driftsherre er udarbejdet af hensyn til at sikre mest hensigtsmæssige sagsgange samt ud fra et hensyn om at fastholde muligheden for at arbejde rehabiliterende med beboerne i forhold til varetagelse af økonomiske forpligtelser.

Handlekommunen kan vælge at uddelegere opkrævning af beboeres betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108 til et tilbud/driftsherre, såfremt tilbud/driftsherre vil indgå en aftale om dette. Betalingen af boligbetaling, el og varme skal fastsættes af handlekommunen. Den af tilbuddet opkrævede betaling af boligbetaling, el og varme afregnes med handlekommunen konkret og må ikke modregnes i taksten.

Af afsnit 7 fremgår den nærmere procedure for fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling samt tilbud/driftsherres tilvejebringelse af oplysninger for tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.

4.4 OPKRÆVNING AF EGENBETALING I TILBUD EFTER SEL §§ 109 OG 110

Beboerens egenbetaling fastsættes af bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter Servicelovens §§ 109 og 110. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2018.

Af § 1 i bekendtgørelsen fremgår, at *"egenbetaling for ophold i boformer efter §§ 109 og 110 i lov om social service sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontakthjælp eller anden indtægt"*. Niveaue for egenbetaling fastsættes i bekendtgørelsen og reguleres én gang om året med pris- og lønudviklingen.

Af bekendtgørelsens § 4 fremgår, at opkrævning af egenbetaling for ophold i boformer efter §§ 109 og 110 foretages af den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet. Ifølge § 5 kan den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet kan træffe afgørelse om bortfald eller nedsættelse af egenbetaling.

Se bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110 for mere information. Den findes på den fælleskommunale hjemmeside.

4.5 OPFØLGNINGSMEKANISMER FOR BORGERES PLACERING I TAKSTNIVEAUER

Handlekommune og driftsherre/tilbud har pligt til at rette henvendelse til hinanden, såfremt det vurderes, at en borger bør flyttes til enten et højere eller et lavere takstniveau.

Én gang årligt skal der i samarbejde mellem handlekommune og driftsherre/tilbud, for eksempel i forbindelse med opfølgning på handleplaner, foretages en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser med henblik på borgerens placering i takstniveau.

Handlekommune og driftsherre/tilbud kan ud fra en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser til enhver tid anmode om omplacering af en given borger fra ét takstniveau til et andet.

Den modsatte part skal tilstræbe at oplyse, om man er enig i denne vurdering senest ti hverdage fra, at der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag til vurdering af sagen. For at sikre fremdrift i sagsbehandlingen skal den modsatte part ved modtagelse af anmodning om omplacering hurtigst muligt indhente de nødvendige oplysninger om sagen.

I tilfælde af uenighed henstilles til, at handlekommune og driftsherre/tilbud i fællesskab, og i dialog med borgeren, hurtigst muligt finder alternative løsninger inden for samme tilbud under hensyntagen til borgerens rettigheder.

Hvis der ikke kan findes en løsning inden for tilbuddet, er det handlekommunens forpligtelse at finde alternative tilbud til borgeren.

Ved enighed om omplacering fastsættes tidspunktet for iværksættelse af omplaceringen efter konkret aftale mellem handlekommune og driftsherre/tilbud.

4.6 AFTALE OM ETABLERING OG LUKNING AF TILBUD OG PLADSER

KKR Hovedstaden har ikke indgået konkrete tværkommunale aftaler eller aftale med Region Hovedstaden om oprettelse og lukning af tilbud og pladser i 2021. Med den nye økonomimodel er målet for Rammeaftalen 2021-2022 dog, at der oprettes nye tværkommunale pladser til målgruppen "voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l." Den fælles økonomimodel skal dermed understøtte udvikling af tilbudsviften.

4.7 PRINCIPPER FOR ETABLERING AF TILBUD

Ved etablering af et nyt tilbud, der forventes at være afhængigt af salg af pladser til andre kommuner, er det driftsherres ansvar at vurdere behovet for tilbuddet og dimensioneringen af det.

Ved etablering af et nyt tilbud, som vil være afhængig af salg af pladser til andre kommuner, kan driftsherre indgå aftaler med konkrete kommuner om følgende alternative finansieringsmodeller:

- ▶ Forpligtende købsaftaler. Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser garanterer for betaling af et bestemt antal pladser i et tilbud i en aftalt periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre.
- ▶ Aftaler om delt finansieringsansvar. Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser bidrager til finansieringen af et konkret tilbud, uden at kommunalbestyrelsen selv er driftsherre.

Aftalerne skal indgås med konkrete kommuner og kan ikke forpligte kommuner, som ikke er omfattet af aftalen.

Desuden kan driftsherre ved etablering af nye tilbud vælge at anvende en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode. Længden af opstartsperioden fastsættes af driftsherre, men må maksimalt være løbende år plus 12 måneder. Driftsherre skal informere brugerkommunerne om, hvorvidt der anvendes en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode, inden brugerkommunerne visiterer borgere til tilbuddet.

Ved anvendelse af lavere belægningsprocent i en opstartsperiode gælder følgende undtagelser fra det gældende princip om efterregulering af over- og underskud:

- ▶ Driftsherre må ikke efterregulere som følge af underskud i forhold til det omkostningsbaserede budget i opstartsperioden.
- ▶ Overskud i forhold til det omkostningsbaserede budget på mere end fem procent skal efterreguleres over for de kommuner, der har anvendt tilbuddet i opstartsperioden.

Efter opstartsperiodens ophør skal driftsherre anvende en estimeret belægningsprocent, der er fastsat ud fra belægningsprocenten i sammenlignelige tilbud. Denne beregningsmetode må maksimalt anvendes i tre år efter opstartsperiodens ophør. Herefter skal driftsherre anvende det gældende princip for beregning af belægningsprocenten.

4.8 PRINCIPPER FOR LUKNING OG OMLÆGNING AF TILBUD

Driftsherre skal selv afholde alle udgifter forbundet med lukning af tilbud.

Driftsherre kan indregne etableringsudgifterne ved omlægning af tilbud i taksterne fremadrettet fra næste budgetår efter gældende principper for forrentning og afskrivning, således at de takstændringer, dette måtte medføre, er kendte på forhånd.

Ved lukning og omlægning af tilbud skal driftsherren i forbindelse med varsling af ændringerne inddrage brugerkommunerne med henblik på planlægning af overgangsperioden. Planlægningen kan blandt andet omfatte konkrete planer for ind- og udslusning af borgere.

Ved lukning og omlægning af tilbud har handlekommunen ansvar for at finde alternative tilbud til borgere, som ikke længere kan rummes i tilbuddet. For at give driftsherren mulighed for at tilpasse kapacitet og indhold i tilbuddet skal brugerkommunerne varsle om forventede markante ændringer i efterspørgslen, så snart viden herom foreligger.

4.9 FÆLLES AFTALE OM VISITATION TIL KOMMUNIKATIONSCENTRE

Hovedstadsregionen har en fælles visitationsaftale vedrørende de kommunikationscentre, som indgår i rammeaftalen for kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Visitationsaftalen fremgår af afsnit 8.

4.10 KOMMUNERS OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD

En kommunalbestyrelse kan en gang i hver valgperiode overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen. En kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal meddele Regionsrådet dette senest den 1. januar i valgperiodens tredje år.¹ For valgperioden 2018-2021 skulle dette således være meddelt senest den 1. januar 2020. Meddelelse herom skal indskrives i Styringsaftalen for pågældende år. Overtagelse af tilbuddet skal ske senest den 1. januar i valgperiodens fjerde år, dvs. for valgperioden 2018-2021 den 1. januar 2021.

Når kommunen fremsætter en anmodning om overtagelse, påhviler det regionen at fremkomme med overtagelsesvilkårene.²

Af hensyn til overholdelse af varslingsreglerne i forhold til berørte medarbejdere, en hensigtsmæssig driftstilrettelæggelse og gennemførelse af en god overdragelsesproces er det i rammeaftalen fastlagt, at overtagelse normalt sker ved et årsskifte, og at kommunens anmodning om overtagelse senest fremsættes 1. januar året før overtagelsen og gerne i forbindelse med kommunens godkendelse af rammeaftalen for året før overtagelsen. Anmodning til regionen om overtagelse af tilbud forudsætter behandling i kommunalbestyrelse/byråd, inden regionen udarbejder det konkrete overtagelsestilbud. Varsling af medarbejdere kan først bindende ske på grundlag af en endelig indgået aftale om overtagelsen mellem kommunalbestyrelse/byråd og Regionsrådet.

4.11 KØB OG SALG AF PLADSER UDEN FOR HOVEDSTADSREGIONEN

Aftaler indgået i rammeaftaler kan kun binde rammeaftalens parter. Det betyder, at rammeaftalen alene regulerer køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed inden for samme region.

I forhold til køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed i andre regioner anbefales det, at der ved hvert køb og salg af pladser udarbejdes konkrete og individuelle købskontrakter, der regulerer forpligtelsen for såvel brugerkommune som driftsherren. Købskontrakterne bør indeholde aftaler om forhold som underskudsdeling, takst, afregning, opkrævning af egenbetaling m.v.

¹ Jf. Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love.

² Jf. Bekendtgørelse nr. 782 af 6. juli 2006.

5. PROCEDURER OG TILTAG I FORHOLD TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

I Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2021-2022 er ni selvstændige tilbud blevet defineret som de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen på børne- unge-, og voksenområdet. Tilbuddene er målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling og udgør en delmængde af de højt specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategien.³

De mest specialiserede tilbud er underlagt en særlig samarbejdsmodel defineret som "nødbremsemodellen". Formålet med modellen er at sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. Modellen beskrives nedenfor.

5.1 NØDBREMSEMODELLEN

Den særlige samarbejdsmodel til at understøtte de mest specialiserede tilbud er underlagt følgende forudsætninger:

- ▶ Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk er gældende for alle tilbud defineret som mest specialiserede.
- ▶ Modellen er dynamisk og har løbende fokus på udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- ▶ Modellen har fokus på incitamenter, herunder både for brugerkommuner og driftsherrer.
- ▶ Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring af tilbuddene.

Modellen består af følgende overordnede elementer:

1. Driftsherre for et tilbud, der er defineret som mest specialiseret, har mulighed for at indstille tilbud, som driftsherre vurderer har behov for en særlig opmærksomhed, for eksempel hvis det vurderes at være lukningstruet.
2. På baggrund af indstillingen foretages en grundig afdækning af tilbuddets situation samt alternativer til tilbuddet.
3. På baggrund af den grundige afdækning foretages en vurdering af, om der er behov for særlige tværkommunale tiltag til bevarelse af tilbuddets viden og kompetencer.
4. Endelig træffes en beslutning om iværksættelse af særlige tiltag.

Den tværkommunale samarbejdsmodel samt de særlige tiltag er nærmere beskrevet i afsnit 9.

³ Kriterierne for udvælgelse af de mest specialiserede tilbud samt de udvalgte tilbud i 2021-2022 kan findes i teknisk bilag 2 til Udviklingsstrategien.

6. BØRNEHUSET OG SOCIALTILSYN

Minimum én gang årligt i forbindelse med indgåelse af Styringsaftalen skal kommuner og region drøfte aktiviteter, drift og finansiering for det kommende år med Børnehuset i regionen, jf. § 50 a i lov om social service og Socialtilsynet, som godkender og fører tilsyn med sociale tilbud i regionen, jf. § 2, stk. 2 i lov om socialtilsyn.

Drøftelserne med Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus Hovedstaden vil foregå i regi af Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning. Drøftelserne vil tage udgangspunkt i årsrapporterne fra henholdsvis Børnehuset og Socialtilsynet.

Derudover vil Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus Hovedstaden en gang årligt levere en status vedrørende aktiviteter, drift og finansiering til KKR Hovedstaden.

7. PROCEDURER FOR FASTSÆTTELSE OG OPKRÆVNING AF BEBOERES

EGENBETALING I TILBUD EFTER SERVICELOVENS §§ 107 OG 108

Denne procedure beskriver ansvars- og opgavefordelingen mellem handlekommune og tilbud/driftsherre i forbindelse med fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.

Denne procedure er gældende for tilbud og handlekommuner omfattet af hovedstadsregionens Styringsaftale i Rammeaftale 2021-2022 på det specialiserede socialområde og specialundervisning.

Proceduren er udarbejdet med udgangspunkt i følgende bekendtgørelser:

- ▶ Bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 (BEK nr. 1387 af 12/12/2006).
- ▶ Bekendtgørelse om lejerrettigheder til beboere i visse tilbud efter serviceloven (BEK nr. 715 af 19/06/2013).

Af bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 fremgår følgende bestemmelser vedr. fastsættelse og opkrævning af beboernes egenbetaling i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108. For § 107-tilbud gælder det, at:

§ 1. *Betaling for ophold i kommunale boformer efter §§ 107, 109 og 110 i lov om social service sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt i overensstemmelse med reglerne i §§ 2 og 3.*

§ 2. *Kommunalbestyrelsen fastsætter betaling for opholdet i botilbuddet, herunder el og varme. Kommunalbestyrelsen fastsætter endvidere betaling for kost og for andre ydelser, herunder vask, som er en integreret del af opholdet efter lov om sociale service.*

- ▶ Handlekommune fastsætter og opkræver beboerens betaling af boligbetaling, el, varme i tilbud efter Servicelovens § 107.
- ▶ Tilbud/driftsherre opkræver beboerens betaling af serviceydelser, herunder kost, rengøring, vask m.v. i tilbud efter Servicelovens § 107.

For § 108-tilbud gælder det, at:

§ 4. *Beboere, som har ophold i botilbud efter § 108 beregnet til længerevarende ophold, betaler for botilbuddet i overensstemmelse med §§ 5-10 og § 17.*

§ 8. *Betalingen for el og varme i botilbud fastsættes sådan, at den dækker kommunens udgifter hertil inkl. udgifter til moms.*

Nedenfor beskrives henholdsvis handlekommunens og tilbud/driftsherres opgaver i forbindelse med ovenstående opgavefordeling.

7.1 HANDLEKOMMUNENS OPGAVER

SEL § 107

Handlekommune fastsætter beboerens betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter Servicelovens § 107, efter betalingsbekendtgørelsens § 2.

Ifølge "Ankestyrelsens *principafgørelse 97-16 om egenbetaling - midlertidigt botilbud - integreret del af botilbuddet*" må handlekommunen ikke fastsætte borgerens egenbetaling så højt, at den overstiger det beløb, som handlekommunen betaler til botilbuddet. Kommunen må ikke tjene på de serviceydelser, som kommunen er forpligtet til at levere efter serviceloven. Handlekommunen skal foretage en vurdering heraf på baggrund af oplysninger om den maksimale boligbetaling samt el og varme fremsendt af tilbud/driftsherre.

Den maksimale boligbetaling er ikke det samme som boligbetalingen for et tilbud efter Servicelovens § 108. Boligbetalingen for et tilbud efter § 108 består af en omkostningsbestemt del, som er 10 % af den maksimale boligbetaling, samt en indtægtsbestemt del.

SEL § 108

Handlekommune fastsætter beboerens betaling af *boligbetaling* i tilbud efter Servicelovens § 108 på baggrund af følgende:

- ▶ Oplysninger om den omkostningsbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 6, tilvejebragt af tilbud/driftsherre,
- ▶ Handlekommunens beregning af den indkomstbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 7,
- ▶ Og under hensyntagen til handlekommunens serviceniveau, for eksempel i form af et vejledende rådighedsbeløb.

Handlekommunen fastsætter desuden beboerens betaling af *el og varme* i tilbud efter Servicelovens § 108 på baggrund af oplysninger om udgifter hertil, jf. betalingsbekendtgørelsens § 8, tilvejebragt af tilbud/driftsherre.

Ved anvisning af bolig efter Servicelovens § 108 skal handlekommunen udarbejde et boligdokument til beboeren, jf. bekendtgørelsen om lejerrettigheder § 4. Dokumentet skal blandt andet udarbejdes på baggrund af oplysninger om den omkostningsbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 6, som tilvejebringes af tilbud/driftsherre.

I forbindelse med den årlige fastsættelse af beboerens betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter § 108 skal handlekommune varsle beboeren om eventuel forhøjelse af boligbetalingen senest 2 måneder før, jf. bekendtgørelsen om lejerrettigheder § 9.

Handlekommunen skal fremsende boligdokument og varslingsdokument til beboeren. Handlekommunen skal vedlægge en klagevejledning til boligdokument og varslingsdokument.

Skabeloner for udarbejdelse af henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen kan findes i excel-format på den fælleskommunale hjemmeside: www.rammeaftale-h.dk.

7.2 TILBUD/DRIFTHERRERS OPGAVER

SEL § 107

Tilbud/driftsherre skal årligt fremsende de nødvendige oplysninger om den maksimale boligbetaling samt udgifter til el og varme til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes betaling af boligbetaling, el og varme.

Den maksimale boligbetaling er ikke det samme som boligbetalingen for et tilbud efter Servicelovens § 108. Boligbetalingen for et tilbud efter § 108 består af en omkostningsbestemt del, som er 10% af den maksimale boligbetaling, samt en indtægtsbestemt del.

Tilbud/driftsherre skal fremsende nødvendige oplysninger for det efterfølgende år senest den 1. oktober. Oplysningerne baseres på de forventede udgifter. Oplysningerne om den maksimale boligbetaling, el og varme skal indføres og fremsendes til handlekommune i skabelonen for den maksimale boligbetaling.

Tilbud/driftsherre skal desuden sikre sig, at oplysninger om serviceydelser og priser herfor er tilgængeligt for handlekommunerne. Oplysningerne skal indskrives i skabelonen for den maksimale boligbetaling.

Skabelon for den maksimale boligbetaling kan findes i excel-format på den fælleskommunale hjemmeside: www.rammeaftale-h.dk.

SEL § 108

Tilbud/driftsherre tilvejebringer de nødvendige oplysninger til brug for handlekommunes beregning af den omkostningsbestemte betaling, jf. betalingsbekendtgørelsens § 6, samt betaling for el og varme, jf. betalingsbekendtgørelsens § 8, i tilbud efter Servicelovens § 108.

Tilbud/driftsherre skal fremsende oplysninger til beboerens handlekommune om den omkostningsbestemte betaling, el og varme i forbindelse med:

- ▶ Handlekommunes udarbejdelse af boligdokument ved anvisning af bolig.
- ▶ Handlekommunes årlige fastsættelse af fastsættelse af betaling for el og varme.

Tilbud/driftsherre skal fremsende nødvendige oplysninger for det efterfølgende år senest den 1. oktober. Oplysningerne baseres på de forventede udgifter.

Oplysningerne om den omkostningsbestemte betaling, el og varme skal indføres og fremsendes til handlekommune i skabelonerne for henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen. I forbindelse med den årlige fastsættelse fremsendes ét dokument per beboer indeholdende de nødvendige oplysninger.

Tilbud/driftsherre skal desuden sikre sig, at oplysninger om serviceydelser og priser herfor er tilgængeligt for handlekommunerne. Oplysningerne skal indskrives i skabelonerne for henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen.

Skabeloner for udarbejdelse af henholdsvis boligdokument og dokument for årlig varsling af ændring i boligbetalingen kan findes i excel-format på den fælleskommunale hjemmeside: www.rammeaftale-h.dk.

7.3 INTERNE FLYTNINGER OG KLAGESAGER

I forbindelse med en beboers interne flytning i et tilbud efter Servicelovens § 108, skal der udarbejdes et nyt boligdokument for den nye bolig til beboeren.

I forbindelse med klagesager skal tilbud/driftsherre på handlekommunens opfordring levere relevant dokumentation for fastsættelse af egenbetalingen, så handlekommunen kan overholde de gældende tidsfrister for klagesagen.

7.4 HANDLE-/BETALINGSKOMMUNE

I de tilfælde hvor der er forskellig handle- og betalingskommune, vil betalingskommunen af tilbud/driftsherre blive opkrævet den fulde takst inklusiv udgifter svarende til egenbetalingen af boligbetaling, el og varme.

Kommuner, som er handlekommune for borgere, som har en anden betalingskommune, skal således sikre sig, at indtægter fra egenbetalingen af boligbetaling, el og varme tilfalder pågældende betalingskommune.

Tilbud/driftsherre skal i boligdokument og varslingsdokument vedrørende tilbud efter Servicelovens § 108 angive, hvilken kommune, der er betalingskommune for pågældende borger.

7.5 MAILINGLISTE TIL FREMSENDELSE AF OPLYSNINGER

Til brug for tilbuds/driftsherres fremsendelse af oplysninger til handlekommuner i hovedstadsregionen er udarbejdet en mailingliste med kontaktoplysninger til handlekommunerne, som kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

Handlekommunerne er forpligtiget til at sikre, at oplysningerne på mailinglisten er korrekte. Ændringer til mailinglisten fremsendes til Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde, jf. kontaktoplysninger på hjemmesiden.

8. HOVEDSTADENS FÆLLES VISITATIONSÅFТАLE VEDRØRENDE

KOMMUNIKATIONSЦENTRENE

Siden 2011 har hovedstadsregionen haft en fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre, som har været omfattet af den årlige Rammeaftale for kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Pr. 1. januar 2016 trådte en ny visitationsaftale i kraft og den vil fremadrettet være udgangspunkt for samarbejdet mellem kommunikationscentre og kommuner i hovedstadsregionen.

En arbejdsgruppe har efter ønske fra kommunerne i hovedstadsregionen revideret visitationsaftalen med henblik på at skabe de bedst mulige rammer for samarbejde, smidighed og effektive forløb.⁴ Kommunerne i hovedstadsregionen kan fortsat vælge mellem at anvende den fælles visitationsaftale eller at indgå samarbejdsaftaler med kommunikationscentrene i hovedstadsregionen.

Den fælles visitationsaftale omfatter følgende:

- ▶ Visitationsaftalen
- ▶ Arbejdsgange og hensigtserklæringer på området

Derudover omfatter aftalen inspiration til samarbejdsaftaler mellem kommunikationscentre og kommune, herunder en skabelon til samarbejdsaftaler.

8.1 VISITATIONSÅFТАLE

- ▶ Borgere med *kommunikative og kognitive funktionsevne* nedsættelserⁱ kan selv henvende sig til et kommunikationscenter og anmode om en udredning.ⁱⁱ
- ▶ Visitationskompetencen ligger til en hver tid hos handlekommunen.
- ▶ Kommunikationscentre kan iværksætte en udredning.ⁱⁱⁱ
- ▶ Forudsat at sagen er fuldt oplyst, forpligter handlekommunen sig til at træffe afgørelse inden for 15 arbejdsdage efter modtaget udredning.

ⁱ Den fælles visitationsaftale omfatter ydelser efter Lov om Social Service og Lov om Specialundervisning for voksne (inkl. hjælpemidler).

ⁱⁱ Bemærk at den enkelte kommune kan indgå samarbejdsaftaler med et eller flere konkrete kommunikationscentre. I dette tilfælde kan samarbejdsaftalen tilsidesætte den fælles visitationsaftale.

ⁱⁱⁱ Kommunikationscentrenes iværksættelse af en udredning er baseret på en konkret vurdering af pågældende borgers situation. Som udgangspunkt iværksættes der ikke en udredning af borgere, der er udredt inden for løbende 12 måneder medmindre, der er sket væsentlige ændringer i borgerens situation.

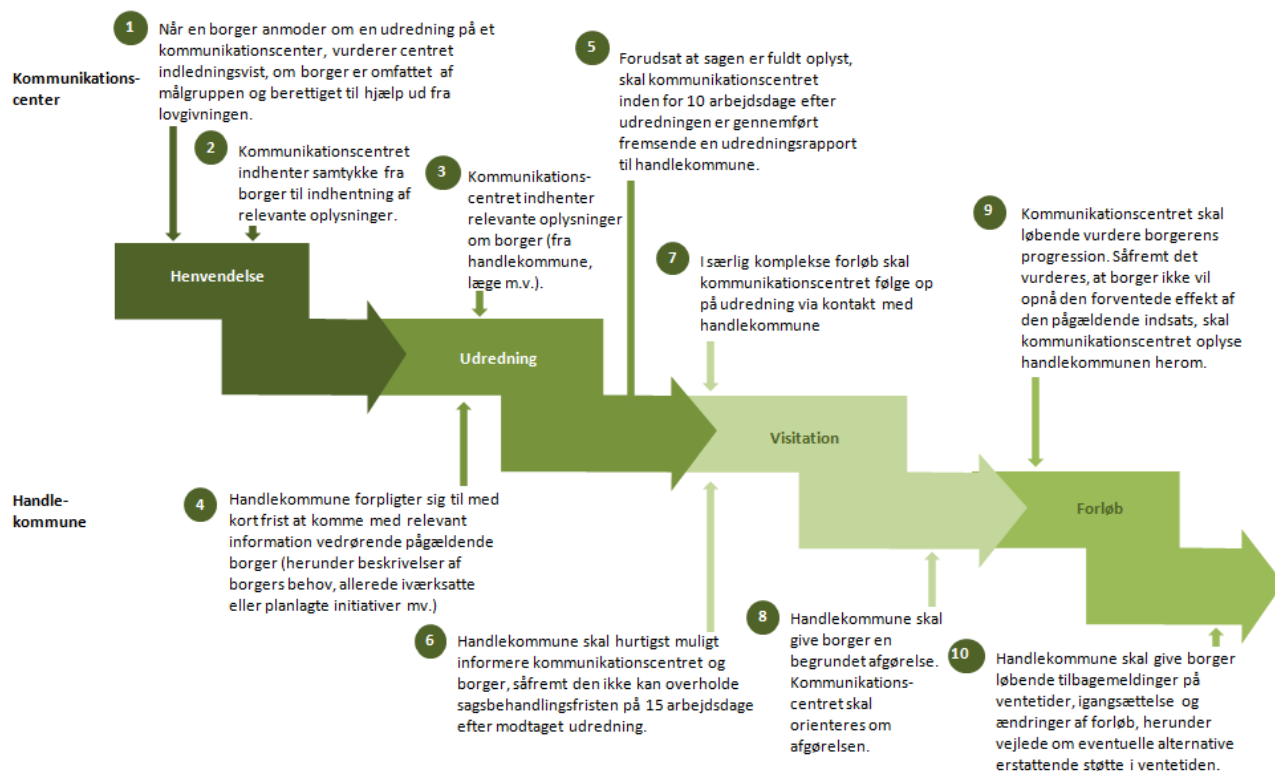
8.2 ARBEJDSGANGE OG HENSIGTSEKLERINGER

Nedenfor er via et flow-diagram opstillet en række beskrivelser af arbejdsgange samt hensigtserklæringer om arbejdsgange, som det opfordres til at tage udgangspunkt i ved fremtidige samarbejde mellem kommunikationscentre og kommuner i hovedstadsregionen.

⁴ Arbejdsgruppen er blevet nedsat af KKR Hovedstadens Embedsmandudvalg for det specialiserede socialområde og specialundervisning, og er udløbet af KKR Hovedstadens undersøgelse af senhjerneskadeområdet i 2012-2013, samt fra henvendelser fra kommuner vedrørende uhensigtsmæssigheder ved den daværende visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre, der var gældende siden 2011.

8.3 ARBEJDSGANGE

8.4 HENSIGTSEKTLÆRING OM ARBEJDSGANGE VEDRØRENDE KOMMUNIKATIONSCENTRE

- Kommunikationscentrets udredning skal kunne danne grundlag for kommunes visitation ved at udrede borgers vanskeligheder, samt indledningsvist afdække i hvor høj grad en indsats kan afhjælpe begrænsningen af borgers funktionsnedsættelse.
- Kommunikationscentret skalerer udredningens omfang efter borgers behov og vanskeligheder.
- Kommunikationscentret kan efter konkret aftale med handlekommune vejlede om konkrete indsatsforløb. Vejledning om konkrete indsatsforløb skal foretages ud fra princippet om mindst indgribende indsats.
- Kommunikationscentret skal bidrage til at sikre en helhedsorienteret og koordineret indsats for borger.
- Kommunikationscentret gennemfører en grundig udredning som afsæt for en kort og præcis udredningsrapport. Rapporten skal indeholde formål, mål og den forventede effekt af den kompenserende indsats samt forslag til lovgivningsmæssig ramme.
- Udredningsrapporten skal indeholde navn og kontaktoplysninger på den pågældende medarbejder på kommunikationscentret, der har foretaget udredningen.
- Handlekommune skal oplyse en fast kontaktperson til kommunikationscentret i forbindelse med en iværksat udredning.

8. Handlekommune skal danne sig et overblik over den samlede sag for borger og sikre koordination mellem forskellige og samtidige indsatsforløb.
9. Frister for sagsbehandling og ventetider skal være tilgængelige på kommunikationscentrenes hjemmesider.
10. Kommunikationscenter og handlekommune skal understøtte en smidig og hurtig elektronisk kommunikation.

8.5 SAMARBEJDE MELLEM KOMMUNIKATIONSCENTRE OG KOMMUNER

Skabelonen for samarbejdsaftaler mellem kommuner og kommunikationscentre i hovedstadsregionen anbefales anvendt som udgangspunkt for fremtidige aftaler i hovedstadsregionen. Formålet hermed er blandt andet at øge gennemsigtighed og ensartethed i aftalerne, samt at lette kommuner og kommunikationscentres administration omkring indgåelse af samarbejdsaftaler.

Skabelonen kan ses nedenfor, men kan også findes i et særskilt dokument til anvendelse ved indgåelse af konkrete samarbejdsaftaler på www.rammeaftale-h.dk.

8.6 SKABELON TIL SAMARBEJDSAFTALER

KKR HOVEDST		KKR HOVEDST																															
SAMARBEJDSAFTALE MELLEM KOMMUNIKATIONSCENTRE OG KOMMUNER [SKABELON]																																	
Dato: [DD.MM.ÅÅ] AFTALENS PARTER Denne aftales parter er: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Kommune</td> <td>[Kommunens navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">og</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kommunikationscenter</td> <td>[Kommunikationscentrets navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]</td> </tr> </table> AFTALENS GRUNDLAG <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Nærværende aftale præciserer:</td> <td>[Beskriv]</td> </tr> <tr> <td>Grundlaget er:</td> <td>[Beskriv grundlaget, fx Rammeaftalen]</td> </tr> </table> AFTALENS OMRÅDE <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Aftalen omfatter:</td> <td>[Beskriv de lovgivningsmæssige områder som aftalen omfatter]</td> </tr> </table>	Kommune	[Kommunens navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]	og		Kommunikationscenter	[Kommunikationscentrets navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]	Nærværende aftale præciserer:	[Beskriv]	Grundlaget er:	[Beskriv grundlaget, fx Rammeaftalen]	Aftalen omfatter:	[Beskriv de lovgivningsmæssige områder som aftalen omfatter]	AFTALENS FORMÅL OG INDHOLD <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Formålet med aftalen er:</td> <td>[Beskriv formålet]</td> </tr> <tr> <td>Indholdet i aftalen er:</td> <td>[Beskriv indholdet i aftalen, fx hvad aftalen konkret indebærer]</td> </tr> </table> AFGØRELSE <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Ansvarsfordeling:</td> <td>[Beskriv fordelingen af kompetence mellem parternes forbindelse med myndighedsafgørelse til ydelser på kommunikationscentret, herunder variationer i forhold lovgivning, ydelsestyper m.v.]</td> </tr> <tr> <td>Rammerne vedr. hjælpemidler:</td> <td>[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov hjælpemidler]</td> </tr> </table> AFTALENS ØKONOMISKE RAMME <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Den økonomiske ramme:</td> <td>[Beskriv den økonomiske ramme, herunder også evt variationer over aftaleperioden, samt vilkårene omkring den økonomiske ramme]</td> </tr> <tr> <td>Fakturerings:</td> <td>[Beskriv håndteringen af fakturering fx kadence for fakturering, EAN nr.]</td> </tr> </table> BEFORDRING <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Rammerne omkring befordring:</td> <td>[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov befordring]</td> </tr> <tr> <td>Økonomi omkring befordring:</td> <td>[Beskriv de økonomiske vilkår i forbindelse med bef. fx om udgifter hertil er omfattet af økonomisk ramme]</td> </tr> </table> KLAGER <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Ansvarsfordeling:</td> <td>[Beskriv rammerne for ansvarsfordelingen mellem parter i forbindelse med klager]</td> </tr> </table> DOKUMENTATION <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">Indhold og omfang:</td> <td>[Beskriv hvilke og hvordan kommunikationscentret dokumenterer ydelser modtaget på centret, samt hyppigheden af, hvornår kommunen kan forvente at modtage en opfølgning]</td> </tr> </table>	Formålet med aftalen er:	[Beskriv formålet]	Indholdet i aftalen er:	[Beskriv indholdet i aftalen, fx hvad aftalen konkret indebærer]	Ansvarsfordeling:	[Beskriv fordelingen af kompetence mellem parternes forbindelse med myndighedsafgørelse til ydelser på kommunikationscentret, herunder variationer i forhold lovgivning, ydelsestyper m.v.]	Rammerne vedr. hjælpemidler:	[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov hjælpemidler]	Den økonomiske ramme:	[Beskriv den økonomiske ramme, herunder også evt variationer over aftaleperioden, samt vilkårene omkring den økonomiske ramme]	Fakturerings:	[Beskriv håndteringen af fakturering fx kadence for fakturering, EAN nr.]	Rammerne omkring befordring:	[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov befordring]	Økonomi omkring befordring:	[Beskriv de økonomiske vilkår i forbindelse med bef. fx om udgifter hertil er omfattet af økonomisk ramme]	Ansvarsfordeling:	[Beskriv rammerne for ansvarsfordelingen mellem parter i forbindelse med klager]	Indhold og omfang:	[Beskriv hvilke og hvordan kommunikationscentret dokumenterer ydelser modtaget på centret, samt hyppigheden af, hvornår kommunen kan forvente at modtage en opfølgning]
Kommune	[Kommunens navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]																																
og																																	
Kommunikationscenter	[Kommunikationscentrets navn] [Adresse] [Kontaktperson(er)] [Kontaktperson(er)s e-mail] [Kontaktperson(er)s telefonnummer]																																
Nærværende aftale præciserer:	[Beskriv]																																
Grundlaget er:	[Beskriv grundlaget, fx Rammeaftalen]																																
Aftalen omfatter:	[Beskriv de lovgivningsmæssige områder som aftalen omfatter]																																
Formålet med aftalen er:	[Beskriv formålet]																																
Indholdet i aftalen er:	[Beskriv indholdet i aftalen, fx hvad aftalen konkret indebærer]																																
Ansvarsfordeling:	[Beskriv fordelingen af kompetence mellem parternes forbindelse med myndighedsafgørelse til ydelser på kommunikationscentret, herunder variationer i forhold lovgivning, ydelsestyper m.v.]																																
Rammerne vedr. hjælpemidler:	[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov hjælpemidler]																																
Den økonomiske ramme:	[Beskriv den økonomiske ramme, herunder også evt variationer over aftaleperioden, samt vilkårene omkring den økonomiske ramme]																																
Fakturerings:	[Beskriv håndteringen af fakturering fx kadence for fakturering, EAN nr.]																																
Rammerne omkring befordring:	[Beskriv håndteringen såfremt en borger har behov befordring]																																
Økonomi omkring befordring:	[Beskriv de økonomiske vilkår i forbindelse med bef. fx om udgifter hertil er omfattet af økonomisk ramme]																																
Ansvarsfordeling:	[Beskriv rammerne for ansvarsfordelingen mellem parter i forbindelse med klager]																																
Indhold og omfang:	[Beskriv hvilke og hvordan kommunikationscentret dokumenterer ydelser modtaget på centret, samt hyppigheden af, hvornår kommunen kan forvente at modtage en opfølgning]																																

KKR HOVEDSTAD

SAMARBEJDE OG ANSVAR

Mødeaktivitet:	[Beskriv hyppighed m.v. af møder mellem parterne]
Opfølgning:	[Beskriv rammerne for ansvarsfordelingen mellem parterne, fx tilbagemeldinger omkring ændringer hos borgere, progression, ventelister m.v.]
Kommunikation:	[Beskriv ansvarsfordelingen mellem parterne i forhold til kommunikation/information til borgere om eksempelvis aftaler om befordring på hjemmeside m.v.]

IKRAFTTRÆDELSE, VARIGHED OG OPSIGELSE

Aftalen træder i kraft pr.:	[DD.MM.ÅÅ]
Aftalens varighed:	[DD.MM.ÅÅ]
Ændringer:	[Beskriv rammerne for ændringer i vilkårene for aftal]
Opsigelse:	[Beskriv rammerne for opsigelse af aftalen]

BILAG TIL AFTALEN

Oversigt over bilag:	[Beskriv evt. bilag til aftalen]
----------------------	----------------------------------

UNDERSKRIFTER

For [X] kommune	For Kommunikationscentret
Dato:	Dato:
_____	_____
For driftsherre [evt.]	
Dato:	

8.7 SAMMENHÆNG TIL RAMMEAFTALEN

I hovedstadsregionens Styringsaftale i Rammeaftale 2021-2022 indgår en fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre. Ligesom Styringsaftalens øvrige principper for samarbejdet omkring køb og salg af sociale tilbud, er visitationsaftalen vedrørende kommunikationscentre, et redskab, der skal understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen.

Alle 29 kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er aftalepart i Styringsaftalen.

Visitationsaftalen vedrørende kommunikationscentre opstiller en række principper for samarbejdet omkring henvisning og udredning af borgere med *kommunikative og kognitive funktionsevnesnedsættelser*. Aftaleparterne har således godkendt at samarbejdet mellem kommuner og kommunikationscentre omkring disse borgere skal forgå med udgangspunkt i de opstillede principper. Den enkelte kommune har dog til enhver tid mulighed for at indgå samarbejdsaftaler med et eller flere kommunikationscentre, der således tilsidesætter principperne i den fælles visitationsaftale.

8.8 FORDELE VED AT INDGÅ SAMARBEJDSAFTALER

Erfaringer fra eksisterende samarbejdsaftaler med kommuner i hovedstadsregionen og kommunikationscentre er, at samarbejdsaftaler mellem kommuner og centre i mange tilfælde vil kunne bibringe betydelige fordele for begge parter. Nedenfor er nogle eksempler herpå.

- ▶ De administrative procedurer i forbindelse med visitationen af en borger til en ydelse på kommunikationscenteret forenkles.
- ▶ Færre transaktioner reducerer mængden af sagsbehandlerressourcer i kommunen og på kommunikationscentrene og dermed administrative udgifter hertil.
- ▶ Bidrager til at minimere ventetid for borgeren.

- ▶ Bidrager til et mere vidende og tillidsfuldt samarbejde mellem kommune og kommunikationscenter, herunder via etablering af gensidig forventningsafstemning.

8.9 OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Nedenfor er beskrevet øvrige opmærksomhedspunkter, der bør have in mente i forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftaler mellem kommuner og kommunikationscentre:

- ▶ Kommuner har mulighed for at uddelegere myndighedsafgørelser efter Lov om Specialundervisning for voksne til anden part.
- ▶ Kommuner har som udgangspunkt *ikke* mulighed for at uddelegere myndighedsafgørelser efter Lov om Social Service.

8.10 EKSEMPLER PÅ INDHOLD AF SAMARBEJDSAFTALER

Nedenfor er til inspiration beskrevet nogle eksempler på indholdet af eksisterende samarbejdsaftaler mellem kommuner i hovedstadsregionen og kommunikationscentre:

Eksempel 1:	Kommunikationscenteret får kompetence til at kunne fortsætte indsatser for borgere i bestemte målgrupper. Der er udelukkende tale om borgere, som kommunen tidligere har visiteret til en indsats og dermed vurderet at være omfattet af målgruppen og have et væsentligt behov for kompensation. Borgerne er visiterede til en indsats og godkendt til at fortsætte en indsats af kommunen (jf. Lov om Social Service). Ved behov for fortsat indsats kan kompenserende forløb således iværksættes omgående. Dette reducerer transaktionsomkostninger og udgifter til genudredninger, ligesom det reducerer ventetiden for igangsættelse af tilbud for borgerne.
Eksempel 2:	Kommunikationscenteret får uddelegeret visitationskompetence overfor bestemte målgrupper med afsæt i en fast økonomisk ramme (jf. Lov om Specialundervisning for voksne). Såfremt antallet af henvendelser fra borgere bosiddende i kommunen stiger med mere end syv procent skal der ske en drøftelse af rammen og mulige initiativer mellem parterne.

9. SAMARBEJDSMODEL VEDRØRENDE DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

Rammeaftale 2021-2022 omfatter ni tilbud på henholdsvis børne-, unge- og voksenområdet, som er defineret som mest specialiserede tilbud, der har behov for en særlig tværkommunal opmærksomhed. De ni tilbud er udvalgt på baggrund af deres grad af opfyldelse af seks specifikke kriterier. De ni tilbud er følgende:

Tilbud på børne- og ungeområdet:

- ▶ Hjerneskadecenter Virum
- ▶ Nødebogård
- ▶ Sofieskolen.

Tilbud på voksenområdet:

- ▶ Blindenetværket
- ▶ Bredegård Døv/blindeafdeling
- ▶ Jonstrupvang
- ▶ Rønnegård
- ▶ Stokholtbuen
- ▶ Lyngdal.

De seks kriterier samt de ni udvalgte tilbud gennemgås i det tekniske bilag 2 til Udviklingsstrategien.

De mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen er underlagt en særlig tværkommunal opmærksomhed, som er formuleret i en tværkommunale samarbejdsmodel defineret som Nødbremsemodellen. Modellen omfatter en række fælleskommunale procedurer og tiltag, som skal bidrage til at sikre, at disse tilbud får en særlig tværkommunal opmærksomhed, herunder om nødvendigt at sikre de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. Nødbremsemodellen gennemgås nedenfor.

Opstillingen af kriterier og udvælgelsen af tilbud tager udgangspunkt i en omfattende kortlægning af de mest specialiserede tilbud foretaget i 2012 og 2013. Afrapporteringen fra kortlægningen kan findes på www.rammeaftale-h.dk. Derudover foretager den permanente task force årlige revurderinger af de ni tilbud samt de øvrige tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen.

Tilbuddene i Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021-2022 er i forvejen defineret som højt specialiserede tilbud og er derfor tilbud, der kræver et stort befolkningsgrundlag og anvendes af mange kommuner. De mest specialiserede tilbud skal således betragtes som en delmængde af tilbuddene der følges i regi af udviklingsstrategien. De lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger betragtes ikke som mest specialiserede tilbud, da disse tilbud er særskilt defineret i bekendtgørelser og i forvejen har særlige vilkår og finansieringsformer.

9.1 SAMARBEJDSMODEL OM DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

I Rammeaftale 2021-2022 indgår en særlig samarbejdsmodel til understøttelse af tilbud i hovedstadsregionen, der er defineret som mest specialiserede tilbud. Modellen, der betegnes Nødbremsemodellen, er nærmere beskrevet i nedenstående oversigt:

Nødbremsemodellen - Samarbejdsmodel om de mest specialiserede tilbud

Grundvilkår	▶ Tilbud, der karakteriseres som mest specialiseret, får <u>ikke</u> automatisk tildelt særlige vilkår. ▶ Først hvis et tilbud er i vanskeligheder, og efter en grundig afdækning af problemstillingerne hos tilbuddet, vil det blive vurderet om tilbuddet skal tildeles særlige vilkår.
Målgruppe	▶ De tilbud i hovedstadsregionen, der lever op til kriterierne for mest specialiserede tilbud.
Udslagsgivende faktor	▶ Tilbud, der er omfattet af målgruppen, og hvor driftsherre har en særlig bekymring omkring tilbuddets eksistensgrundlag.
Handling	▶ Samarbejdsmodellen giver driftsherre mulighed for at indstille tilbuddet til behandling i KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for det specialiserede socialområde og specialundervisning. ▶ Indstillingen skal omfatte en detaljeret beskrivelse af den særlige problemstilling, som driftsherre vurderer, at tilbuddet er i, herunder beskrivelser af overordnede økonomiske data, bl.a. udvikling i belægningen m.v.
Vurdering	▶ På baggrund af driftsherres indstilling foretages en vurdering af tilbuddet i forhold til efterspørgsel, alternativer inden- og uden for regionen, tilbuddets karakter m.v. ▶ Det forudsættes, at driftsherre forinden selv har ageret som en økonomisk ansvarlig leverandør, herunder vurderet følgende muligheder for at løse tilbuddets økonomiske udfordringer: lukning af pladser, besparelser, organisatoriske ændringer, der kan nedbringe omkostninger fx samdrift med andre tilbud, fællesledelse m.m. ▶ Embedsmandsudvalget kan videresende en indstilling til den permanente task force, og angive særlige fokusområder og opmærksomhedspunkter, som skal indgå i task forcens grundige afdækning af tilbudets økonomi m.v. ▶ Task forcen igangsætter et afdækningsforløb, og har som led heri mulighed for at indhente yderligere dokumentation og data om det konkrete tilbud. ▶ På baggrund af den grundige afdækning vurderer task forcen, hvorvidt der er tale om et tilbud, der fremadrettet skal være til rådighed i hovedstadsregionen for at kunne tilgodese behov for behandling/tilbud til regionens borgere, og i givet fald, om der er behov for særlige tiltag. Task forcen indstiller vurderingen til Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning. ▶ Vurderes der at være behov for særlig opmærksomhed, kan task forcen (og Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning) trække på en liste med mulige tiltag, der kan iværksættes i forhold til det konkrete tilbud. ▶ Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning beslutter, om de vil tilslutte sig task forcens indstilling, herunder forslag til tiltag, eller om udvalget oplever behov for yderligere afdækning i regi af task forcen. ▶ Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning indstiller beslutninger om særlige tværkommunale tiltag til KKR Hovedstaden, der træffer den endelige beslutning om handling i forhold til det konkrete tilbud. ▶ Ved tilbud, hvor Region Hovedstaden er driftsherre, skal Region Hovedstaden indgå i beslutningsprocessen.
Særlige tiltag	▶ Særlige tiltag vurderes individuelt i forhold til den konkrete sag og driftsherre. ▶ Inspiration til særlige tiltag kan findes i en værktøjskasse med mulige tiltag, som dog ikke er en udtømmende liste. Der kan derfor komme andre tiltag i spil. Se nedenfor.

Følgende aspekter er udgangspunkt for Nødbremsemodellen:

- ▶ Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk skal være gældende for alle de mest specialiserede tilbud.
- ▶ Modellen er dynamisk og skal løbende tilpasses udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- ▶ Modellen har fokus på incitamenter, herunder både for brugerkommuner og driftsherrer.
- ▶ Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring.

Derudover er det ved omlægning og lukning af de mest specialiserede tilbud relevant at indgå tværkommunale aftaler om, hvordan det vurderes om eventuelle faglige kompetencer og specialiseret viden går tabt, samt hvordan denne eventuelle særlige kompetencer eller viden kan bevares eksempelvis ved overførelse til andet tilbud.

Det centrale i nødbremsemodellen er, at der først, efter en vurdering med afsæt i en grundig afdækning af tilbuddets økonomi m.v., kan bevilliges særlige vilkår til et tilbud, der opfylder kriterierne for mest specialiserede tilbud. Det er således først, når tilbuddet oplever problemer, at der kan indgås særlige aftaler om tværkommunalt samarbejde eller særlige vilkår for pågældende med henblik på at sikre den fortsatte eksistens af et tilbud.

Dette vurderes desuden at medvirke til, at driftsherrer for de mest specialiserede tilbud fortsat har incitament til at sikre en rentabel drift af tilbuddet – modsat at et tilbud, som er defineret som mest specialiseret, per automatik har særlige fordele.

9.2 VÆRKTØJSKASSE MED SÆRLIGE TILTAG

Nedenfor er oplistet eksempler på en række mulige særlige tiltag, der kan iværksættes for at sikre, at den særlige viden og kompetencer i et mest specialiseret tilbud bevares. Listen er ikke udtømmende, hvorfor der i konkrete sager kan forekomme andre tiltag.

- ▶ Tilbuddet lukker, men der indgås samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om at sikre specialviden og kompetencer i andre tilbud eller tiltag.
Herunder omplacering af konkrete medarbejdere i andre tilbud eller tiltag i hovedstadsregionen.
- ▶ Samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om udvikling af indholdet i tilbuddet.
Herunder vidensdeling om særlige pædagogiske forhold, udskillelse af konsulenttydelser, og ændre organisering af driften.
- ▶ Forlængede opsigelsesvarsler.
Vil kunne give en forlænget planlægningshorisont i forhold til tilbud til borgerne. Aktuelle brugerkommuner bør høres inden de pålægges forlængede opsigelsesvarsler.
- ▶ Lavere budgetteret belægningsprocent.
Dette indebærer reelt en takststigning for tilbuddet.
- ▶ Anden finansieringsmodel - takstfinansiering kombineret med objektiv finansiering.
En finansieringsmodel, hvor takstfinansiering kombineres med objektiv finansiering kender kommunerne fra finansieringen af pladser på de landsdækkende sikrede afdelinger.

Modellen omfatter, at den ene del af omkostningerne i tilbuddet betales gennem en takst for kommunernes forbrug af pladser, mens den anden del dækkes af objektiv finansiering. Den objektive finansiering er typisk beregnet efter en fordelingsnøgle, eksempelvis antallet af borgere

inden for målgruppen. Det er muligt at skruer modellen sammen på flere måder i forhold til vægtning af de to finansieringselementer i deres indbyrdes forhold.

Fordelen ved denne model er, at den både indeholder et element af aktivitetsafhængig finansiering, hvilket giver tilbud incitament til at tilpasse sit forbrug til takstindtægterne, samt et element af grundfinansiering, der gør tilbuddet mindre sårbart over for store udsving i aktiviteten og derved bidrager til en vis driftssikkerhed.

Der bør være stor opmærksomhed på at adskille de to finansieringskilder. Adskilles de ikke kan det give urealistisk budgetlægning eller manglende kapacitetstilpasning, hvilket kan føre til efterregulering af den objektive finansiering. Desuden kan der være en risiko for, at kommunerne, via den objektive finansiering, medfinansierer unødigt kapacitet.

► Anden finansieringsmodel - forpligtende købsaftaler

Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser garanterer for betaling af et bestemt antal pladser i et tilbud i en aftalt periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre. Aftalen indgås typisk mellem driftsherre og konkrete kommuner, og er ikke forpligtende for kommuner uden for aftalen.

Fordelen ved denne model er, at tilbuddet sikres fuld finansiering, selvom der ikke er fuld belægning. Den umiddelbare risiko ved modellen er, at man holder hånden kunstigt under et tilbud, i stedet for at finde mere hensigtsmæssige og varige løsninger.

► Anden finansieringsmodel - aftaler om delt finansieringsansvar

Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser bidrager til finansieringen af et konkret tilbud uden, at kommunalbestyrelsen selv er driftsherre. Aftalen indgås typisk mellem driftsherre og konkrete kommuner, og er ikke forpligtende for kommuner uden for aftalen.

Fordelen ved denne model er, at finansieringen af tilbuddet er spredt ud på flere hænder, hvilket mindsker risikoen for den enkelte kommune. En udfordring ved modellen kan være at sikre incitament for andre kommuner til at indgå i delt finansieringsansvar, uden at det udfordrer den lige adgang til tilbuddet for alle kommuner.

9.3 TASK FORCE

Den permanente task force består af centrale nøglepersoner på både børne- og ungeområdet og voksenområdet, herunder fagpersoner fra både myndigheds- og driftsherrekommuner samt Region Hovedstaden. Der etableres faste procedurer omkring arbejdet i den permanente task force.

Procedurerne skal blandt andet kunne imødekomme en række opmærksomhedspunkter og hensyn, herunder:

- at et tilbuds opfyldelse af kriterierne i et år ikke er lig med en varig opfyldelse,
- at de mest specialiserede tilbud løbende og systematisk skal revurderes,
- at nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af KKR Hovedstadens Udviklingsstrategi løbende og systematisk skal vurderes i forhold til kriterierne.

Task forcen samles efter nødvendighed samt benytter sig af mailhøring. Derudover vil task forcen kunne samles i forbindelse med akutte behov for vurdering af tilbud, jf. samarbejdsmodellen.

Desuden vil task forcen årligt eller hvert andet år foretage en vurdering af behov for og efterspørgsel efter de mest specialiserede tilbud blandt alle kommuner i hovedstadsregionen. Dette kan blandt andet ske samtidig med indhentning af oplysninger til Udviklingsstrategien. Der vil således løbende blive foretaget

en vurdering af de tilbud, der i pågældende år opfylder kriterierne for mest specialiserede tilbud, og en vurdering af nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen.

9.4 KRAV TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

Der er opstillet en række krav til de tilbud, som lever op til kriterierne for de mest specialiserede tilbud. Formålet med kravene er at tydeliggøre, at der med den særlige opmærksomhed, som de mest specialiserede tilbud kan få, hvis de kommer i vanskeligheder, også følger en forpligtelse til at udvikle tilbuddene, stille viden og ekspertise til rådighed, samt at dokumentere indsatserne.

Der stilles således følgende krav til de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen:

- ▶ Tilbuddet skal efterstræbe at være på forkant og løbende udvikle sig i forhold til målgruppernes behov, metoder, velfærdsteknologi, kommunernes efterspørgsel efter ydelser og pladser m.v.
- ▶ Tilbuddets viden, ekspertise og pladser skal være tilgængelig for alle kommuner i hovedstadsregionen, og der må ikke gives forrang til borgere fra driftsherres egen kommune eller geografisk nærområde.
- ▶ Tilbuddet skal levere synlig og offentlig tilgængelig dokumentation og effekt af indsatserne i tilbuddet.

Den nedsatte task force kan medtage ovenstående krav i forbindelse med løbende vurderinger af de mest specialiserede tilbud.

10. NYT I STYRINGSAFTALEN 2021-2022

Nationale initiativer til mere gennemsigthed i takststrukturen

Regeringen og KL aftalte med ØA2020 at igangsætte initiativer, der bidrager til at skabe mere gennemsigthed i takststrukturen. Initiativerne udspringer af løsningsmodeller fra en arbejdsgruppe vedrørende køb og salg af pladser og indsatser på det sociale område. Det er aftalt, at der skal arbejdes videre med bl.a. følgende anbefalinger, der har betydning for rammeaftalesamarbejdet:

1. Justering af takstmodellen
2. Finansieringsmodel for sundhedslovsydelser til borgere på botilbud
3. Udarbejdelse af standardkontrakt

10.1. JUSTERING AF TAKSTMODELLEN

Med henblik på at skabe øget gennemsigthed og sammenlignelighed er det aftalt at justere takstmodellen, så taksterne fremadrettet skal opdeles i en basis- og en ydelsestakst.

Social- og Indenrigsministeriet vil med inddragelse af KL, Danske Regioner og Finansministeriet igangsætte et arbejde med henblik på at ændre finansieringsbekendtgørelsen, som skal træde i kraft 1. januar 2022.

10.2. FINANSIERINGSMODEL FOR SUNDHEDSLOVSYDELSER TIL BORGERE PÅ BOTILBUD

Mange borgere i sociale tilbud har behov for både socialfaglige og sundhedsfaglige indsatser under deres ophold. Det er derfor almindelig praksis, at borgerne modtager sundhedslovsydelser parallelt med ydelser efter serviceloven. Det kan både være sundhedslovsydelser, der leveres som en integreret del af opholdet og ydelser, som leveres af hjemmesygeplejen i beliggenhedskommunen.

Det er normal praksis, at sundhedslovsydelser, der leveres som en integreret del af opholdet (af botilbuddets medarbejdere), indregnes i botilbuddets takster. De sundhedslovsydelser, der leveres af hjemmesygeplejen, finansieres af borgerens opholdskommune (dvs. den kommune hvor botilbuddet er beliggende), jf. gældende regler.

De gældende regler giver imidlertid ikke hjemmel til, at sundhedslovsydelser kan indregnes i botilbuddets takster, ligesom der ikke er mulighed for mellemkommunal refusion for sundhedslovsydelser. De nuværende regler understøtter dermed ikke incitamentet til at drive specialiserede botilbud.

Det er derfor aftalt følgende løsningsmodel, som samlet består af to dele. En del for opgaver, der allerede i dag løses af personalet i borgerens tilbud samt en del for de opgaver, hvor hjemmesygeplejen eller andre kommunale sundhedspersoner tilkaldes for at yde en indsats:

- Del I: Servicelovens regler om finansiering af tilbud efter serviceloven ændres, så omkostninger til sundhedsfaglig behandling, der ydes af sociale tilbud til borgere som led i opholdet på tilbuddet indregnes i taksten for tilbuddet ("interne" sundhedslovsydelser). Det vil sige en normalisering af aktuel praksis i dag.
- Del II: Der etableres hjemmel i sundhedsloven og retssikkerhedslovens § 9 c til, at borgerens aktuelle opholdskommune får ret til at få dækket sin andel af udgifterne til sundhedslovsydelser af borgerens tidligere opholdskommune, når betingelserne efter § 9 c stk. 2-6 er opfyldt, hvilket bl.a. er, at den tidligere opholdskommune har medvirket til, at borgeren har fået ophold i et botilbud. Det betyder, at henholdsvis opholdskommunen (den kommune hvor botilbuddet er beliggende) for hjemmesygeplejen og bopælskommunen for de øvrige kommunale sundhedsydelser kan opkræve betaling herfor fra borgerens tidligere opholdskommune.

Indregning af sundhedsydelse i taksterne kræver en ændring af serviceloven samt justering af finansieringsbekendtgørelsen. Mellemkommunal refusion kræver ændring af retssikkerhedsloven og sundhedsloven. Der igangsættes et tværministerielt arbejde med inddragelse af KL med henblik på, at ændring af sundhedsloven og retssikkerhedsloven kan træde i kraft i januar 2021 og ændring af serviceloven kan træde i kraft i januar 2022.

10.3. UDARBEJDELSE AF STANDARDKONTRAKT

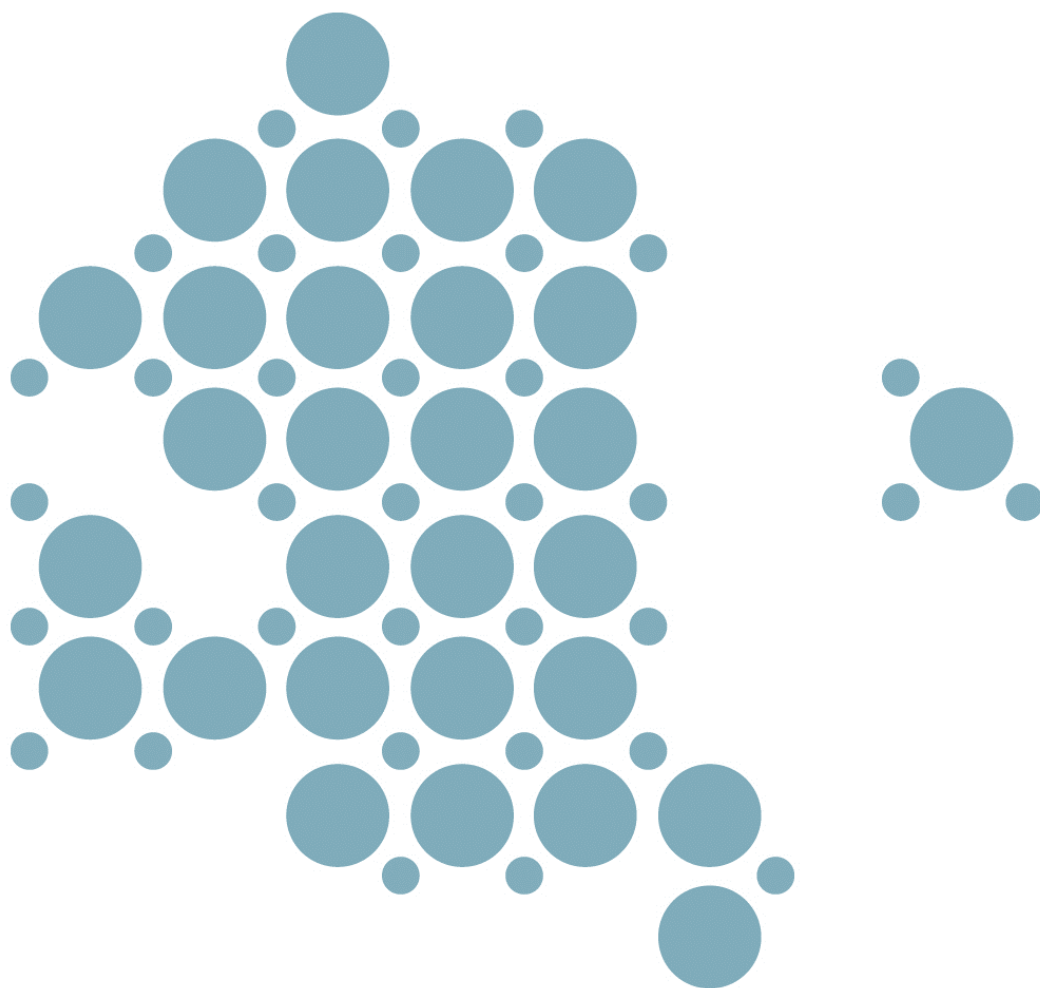
Med henblik på at styrke kommunernes køberrolle og understøtte kontraktstyringen er det aftalt at udarbejde en skabelon til en standardkontrakt, som kommunerne og leverandører kan anvende i forbindelse med køb/salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde.

Der er nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse fra kommuner og regioner, der udarbejder skabelonen til standardkontrakten. Der udarbejdes en skabelon for voksenområdet og en for børn- og ungeområdet. Skabelonen ledsages af en vejledning.

Standardkontrakten vil være frivillig at anvende, men det anbefales at anvende den ved køb/salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde.

Det forventes, at standardskabeloner bliver tilgængelige på rammeaftalesekretariaternes hjemmesider og på Tilbudsportalen pr. 1/1-2021.

Bilag 2 – Teknisk bilag til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021-2022

Kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	1
2. Tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2021-2022	2
2.1 Kriterier for tilbud omfattet af Udviklingsstrategien.....	3
2.2 Tilbud på Børne og -ungeområdet som følges i regi af Udviklingsstrategi 2021-2022	4
2.3 Tilbud på voksenområdet som følges i regi af Udviklingsstrategi 2021-2022.....	5
3. De mest specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2021-2022	10
3.1 De mest specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet	12
3.2 De mest specialiserede tilbud på voksenområdet	14
4. Udvikling i kapacitet og belægning i tilbudstyper fordelt på målgrupper.....	19
4.1 Udvikling i kapacitet og belægning i målgrupper på det højt specialiserede børne- og ungeområde .	19
4.2 Udvikling i kapacitet og belægning i målgrupper på det højt specialiserede voksenområde.....	21
5. Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.....	27
5.1 Konklusion	27
6. Beskrivelse af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	29
6.1 Hvad er lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger?	30
6.2 Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	30
7. Kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud.....	31
7.1 Delvist objektive finansierede ydelser.....	31
Landsdækkende ydelser	31
Landsdelsdækkende undervisningsydelser	32
Øvrige landsdelsdækkende ydelser	33
7.2 Takstfinansierede ydelser.....	34
8. Kapacitet og belægning på de sikrede afdelinger.....	35
9. Tilbud udpeget til at blive fulgt af koordinationsforum	36
9.1. Kofoedsminde (Region Sjælland).....	37
9.2. Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland).....	38
9.3. Center for Høretab (Region Syddanmark).....	38
10. Bilag	40
10.1 Bilag 1. Oversigt over målgrupper og paragraffer på tilbuddene	40
10.2 Bilag 2. Oversigt over kapacitet og belægning	44
11.1 National koordination.....	52

1. Indledning

Udviklingsstrategien giver et samlet overblik over de tilbud, der ligger i hovedstadsregionen, samt kommunalbestyrelsernes og KKR Hovedstadens overvejelser over behov for tilbud og sammenhæng mellem tilbuddene i hovedstadsregionen. Formålet med Udviklingsstrategien er at fastsætte, hvilke udviklingstendenser kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden oplever i forhold til tilbudstyper, målgrupper m.v. på det højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområde.

KKR Hovedstaden satte med Rammeaftale 2019-2020 fokus på *tilbudsviften*, og herunder en afdækning af hvilke målgrupper, som kommunerne oplevede de største udfordringer med at finde relevante tilbud til. Med Rammeaftale 2021-2022 har KKR Hovedstaden udpeget *kvalitet* som nyt udviklingsstrategisk fokus. Arbejdet med *kvalitet* konkretiseres i to tematiske fokusområder, henholdsvis *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte* og *Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser*.

Ift. det tematiske fokusområde om *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte* har KKR Hovedstaden valgt at arbejde videre med målgruppen "*voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l.*". Dette arbejde fortsættes altså i Rammeaftale 2021-2022 med henblik på at etablere flere pladser på relevante tilbud til borgere i målgruppen. Det tematiske fokusområde skal sikre, at kommunerne i hovedstadsregionen samlet set har de tilbud til borgere i målgruppen, som lever op til kommunernes behov.

Mennesker med psykiske lidelser møder et komplekst system, som på tværs af sektorområder, kommuner og region ikke altid tilbyder sammenhængende løsninger. Det overordnede mål med det tematiske fokusområde om *Kommunale indsatser til borgere med psykiske lidelser* er at sikre et fælleskommunalt fokus på kvalitet i socialpsykiatrien. Dette skal øge borgerens oplevelse af sammenhæng og understøtte de fælleskommunale løsninger. Det tematiske fokusområde vil danne baggrund for en afdækning af hovedstadsregionens kommunale og regionale tilbud til borgere med psykiske lidelser fra forvaltninger, eksterne aktører m.fl.

Fokus på kvalitet vil dermed præge det udviklingsarbejde, som bliver sat i værk i Rammeaftaleregi over de kommende to år.

Brugerorganisationer vil blive inddraget i processen med implementering af Rammeaftale 2021-2022 gennem det politiske dialogmøde. Her er Danske Handicaporganisationer og Skole og Forældre repræsenteret. Der gennemføres desuden dialogmøder med hhv. Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus Hovedstaden.

I nærværende Udviklingsstrategi gennemgås, hvilke tilbud der indgår i Rammeaftale 2021-2022, de mest specialiserede tilbud på hhv. børne, unge- og voksenområdet, de lands- og landsdelsdækkende tilbud, de sikrede afdelinger og tilbud udpeget af Koordinationsforum samt udvikling i kapacitet og belægning på tilbuddene.

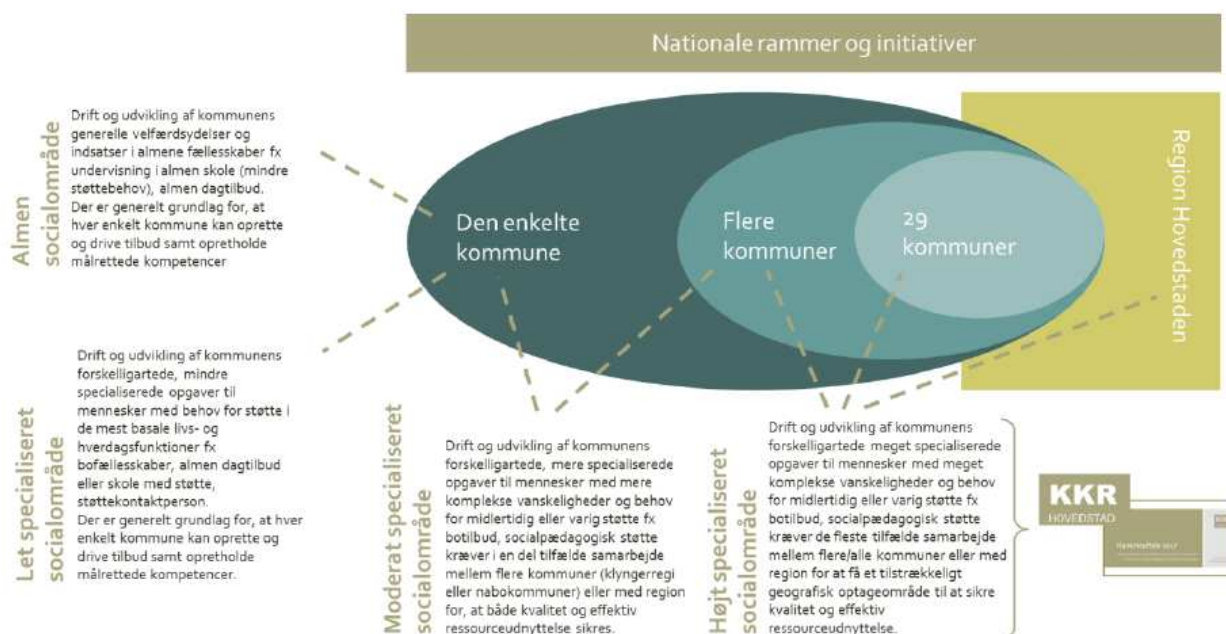
2. Tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2021-2022

Definitionen af tilbud der er omfattet af Rammeaftalen 2021-2022 tager udgangspunkt i seks kriterier. Disse kriterier beror på særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen skal imødekomme.

Udviklingsstrategien har det primære fokus på højt specialiserede sociale- og specialundervisningsindsatser til borgere med de mest komplekse og særlige behov. Ligeledes er fokus på indsatser, som anvendes af mange kommuner, og som kræver et stort befolkningsgrundlag, for at kunne drives rentabelt og med høj faglighed. Det er dog som udgangspunkt det faglige og økonomiske koordinationsbehov, der er afgørende for, om et tilbud er omfattet af Udviklingsstrategien.

Til trods for, at de selvejende institutioner ikke længere er en del af Rammeaftalen, er de inkluderet i opgørelser over kapacitet og belægning.

Udviklingsstrategien rummer også højt specialiserede enheder, som organisatorisk drives sammen med mindre specialiserede tilbud. Desuden er alle regionsdrevne tilbud inkluderet i Udviklingsstrategien, jf. bekendtgørelsen.

Rammen af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen.

Siden Rammeaftale 2014 har kommunerne og Region Hovedstaden defineret en delmængde af de højt specialiserede tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien, som værende de mest specialiserede tilbud inden for det specialiserede socialområde. Formålet hermed er at give tilbuddene en særlig tværkommunal opmærksomhed og sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles.

Der opstilles seks kriterier, der beskriver de særlige behov og karakteristika hos målgrupperne, som de mest specialiserede tilbud skal kunne imødekomme. Et tilbud skal kunne opfylde minimum fem af disse kriterier, førend tilbuddet kan defineres som værende mest specialiseret.

Der er defineret en række procedurer og tiltag omkring løbende revurderinger af de mest specialiserede tilbud, der blandt andet imødekommer nogle opmærksomhedspunkter og hensyn, herunder:

- At et tilbuds opfyldelse af kriterierne i ét år ikke er lig med en varig opfyldelse.
- At de mest specialiserede tilbud løbende og systematisk skal revurderes.
- At nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af Udviklingsstrategien løbende og systematisk skal vurderes i forhold til kriterierne.

Procedurerne giver mulighed for at igangsætte særlige fælleskommunale tiltag, såfremt et af de mest specialiserede tilbud bliver truet af lukning.

2.1 Kriterier for tilbud omfattet af Udviklingsstrategien

Definitionen af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2021-2022 tager udgangspunkt i seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen skal imødekomme.

Et givent tilbud skal leve op til følgende regel:

- Tilbuddet skal kunne opfylde minimum 4 ud 6 kriterier, hvoraf to af disse skal være kriterium 4 og 5.

Nedenfor gennemgås de seks kriterier enkeltvis:

Kriterium 1: Der er typisk tale om små målgrupper og delmålgrupper, hvor der grundet den lille volumen ikke er grundlag for at opbygge faglig specialviden i en enkelt kommune.

Defineret som i gennemsnit maksimalt et tilfælde om året pr. 1.000 borgere i alderen 0-64 år (svarende til ca. en promille).

Kriterium 2: Målgrupperne skal have en stor sværhedsgrad eller flerhed af problemstillinger defineret som tre eller flere samtidige funktionsnedsættelser, to eller flere diagnoser eller tre eller flere omfattende begrænsninger af længerevarende eller kronisk karakter.

Som udgangspunkt er der tale om mennesker, der har brug for støtte i form af døgn- og botilbud eller botilbudslignende tilbud.

Børn, unge og voksne udredt til at have svære eller fuldstændige problemer/begrænsninger knyttet til sygdom, handicap, misbrug og/eller kriminalitet, jf. VUM og Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet.

Kriterium 3: For at opretholde og udvikle de højt specialiserede indsatser, er der behov for et større geografisk optageområde, som ofte vil være hele regionen.

Kriterium 4: Der er behov for faglig koordinering og samarbejde på tværs af kommuner, sektorer mv. for at sikre fastholdelse af højt specialiseret viden og faglige miljøer, forskning og faglig udvikling, samt måling af effekt og udvikling af evidens.

Højt specialiserede indsatser tilrettelagt for det enkelte barn, den enkelte unge eller voksne, kræver koordinering mellem specialister, der ofte vil være placeret i forskellige sektorer (fx kommune, sundhedssektor og kriminalforsorg).

Indsatser leveret på et højt specialiseret niveau kræver en helhedsorienteret og tværfaglig tilgang.

Kriterium 5: Der er behov for organisatorisk koordinering på tværs af kommuner, sektorer m.v. for at sikre økonomisk bæredygtighed.

Da indsatserne i mange tilfælde er målrettet grupper med en lille volumen, forudsættes der typisk et større befolkningsgrundlag for, at specialiserede indsatser og vidensmiljøer kan drives og udvikles rentabelt.

Min. 50 procent af pladserne skal anvendes af borgere uden for driftskommunen målt som et gennemsnit over de seneste 3 år.

Kriterium 6: Det grundlæggende i indsatser leveret på et højt specialiseret niveau er, at indsatserne baseres på højt specialiserede kompetencer, faglig viden, vidensbaserede metoder, særligt avancerede velfærdsteknologier og særlige fysiske rammer.

Indsatserne er overordnet set tilrettelagt med udgangspunkt i døgn- og botilbud eller botilbudslignende tilbud.

2.2 Tilbud på Børne og -ungeområdet som følges i regi af Udviklingsstrategi 2021-2022

På børne- og ungeområdet følges i regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021-2022 18 højt specialiserede døgn- og dagtilbud efter paragrafferne i Serviceloven. De højt specialiserede tilbud er målrettet børn og unge med kognitiv funktionsnedsættelse, psykiske vanskeligheder, udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning. Sammenlagt omfatter de 18 højt specialiserede tilbud i alt 270 døgn- og dagpladser i 2021.

Oversigten i tabel 1, viser de højt specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet fordelt på de forskellige målgrupper.

Tabel 1: Oversigt over tilbud målrettet børn og unge fordelt på målgrupper.

Målgruppe	Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
Psykiske vanskeligheder	FSL § 20 stk. 3	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		23
	STU	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		4
	§ 66 nr. 6 og § 107	Nødebogård Mikkello	Region Hovedstaden		2
Psykiske vanskeligheder - I alt				3	29
Udviklingsforstyrrelser	§ 32	Sofieskolen*	Gladsaxe		12
	§ 36	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		6
		Sofieskolen*	Gladsaxe		25
	§ 66 nr. 6	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		24
		Sofieskolen*	Gladsaxe		17
	§ 66 nr. 6 afl	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		0
		Granbohus	Fredensborg		7
		Ishøjgård	Ishøj-Vallensbæk		7
Udviklingsforstyrrelser I alt				8	98
Udviklingshæmning	§ 32	Troldemosen	Gentofte		30
	§ 66 nr. 6	Camillehusene	Gentofte		20
	§ 66 nr. 6 og § 107	3-Kløveren	Region Hovedstaden		20
		Broen	Gentofte		16
	§ 66 nr. 6 afl	3-Kløveren	Region Hovedstaden		0

		Granbohus	Fredensborg	38	
		Lundø	Gentofte	19	
Udviklingshæmning I alt				7	143
Kommunikationscentre	LSV	Kommunikationscentret Hillerød	Hillerød	-	
	LSV	Kommunikationscentret Region H	Region Hovedstaden	-	
	LSV	CSV	København	-	
	LSV	Kommunikationscentret Bornholm	Bornholm	-	
Kommunikationscentre I alt				4	-
Børn og unge I alt				22	270

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Note: Børneungecenter for Rehabilitering, Børneterapien samt kommunikationscentrene er ambulante tilbud uden på forhånd fastsatte aktivitetstal, hvorfor der ikke er indberettet pladstal for disse tilbud. Kommunikationscentrene er etableret efter Lov om Specialundervisning for Voksne (LSV).

2.3 Tilbud på voksenområdet som følges i regi af Udviklingsstrategi 2021-2022

I regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021-2022 følges 128 døgn- og dagtilbud, samt tre ambulante tilbud til voksne med stofmisbrug efter paragrafferne i Serviceloven og Sundhedsloven. Tilbuddene er målrettet otte overordnede målgrupper inden for voksenområdet: voksne med psykiske vanskeligheder, udviklingshæmning, udviklingsforstyrrelser, fysisk funktionsnedsættelse, erhvervet hjerneskade, stofmisbrug, samt overgreb og hjemløshed. Tilbuddene omfatter i 2021 sammenlagt 5.110 døgn- og dagpladser, samt ambulante forløb til stofmisbrugere.

Oversigten nedenfor viser de højt specialiserede tilbud på voksenområdet fordelt på målgrupper.

Tabel 2: Oversigt over tilbud målrettet voksne med psykiske vanskeligheder.

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
§ 104	JAC Vestegnen – sindslidelse	Brøndby		16
	Klintegården	Frederikssund		1
	Orion-Kulturhuset	Region Hovedstaden		2
§ 104 I alt			3	19
§ 105 stk. 2 med § 85 støtte	Slotsvænget	Lyngby-Taarbæk		32
§ 105 stk. 2 med § 85 støtte I alt			1	32
§ 107	Behandlingshjemmet Nødebogård Østervang	Region Hovedstaden		10
	Behandlingshjemmet Nødebogård Østervang	Region Hovedstaden		0
	Klintegården	Frederikssund		20
	Klintegården Akutplads	Frederikssund		2
	Kløverengen	Ishøj-Vallensbæk		37
	Måløvgaard	Ballerup		12
	Nybrogård refugieplads	Gladsaxe		6
	Orion-Hostel	Region Hovedstaden		6
	Skibbyhøj	Frederikssund		23
§ 107 I alt			8	116

§ 107 og § 108	Botilbuddet Lunden	Region Hovedstaden	36	
	Fabianhus	Gribskov	18	
	Orion – Flex	Region Hovedstaden	4	
	Orion – Planetstien	Region Hovedstaden	28	
	Skovvænget	Region Hovedstaden	30	
§ 107 og § 108 i alt			5	116
§ 108	Klintegården	Frederikssund	45	
	Kløverengen	Ishøj-Vallensbæk	4	
	Parkvænget	Glostrup	56	
	Pilekrogen	Gentofte	16	
§ 108 i alt			4	121
§ 66 nr. 6 og § 107	Nødebogård Bagsværd	Region Hovedstaden	2	
§ 66 nr. 6 og § 107 i alt			1	2
§ 85	Nybrogård	Gladsaxe	24	
§ 85 i alt			1	24
Psyriske vanskeligheder i alt			24	430

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 3: Oversigt over tilbud målrettet voksne med udviklingsforstyrrelser

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
§ 85	Boligerne ved Gammelmosen	Gentofte		24
	Boligerne ved Grønningen	Gentofte		24
	Kellersvej 6	Gladsaxe		24
	Kirkeleddet 6	Gribskov		8
	Vega – boliger	Gribskov		10
§ 85 i alt			5	90
§ 104	Espevangen	Rødovre		35
	Boligerne ved Gammelmosen	Gentofte		17
	Boligerne ved Grønningen	Gentofte		11
	Gefion	Rudersdal		32
	Lyngdal Lyngen	Region Hovedstaden		12
	Rudersdal Dagtilbud Lærken	Rudersdal		14
	Stokholmbuen (skærmede enheder)	Ballerup		36
	Vega – dagtilbud	Gribskov		16
§ 104 i alt			8	173
§ 105 stk. 2 med § 85 støtte	Chr. D. X Alle	Lyngby-Taarbæk		52
§ 105 stk. 2 med § 85 støtte i alt			1	52
§ 107	Sofieskolen	Gladsaxe		3
§ 107 i alt			1	3
§ 108	Bakkehuset	Glostrup		18
	Gefion	Rudersdal		27
	Lyngdal	Region Hovedstaden		12

Lyngdal (skærmede enheder)	Region Hovedstaden	3
Stokholtbuen (skærmede enheder)	Ballerup	36
Skovdiget*	Gladsaxe	5

§ 108 I alt **6** **101**

Udviklingsforstyrrelse I alt **21** **419**

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 4: Oversigt over tilbud målrettet voksne med nedsat funktionsevne

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
§ 104	Jonstrupvang*	Region Hovedstaden		24
	Linden	Fredensborg		18
	Solgaven Dagcenter*	Region Hovedstaden		20
§ 104 I alt			3	62
§ 108	Bredegård	Region Hovedstaden		31
	Bredegård Døv/Blindeafd.	Region Hovedstaden		9
	Jonstrupvang*	Region Hovedstaden		46
	Lindegården	Fredensborg		24
	Solgaven*	Region Hovedstaden		66
§ 108 I alt			5	176
§ 85	Kirkeleddet 8	Gribskov		8
	Skipperstræde	Gribskov		6
§ 85 I alt			2	14
Nedsat funktionsevne I alt			10	252

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 5: Oversigt over tilbud målrettet voksne med udviklingshæmning

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
§ 103	Bredegård Værksted*	Region Hovedstaden		18
	Rønnegården	Region Hovedstaden		16
§ 103 I alt			2	34
§ 104	Aktivitetscentret Kellersvej	Gladsaxe		120
	Bank-Mikkelsens Vej 20-28	Gentofte		0
	Birkegården*	Gentofte		19
	Blindenetværket	Gentofte		33
	Bredegård Døv/Blindeafd.*	Region Hovedstaden		9
	Bøgelunden Bøgen	Rudersdal		23,5
	Gnisten	Frederikssund		18
	JAC Vestegnen - psykisk udviklingshæmning	Brøndby		191
	Job- og Aktivitetscenter Nord	Gentofte		170
	Kobbelhusene - særligt tilrettelagt dagtilbud	Gribskov		10

	Midgården	Halsnæs	10
	Pensionistklubben Ebberød	Rudersdal	15
	Regnbuen	Hillerød	39
	Rudersdal Bifrost	Rudersdal	23
	Trekløveret	Halsnæs	20
	UUC Maglemosen	Ballerup	85
§ 104 I alt		16	785,5
§ 105	Boenheden Slotherens vænge 6	Rødovre	18
§ 105 I alt		1	18
§ 105/85	Bakkebo	Egedal	5
	Søvænge	Egedal	28
	Vejbo	Egedal	8
§ 105/85 I alt		4	41
§ 105/SEL § 85	Botilbuddet Vingen	Hillerød	20
§ 105/SEL § 85 I alt		1	20
§ 107	Boligerne på Skovstien 2-12	Hillerød	27
	Hulegården	Region Hovedstaden	0
	Kirkeengen/Brederødvej	Egedal	3
§ 107 I alt		3	30
§ 107 afl	Torvevej	Ballerup	12,5
§ 107 afl I alt		1	12,5
§ 108	Bank-Mikkelsens Vej 20-28	Gentofte	38
	Blindenetværket	Gentofte	33
	Blomsterhusene	Gentofte	39
	Boligerne Brøndbyøstervej	Brøndby	25
	Bredegård Døv/Blindeafd.*	Region Hovedstaden	9
	Ebberød	Rudersdal	22
	Frøgård Alle	Høje-Taastrup	24
	Herstedøster Sidevej	Albertslund	24
	Hulegården	Region Hovedstaden	38
	Kamager	Region Hovedstaden	40
	Kellersvej 10	Gladsaxe	52
	Kellersvej 8-9	Gladsaxe	0
	Kobbelhusene - Gydevej	Gribskov	20
	Midgården	Halsnæs	26
	Pensionatet Lionslund	Brøndby	24
	Rosenfeldthusene	Frederikssund	17
	Rugvænget	Egedal	3
	Rønnegården	Region Hovedstaden	27
	Skelhøj	Egedal	30
§ 108 I alt		19	491
§ 85	Ahornparken	Gribskov	29
	Cathrinegården	Gladsaxe	23
	Ebberød	Rudersdal	44

§ 85 I alt		3	96
ABL § 105 SEL § 85	Følstruphusene		59
ABL § 105 SEL § 85 I alt		1	59
ABL 105	Trekløveret		52
ABL 105 I alt		1	52
Udviklingshæmning I alt		52	1639

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 6: Oversigt over tilbud målrettet voksne med stofmisbrug og alkoholmisbrug

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
§ 101	KABS	Glostrup		725
	CFB	Region Hovedstaden		94
§ 101 I alt			2	819
§ 141	CFB	Region Hovedstaden		280
§ 141 I alt			1	280
§ 142	KABS	Glostrup		703
	CFB	Region Hovedstaden		160
§ 142 I alt			2	863
Stofmisbrug I alt			5	1962

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: De ambulante tilbud er opgjort i antal ambulante forløb

Tabel 7: Oversigt over tilbud målrettet voksne udsat for overgreb og hjemløshed

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
§ 110	Blå Kors pensionat*	Høje-Taastrup		17
	CFB	Region Hovedstaden		100
	CFB (Ungetilbud 18-30)	Region Hovedstaden		16
	Novavi	Glostrup		10
	Overførstegården*	Gentofte		23
	Røde Kors Herberget	Region Hovedstaden		27
	Tornehøjgård	Gladsaxe		20
§ 110 I alt			7	174
§ 109	Kvindekrisecenter Bornholm*	Bornholm		4
	Hellerup Krisecenter*	Gentofte		11
	Kvindehuset	Lyngby-Taarbæk		12
§ 109 I alt			3	27
§ 109 og § 110	Krisecentret Svendebjerggård*	Region Hovedstaden		29
§ 109 og § 110 I alt			1	29
Overgreb og hjemløshed I alt			11	269

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: Tilbud markeret med (*) er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med eller region, som følges i regi af Udviklingsstrategien som en del af den højt specialiserede tilbudsvifte.

Tabel 8: Oversigt over voksne med erhvervet hjerneskade

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
§ 104	Basen i Rødbo	Ballerup		12
	Basen Taxhuset	Høje-Taastrup		12
	Oasen Taxhuset	Høje-Taastrup		25
§ 104 I alt			3	49
§ 108	Taxhuset	Høje-Taastrup		50
	Tilbuddet Rødbo	Ballerup		40
§ 108 I alt			2	90
Erhvervet hjerneskade I alt			5	139

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Tabel 9: Oversigt over voksne med erhvervet hjerneskade

Paragraf	Tilbud	Driftsherre	Antal tilbud 2021	Antal pladser 2021
LSV	Kommunikationscentret Hillerød	Hillerød		
	Kommunikationscentret i Region H	Region Hovedstaden		
	CSV	København		
	Kommunikationscenter Bornholm	Bornholm		
Kommunikationscentre I alt			4	

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Note: kommunikationscentrene er ambulante tilbud uden på forhånd fastsatte aktivitetstal, hvorfor der ikke er indberettet pladstal for disse tilbud. Kommunikationscentrene er etableret efter Lov om Specialundervisning for Voksne (LSV).

3. De mest specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2021-2022

Der er opstillet seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som de mest specialiserede tilbud skal kunne imødekomme. Et givent tilbud skal leve op til følgende regel for opfyldelse af de seks kriterier for at blive defineret som mest specialiseret:

- Tilbuddet skal kunne opfylde minimum 5 ud samtlige 6 kriterier, før tilbuddet kan defineres som værende mest specialiseret.

Nedenfor gennemgås de 6 kriterier enkeltvis:

Kriterium 1: Målgrupperne skal være af en så lille volumen, at hyppigheden af tilfælde i den enkelte kommune er meget lille. Defineret som i gennemsnit maksimalt 0,5 tilfælde om året pr 10.000 indbyggere i alderen 0-64 år.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud, som er målrettet de helt små målgrupper fra de øvrige tilbud i Udviklingsstrategien. Definitionen af en lille volumen giver en indikation af omfanget, der kan anvendes som retningsgivende ved konkrete vurderinger af tilbud.

Eksempel: Målgrupper, som har en så lille volumen, at den enkelte kommune kun sjældent oplever at have borgere inden for målgruppen, og ofte kan der gå flere år imellem tilfældene i kommunen.

Kriterium 2: Målgrupperne skal have en høj kompleksitetsgrad, defineret som minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud i Udviklingsstrategien, som er rettet mod målgrupperne med den højeste kompleksitet. Grænsen er sat ved minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter. Længevarende karakter kan også dække over en kronisk tilstand, hvor der ikke nødvendigvis er udsigt til forbedring af borgerens funktionsevne, eller hvor forbedringen kræver en varig vedligeholdelse. Hvornår en kompleksitet kan betegnes som værende svær, vil primært afhænge af graden af funktionsnedsættelsen, jf. VUM og Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet. På børne- og ungeområdet kan en svær kompleksitet af længerevarende karakter også være knyttet til de familiemæssige ressourcer.

Eksempel: Børn og unge med samtidige svære kompleksiteter såsom svære fysiske funktionsnedsættelser kombineret med svære psykiske lidelser, stærk udadreagerende adfærd og svage familieressourcer.

Eksempel 2: Voksne med samtidige svære kompleksiteter såsom svær udviklingshæmning kombineret med stærke personlighedsforstyrrelser, samt en særlig udadreagerende og selvskadende adfærd.

Kriterium 3: Det vurderes nødvendigt at have et tilbud for pågældende målgrupper i hovedstadsregionen for at sikre selvforsyningen i regionen.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at definere de tilbud, som varetager en bestemt funktion overfor en bestemt målgruppe, som vurderes nødvendig at have til stede i hovedstadsregionen. Nødvendigheden kan være betinget af, at funktionen vurderes som uundværlig af hensyn til bevarelse af kompetencer og viden i regionen m.v. Den pågældende målgruppe, som tilbuddet er målrettet, behøver ikke at have en bestemt størrelse eller en høj kompleksitet for at falde ind under dette kriterium.

Kriterium 4: Målgruppernes høje kompleksitet og behov for helt særlig støtte og behandling betyder, at målgruppernes behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at afgrænse de målgrupper, hvis behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen, og dermed også andre tilbud i Udviklingsstrategien.

Kriterium 5: For at kunne opretholde og udvikle tilbuddet, samt sikre rentabel drift, skal tilbuddet have hele hovedstadsregionen som optageområde.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at afgrænse de tilbud, som er afhængige af et optageområde på størrelse med hovedstadsregionen for at kunne drives rentabelt og fagligt.

Kriterium 6: Tilbuddene skal kunne dække målgruppernes særlige behov for specialiseret støtte og behandling gennem særlige fysiske rammer, særligt specialiserede kompetencer og/eller anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at definere de tilbud, som imødekommer målgruppernes helt særlige behov gennem tilbuddets fysiske rammer, specialiserede kompetencer samt anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.

Eksempel: Fysiske rammer: Skærmede enheder, særligt aldersrettede miljøer, særligt rummelige omgivelser med plads til fysiske aktiviteter/udfoldelser, åbne vidder m.v.

Specialiserede kompetencer: Ekspertviden hos enkelte medarbejdere og specialiserede tværfaglige kompetencer i sammensætningen af personalegruppen, der gør, at målgruppen kan støttes og udvikles, anvendelse af anerkendte metoder, særlig viden om retsanbragte voksne, særlig tilgang til familie og pårørende m.v. Samtidig er et fokus på udviklingsperspektivet hos borgerne væsentligt.

Avanceret velfærdsteknologi: Anvendelse af spiserobotter, kommunikationshjælpemidler m.v.

Ovenstående eksempler er ikke udtømmende for hvad der kan defineres som værende nødvendigt for at imødekomme målgruppernes helt særlige behov. Definitionen afhænger af konkrete vurderinger af et givent tilbuds indsatser.

3.1 De mest specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet

For 2021-2022 er der udvalgt tre selvstændige tilbud, som vurderes at leve op til kriterierne. Tilbuddene er rettet mod målgrupper på børne- og ungeområdet, som har helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling.

Disse tre tilbud var også defineret som mest specialiserede i Udviklingsstrategierne for 2015-2020.

Tilbuddene gennemgås nedenfor enkeltvis i skematisk form. Udvalgelsen af tilbud er et udtryk for et øjebliksbillede af de eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

To af de udvalgte tilbud er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven og Folkeskoleloven (fx § 32, § 66 nr. 6 og § 20 stk. 3), og som i sig selv er vurderet som helt unikke. Tilbuddene er følgende:

Sofieskolen¹

Nødebogård

Hjerneskadecenter Virum

Tilbud:	Sofieskolen
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 32, § 36, § 66 nr. 6, § 107)
Målgruppe:	Børn og unge med laveste funktionsniveau inden for autisme samt kognitiv udviklingshæmning
Driftsherre:	Selvejende med driftsoverenskomst med Gladsaxe Kommune
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (Ja)	Tilbuddets målgruppe er børn og unge med de laveste funktionsniveauer inden for autisme samt kognitiv

¹ Tilbud er et selvejende tilbud med driftsoverenskomst med Gladsaxe Kommune, og følges i regi af Udviklingsstrategien som en samlet del af den højt specialiserede tilbudsvifte i hovedstadsregionen.

	udviklingshæmning, og dermed svære og multiple kompleksiteter. Tilbuddet lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Helhedstilbuddet til denne målgruppe, som det ses på Sofieskolen, findes ikke på nuværende tidspunkt i andre tilbud i hovedstadsregionen. Målgruppens helt særlige behov kan på nuværende tidspunkt ikke imødekommes i andre eksisterende tilbud.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet modtager i dag børn og unge fra hele Sjælland, og har brug for et optageområde af hovedstadsregionens størrelse
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Særligt aldersrettede miljøer for målgruppen. Det er helhedstilbuddet og sammenhængen mellem de forskellige tilbud, som gør Sofieskolen unik. Særlig socialpædagogisk tilgang og specialiseret viden om den afgrænsede målgruppe.
Særlig opmærksomhed	-

Tilbud:	Nødebogård
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 36, § 66 nr. 6, § 66 nr. 6 afl, FSL § 20 stk. 3, § 107, STU)
Målgruppe:	Børn og unge med sværest grad af sindslidelse
Driftsherre:	Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (Ja)	Tilbuddets målgruppe er typisk unge med sværest grad af sindslidelse. Der er tale om de svageste inden for målgruppen med lavest funktionsniveau, som omfatter unge med multiple kompleksiteter. Tilbuddet opfylder på nuværende tidspunkt kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for unge med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Særlig høj specialiseret viden og videnmiljø (tværfagligt). Særlig tæt samarbejde med psykiatrien og sammensætningen af faglige kompetencer er afgørende for tilbuddets særlige funktion.
Særlig opmærksomhed	Der er opstået en afvigende belægning på Nødebogård Mikkello, idet en beboer er flyttet til projekttakst uden normering.

Tilbud	Hjerneskadecenter Virum
Paragraf:	Ambulant behandlingstilbud tilbud (SEL § 11 stk. 4, SUL § 20 stk. 3 og § 140)
Målgruppe:	Børn og unge med erhvervet hjerneskade
Driftsherre:	Region Hovedstaden

Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (nej)	Tilbuddets målgruppe er børn og unge med erhvervet hjerneskade. Der er ikke nødvendigvis tale om en høj kompleksitet i målgruppen i forhold til definitionen i kriteriet. Tilbuddet lever derfor på nuværende tidspunkt ikke op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har så særlige behov, at behovene ikke aktuelt kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til minimum hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddet har helt særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppens særlige behov. Tilbuddet tilbyder højt specialiserede, intensive forløb, omfattende sproglig og fysisk træning, kognitiv rehabilitering i fase 3 genoptræning m.v. Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af specialiserede personalekompetencer. Tilbuddet yder desuden sparring (konsulentbistand) til kommuner.
Særlig opmærksomhed	

3.2 De mest specialiserede tilbud på voksenområdet

For 2021-2022 er der udvalgt seks selvstændige tilbud, som vurderes at leve op til kriterierne. Tilbuddene er rettet mod målgrupper på voksenområdet, som har helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling. Disse seks tilbud var også defineret som mest specialiserede i Udviklingsstrategierne for 2015-2020. Valget af tilbud er et udtryk for et øjebliksbillede af de eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

Flere af de seks tilbud er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven (fx SEL § 104, § 107 og § 108). Således er der tale om seks tilbud, som er målrettet fem helt særlige målgrupper. Tilbuddene er følgende:

Stokholtbuen
Blindenetværket
Bredegård Døv/Blindeafd.²
Jonstrupvang²
Rønnegård
Lyngdal

Tilbud	Stokholtbuen
Paragraf:	SEL § 104, § 108 (skærmede enheder/domæner)

² Tilbuddene er selvejende tilbud med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden, og følges i regi af Udviklingsstrategien som en del af den højt specialiserede tilbudsvifte i hovedstadsregionen.

Målgruppe:	Voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd
Driftsherre:	Ballerup Kommune
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd, der typisk har behov for 1:1 normering. Tilbuddets skærmede enheder/domæner lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud i form af skærmede enheder/domæner til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen. Dette kriterium vægter særligt højt i task forcens vurdering af tilbuddet.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet graden af kompleksitet, meget store vanskeligheder ved at indgå i sammenhæng med andre mennesker. Behovene hos tilbuddets målgruppe vurderes derfor ikke at kunne imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde (nej)	Der findes på nuværende tidspunkt to ligestillede tilbud med skærmede enheder/domæner, der er målrettet denne målgruppe, hvorfor dette kriterium ikke er opfyldt. På nuværende tidspunkt er der således grundlag for at drive mere end ét tilbud i regionen. Hvis efterspørgslen falder, kan der dog være behov for at genvurdere behovet for to tilbud i regionen.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddets skærmede enheder/domæner vurderes unikke, og er i mange tilfælde alternativ til enkeltmandsprojekter. - Tilbuddet besidder særlig faglig kompetence og særlig viden om målrettede metoder.
Særlig opmærksomhed	Det er alene tilbuddets skærmede enheder/domæner, der vurderes som unikke, og som således karakteriseres som mest specialiseret. - Der er flere tilbud målrettet autister i hovedstadsregionen, men de øvrige tilbud lever aktuelt ikke op til kriterium 1 og 2.

Tilbud	Blindenetværket
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)
Målgruppe:	Voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende
Driftsherre:	Gentofte Kommune
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende. Der er tale om en gruppe af de allersvageste borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder udviklingshæmning, fysiske handicaps, autismspektrumforstyrrelser, manglende sprog m.v. Tilbuddet lever op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.

4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe, er grundet sin høje kompleksitet, og har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i regionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde minimum svarende til regionen for at kunne drive den optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddet har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen. Tilbuddet har opbygget et særligt miljø for målgruppen, hvor borgerne er inddelt i afdelinger efter aldersgrupper. Tilbuddet er beliggende i et lukket område afskærmet fra trafik m.v. Tilbuddet besidder specialiseret ekspertise inden for kommunikation med målgruppe, neuropædagogik (sansestimulation). Tilbuddet anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.
Særlig opmærksomhed	Botilbuddene Bank-Mikkelsen 20-28, Blindenetværket og blomsterhusene er i 2019 blevet ændret til 4 tilbud efter § 105 i loven om almene boliger. Samtidig vil omdannelsen af Blindenetværket og blomsterhusene blive gennemført i 2020.

Tilbud	Bredegård Døv/Blindeafdeling
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)
Målgruppe:	Voksne døvblindfødte
Driftsherre:	Selvejende med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Kompleksitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne døvblindfødte, der er tale om en af de svageste grupper af borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder syns- og hørenedsættelse, udviklingshæmning m.v.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe, er grundet sin høje kompleksitet, og har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i regionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde minimum svarende til regionen for at kunne drive den optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddet har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen. Tilbuddet har opbygget et særligt miljø for målgruppen, hvor borgerne er inddelt i afdelinger efter aldersgrupper. Tilbuddet er beliggende i et lukket område afskærmet fra trafik m.v.

	Tilbuddet besidder specialiseret ekspertise inden for kommunikation med målgruppe, neuropædagogik (sansestimulation).
	Tilbuddet anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.
Særlig opmærksomhed	Botilbuddene Bank-Mikkelsen 20-28, Blindenetværket og blomsterhusene er i 2019 blevet ændret til 4 tilbud efter § 105 i loven om almene boliger. Samtidig vil omdannelsen af Blindenetværket og blomsterhusene blive gennemført i 2020.

Tilbud	Jonstrupvang
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)
Målgruppe:	Voksne spastikere med svære kognitive vanskeligheder og fysiske funktionsnedsættelser
Driftsherre:	Selvejende med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne spastikere. Der er tale om en gruppe af de svageste borgere, med svære kognitive vanskeligheder og store fysiske funktionsnedsættelser, der ikke kan rummes i egen bolig. Tilbuddet opfylder på nuværende tidspunkt kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Hyppigheden af tilfælde inden for målgruppen er så sjældne, at hovedparten af kommunerne i hovedstadsregionen ikke kan imødekomme målgruppens behov alene eller i klynger. Dog findes enkeltstående eksempler på, at nogle kommuner godt kan varetage målgruppen inden for eget regi. Således kan det være muligt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at varetage målgruppens behov.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet sælger både pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland, og har således behov for et optageområde svarende til regionens størrelse for at kunne drives rentabelt. Dog kan det i visse tilfælde være rentabelt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at drive et tilbud for målgruppen, jf. kriterium 4.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddet har og udvikler særlige fysiske rammer tilpasset målgruppen samt et særligt miljø for målgruppen, hvor unge-miljøet særligt fremhæves. Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af personalet, som giver mulighed for en individualiseret tilgang til målgruppen. Tilbuddet besidder en særlig viden om kommunikation med målgruppen og stor fokus på at udvikle målgruppens egen mestring og ressourcer. Tilbuddet anvender og deltager i udvikling af særlige teknologiske hjælpemidler, såsom spiserobotter, kommunikationshjælpemidler m.v.
Særlig opmærksomhed	-

Tilbud	Rønnegård
Paragraf:	SEL § 103, § 108

Målgruppe:	Voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd samt personer med tilsyns- og anbringelsesdomme.
Driftsherre:	Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd samt ikke-personfarlig kriminalitet. Hertil har flere inden for tilbuddets målgruppe tilsyns- og/eller anbringelsesdomme. Tilbuddet lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet dækker hele hovedstadsregionen. Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddet er beliggende i landlige omgivelser, der kan tilgodese målgruppens behov for plads og rum. Tilbuddet besidder særlig viden om målgruppen, herunder neuropædagogik, viden om særlige juridiske forpligtelser og tilgangen til målgruppen. Tilbuddets skærmede enheder vurderes afgørende. Tilbuddet har tre særforanstaltninger i tilknytning til de øvrige pladser, som vurderes unikke (og overvejer at udbygge). Tilbuddet kan etablere særlige projekter jf. SEL § 107.
Særlig opmærksomhed	Efterspørgslen er på nuværende tidspunkt generelt større end udbuddet af pladser. Tilbuddet har igangsat en proces med at byggemodne nabogrunden med henblik på at kunne etablere flere enkeltmandsprojekter, som der er særlig efterspørgsel på.

Tilbud	Lyngdal
Paragraf:	SEL § 103, § 108 (skærmede enheder/domæner)
Målgruppe:	Voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd
Driftsherre:	Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd, der typisk har behov for 1:1 normering. Tilbuddets skærmede enheder/domæner lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud i form af skærmede enheder/domæner til denne målgruppe beliggende i regionen for at

	sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen. Dette kriterium vægter særligt højt i task forcens vurdering af tilbuddet.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet graden af kompleksitet, meget store vanskeligheder ved at indgå i sammenhæng med andre mennesker. Behovene hos tilbuddets målgruppe vurderes derfor ikke at kunne imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde (nej)	Der findes på nuværende tidspunkt to ligestillede tilbud med skærmede enheder/domæner, der er målrettet denne målgruppe, hvorfor dette kriterium ikke er opfyldt. På nuværende tidspunkt er der således grundlag for at drive mere end ét tilbud i regionen. Hvis efterspørgslen falder, kan der dog være behov for at genvurdere behovet for to tilbud i regionen.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddets skærmede enheder/domæner vurderes unikke, og er i mange tilfælde alternativ til enkeltmandsprojekter. Tilbuddet besidder særlig faglig kompetence og særlig viden om målrettede metoder.
Særlig opmærksomhed	Det er alene tilbuddets skærmede enheder/domæner, der vurderes som unikke, og som således karakteriseres som mest specialiseret. Der er flere tilbud målrettet autister i hovedstadsregionen, men de øvrige tilbud lever aktuelt ikke op til kriterium 1 og 2.

4. Udvikling i kapacitet og belægning i tilbudstyper fordelt på målgrupper

4.1 Udvikling i kapacitet og belægning i målgrupper på det højt specialiserede børne- og ungeområde

På børne- og ungeområdet følges i regi af Udviklingsstrategi 2021-2022 18 højt specialiserede døgn- og dagtilbud efter paragrafferne i Serviceloven. De højt specialiserede tilbud er målrettet børn og unge med udviklingsforstyrrelser, udviklingshæmning og psykiske vanskeligheder – sindslidelser. Sammenlagt har 18 tilbud 270 døgn- og dagpladser i 2021.

I Udviklingsstrategien på børne- og ungeområdet omfattes fire kommunikationscentre, som samlet havde 984 aktive sager i 2019.

Den generelle tendens fra 2016 viser en svag stigning i pladser på børne- og ungeområdet inden for Udviklingsstrategiens områder. Fra 2019 er der således kommet yderligere 13 pladser, og samtidig er antallet af udbudte tilbud steget fra 16 til 18 i 2021. De primære stigninger skyldes, at der er kommet flere tilbud til. De fleste paragraffer har oplevet faldende pladstal.

I tabel 1 til 4 fremgår oversigter over udviklingen i kapacitet og belægning i de højt specialiserede tilbud til børn og unge fordelt på målgrupper og tilbudstyper efter paragraffer i Serviceloven.

Tabel 1: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet børn og unge med udviklingsforstyrrelser

Paragraf	Antal tilbud 2020		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udvikling 2016-2021
§ 32	1	Pladsforbrug	6,7	6,5	8,5	7,6			
		Pladstal	8,0	8,0	8,0	8,0	8	12	50%
		Belægningsprocent	84%	82%	106%	95%			

§ 36	2	Pladsforbrug	32,3	28,6	31,4	33,1			
		Pladstal	33,0	33,0	32,0	31,0	31	31	-6%
		Belægningsprocent	98%	87%	98%	107%			
§ 66 nr. 6	2	Pladsforbrug	36,3	41,5	40,7	35,1			
		Pladstal	45,0	42,0	42,0	41,0	41	41	-9%
		Belægningsprocent	81%	99%	97%	86%			
§ 66 nr. 6 afl	3	Pladsforbrug	16,5	15,3	6,4	6,0			
		Pladstal	14,1	14,2	14,2	14,0	14	14	-1%
		Belægningsprocent	117%	108%	45%	43%			

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 2: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet børn og unge med udviklingshæmning

Paragraf	Antal tilbud 2020								Udvikling 2016-2021
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	
§ 32	1	Pladsforbrug	36,6	30,0	26,0	29,9			
		Pladstal	35,0	35,0	23,0	23,0	30	30	-14%
		Belægningsprocent	105%	86%	113%	130%			
§ 66 nr. 6	1	Pladsforbrug	20,7	21,5	21,0	21,2			
		Pladstal	19,0	20,0	20,0	20,0	20	20	5%
		Belægningsprocent	109%	108%	105%	106%			
§ 66 nr. 6 og § 107	2	Pladsforbrug	41,9	40,8	37,8	32,6			
		Pladstal	42,0	42,0	40,0	38,0	36	36	-14%
		Belægningsprocent	100%	97%	95%	86%			
§ 66 nr. 6 afl	3	Pladsforbrug	76,5	71,7	17,2	16,7			
		Pladstal	59,0	59,0	57,0	57,0	57	57	-3%
		Belægningsprocent	130%	122%	30%	29%			

Note: § 66 nr. 6 aflastning Granbohus målrettet målgruppen nedsat psykisk funktionsevne omfatter også tilbud til unge voksne. Tilbuddet omfatter både udviklingshæmning og fysisk funktionsnedsættelse.

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 3: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet børn og unge med psykiske vanskeligheder – sindslidelse

Paragraf	Antal tilbud 2020								Udvikling 2016-2021
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	
§ 66 nr. 6 og § 107	1	Pladsforbrug	5,5	2,9	3,7	2,3			
		Pladstal	6,0	3,0	4,0	5,0	2	2	-67%
		Belægningsprocent	91%	96%	92%	47%			
FSL § 20 stk. 3	1	Pladsforbrug	24,6	20,9	22,5	21,6			
		Pladstal	26,0	23,0	23,0	23,0	23	23	-12%
		Belægningsprocent	94%	91%	98%	94%			
STU	1	Pladsforbrug	2,8	3,2	1,5	2,1			
		Pladstal	6,0	5,0	4,0	2,0	4	4	-33%

	Belægningsprocent	47%	63%	37%	106%
--	-------------------	-----	-----	-----	------

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 4: Udvikling i antal sager i kommunikationscentre til børn og unge

Antal tilbud 2020	Tekst	2016	2017	2018	2019	Udvikling 2016-2019
4	Antal aktive sager (cpr.nr)	943	854	854	984	4 %

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

4.2 Udvikling i kapacitet og belægning i målgrupper på det højt specialiserede voksenområde

På voksenområdet følges i regi af Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021-2022 128 døgn- og dagtilbud samt 3 ambulante tilbud til voksne med stofmisbrug efter paragrafferne i Serviceloven og Sundhedsloven. Tilbuddene er målrettet otte overordnede målgrupper inden for voksenområdet; voksne med psykiske vanskeligheder, udviklingshæmning, udviklingsforstyrrelser, fysisk funktionsnedsættelse, erhvervet hjerneskade, stofmisbrug, samt overgreb og hjemløshed. Tilbuddene omfatter i 2021 sammenlagt 5.202 døgn- og dagpladser, samt ambulante forløb til stofmisbrugere.

I Udviklingsstrategien på voksenområdet omfattes fire kommunikationscentre, som havde 15.043 aktive sager i 2019.

Generelt ligger antallet af pladser i døgn- og dagtilbud i de højt specialiserede tilbud til voksne nogenlunde stabilt i perioden 2016 til 2019. Dog falder antallet af pladser de kommende år med ca. 10 % fra 4.885 i 2019 til estimeret 4.422 i 2021.

Tabel 5: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med udviklingsforstyrrelser

Paragraf	Antal tilbud 2020		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udvikling 2016-2021
§ 104	8	Pladsforbrug	110,5	111,1	135,3	164,6			
		Pladstal	113,6	119,0	146,0	177,0	173	173	52%
		Belægningsprocent	97%	93%	93%	93%			
§ 105 stk. 2 med § 85 støtte	1	Pladsforbrug	49,1	49,7	50,0	48,7			
		Pladstal	50,0	50,0	50,0	50,0	52	52	4%
		Belægningsprocent	98%	99%	100%	97%			
§ 107	1	Pladsforbrug	3,5	2,4	5,7	5,6			
		Pladstal	3,0	3,0	3,0	3,0	3	3	0%
		Belægningsprocent	117%	81%	189%	187%			
§ 108	6	Pladsforbrug	81,3	81,5	83,2	90,1			
		Pladstal	76,0	78,0	103,0	104,0	104	104	37%
		Belægningsprocent	107%	104%	81%	87%			

§ 85	5	Pladsforbrug	33,7	32,9	33,4	81,2			
		Pladstal	34,0	34,0	34,0	82,0	90	90	165%
		Belægningsprocent	99%	97%	98%	99%			

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 6: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med fysisk funktionsnedsættelse

Paragraf	Antal tilbud 2020								Udvikling 2016-2021
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	
§ 104	3	Pladsforbrug	51,5	63,2	55,9	57,9			
		Pladstal	61,0	61,0	61,0	61,0	62	62	2%
		Belægningsprocent	84%	104%	92%	95%			
§ 108	5	Pladsforbrug	182,8	190,7	121,3	122,1			
		Pladstal	227,0	234,0	234,0	235,0	222	222	-2%
		Belægningsprocent	81%	82%	52%	52%			
§ 85	2	Pladsforbrug	13,9	14,0	13,7	14,0			
		Pladstal	14,0	14,0	14,0	14,0	14	14	0%
		Belægningsprocent	99%	100%	98%	100%			

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 7: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med erhvervet hjerneskade

Paragraf	Antal tilbud 2020								Udvikling 2016-2021
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	
§ 104	3	Pladsforbrug	24,7	47,0	48,7	48,9			
		Pladstal	24,0	49,0	49,0	49,0	49	49	104%
		Belægningsprocent	103%	96%	99%	100%			
§ 108	2	Pladsforbrug	77,1	78,8	79,6	79,6			
		Pladstal	80,0	80,0	90,0	90,0	90	90	13%
		Belægningsprocent	96%	98%	88%	88%			

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 8: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med udviklingshæmning

Paragraf	Antal tilbud 2020								Udvikling 2016-2021
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	
§ 103	2	Pladsforbrug	38,6	39,5	18,4	13,8			
		Pladstal	38,0	38,0	36,0	32,0	34,0	34,0	-11%
		Belægningsprocent	102%	104%	51%	43%			
§ 104	16	Pladsforbrug	841,6	791,8	671,7	695,6			
		Pladstal	846,5	853,5	858,5	832,9	794,5	794,5	-6%
		Belægningsprocent	99%	93%	78%	84%			
§ 105	1	Pladsforbrug	13,7	14,0	17,0	18,0			
		Pladstal	14,0	14,0	17,0	17,0	18,0	18,0	29%
		Belægningsprocent	98%	100%	100%	106%			

§ 105/85	4	Pladsforbrug	41,0	40,6	0,0	0,0			
		Pladstal	41,0	41,0	41,0	41,0	41,0	41,0	0%
		Belægningsprocent	100%	99%	0%	0%			
§ 105/SEL § 85	1	Pladsforbrug		20,0	20,0	20,0			
		Pladstal		20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	0%
		Belægningsprocent		100%	100%	100%			
§ 107	3	Pladsforbrug	23,2	21,1	18,4	19,6			
		Pladstal	21,0	23,0	31,0	30,0	30,0	30,0	43%
		Belægningsprocent	111%	92%	59%	65%			
§ 107 afl	1	Pladsforbrug	13,0	12,5	12,4	11,5			
		Pladstal	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	0%
		Belægningsprocent	104%	100%	99%	92%			
§ 108	19	Pladsforbrug	560,4	542,2	393,9	408,7			
		Pladstal	594,0	584,0	529,0	522,8	483,0	491,0	-17%
		Belægningsprocent	94%	93%	74%	78%			
§ 85	4	Pladsforbrug	45,0	43,1	95,2	105,2			
		Pladstal	52,0	52,0	96,0	96,0	132,0	96,0	85%
		Belægningsprocent	86%	83%	99%	110%			
ABL § 105 SEL § 85	1	Pladsforbrug	58,1	57,8	58,9	58,9			
		Pladstal	59,0	59,0	59,0	59,0	59,0	59,0	0%
		Belægningsprocent	99%	98%	100%	100%			
ABL 105	1	Pladsforbrug	53,9	53,3	53,5	54,6			
		Pladstal	52,0	52,0	52,0	52,0	52,0	52,0	0%
		Belægningsprocent	104%	102%	103%	105%			

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 9: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med psykiske vanskeligheder – sindslidelse

Paragraf	Antal tilbud 2020	Udvikling						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2021
§ 104	3	Pladsforbrug	11,9	19,8	19,8	20,1		
		Pladstal	8,0	18,0	17,0	18,0	19,0	19,0
		Belægningsprocent	148%	110%	116%	111%		138%
§ 105 stk. 2 med § 85 støtte	1	Pladsforbrug	30,6	31,6	31,3	31,5		
		Pladstal	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0
		Belægningsprocent	96%	99%	98%	98%		0%
§ 107	9	Pladsforbrug	117,3	129,3	96,3	94,7		
		Pladstal	89	113	113,5	111,5	116	116
		Belægningsprocent	135%	116%	85%	83%		30%
§ 107 og § 108	5	Pladsforbrug	106,6	103,9	57,2	57,3		

		Pladstal	116,0	116,0	120,0	120,0	116,0	116,0	0%
		Belægningsprocent	92%	90%	48%	48%			
§ 108	4	Pladsforbrug	136,4	130,5	126,6	125,3			
		Pladstal	151,0	125,0	123,0	123,0	121,0	121,0	-20%
		Belægningsprocent	90%	104%	103%	102%			
§ 66 nr. 6 og § 107	1	Pladsforbrug	24,5	23,5	0,0	0,0			
		Pladstal	6,0	3,0	4,0	5,0	3,0	3,0	-50%
		Belægningsprocent	0,8	1,3	0,9	0,5			
§ 85	1	Pladsforbrug	24,0	23,6	23,6	23,6			
		Pladstal	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	0%
		Belægningsprocent	100%	99%	98%	98%			

Note: § 66 nr. 6 og § 107 Nødebogård Mikkellobo omfatter også tilbud til børn og unge i alderen 14-18.

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 10: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med udsat for overgreb og hjemløshed

Paragraf	Antal tilbud 2020		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udvikling 2016-2021
§ 109	3	Pladsforbrug	25,1	25,6	25,9	26,5			
		Pladstal	26,7	27,0	27,0	27,0	27	27	-1%
		Belægningsprocent	0,9	0,9	1,0	1,0			
§ 109 og § 110	1	Pladsforbrug	29,9	30,4	29,6	30,2			
		Pladstal	29,0	29,0	29,0	29,0	29	29	0%
		Belægningsprocent	1,0	1,0	1,0	1,0			
§ 110	8	Pladsforbrug	219,6	210,0	51,0	72,4			
		Pladstal	203,0	205,0	207,0	207,0	207	207	2%
		Belægningsprocent	1,1	1,0	0,2	0,3			

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 11: Udvikling i kapacitet og belægning i tilbud målrettet voksne med stofmisbrug

Paragraf	Antal tilbud 2020		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udvikling 2016-2021
§ 101	2	Pladsforbrug	740,3	743,1	778,4	737,9			
		Pladstal	877,0	809,0	819,0	819,0	819	819	-7%
		Belægningsprocent	84%	92%	95%	90%			
§ 141	1	Pladsforbrug	784,0	748,0	600,0	46,0			
		Pladstal	418	280	280	280	280	280	-33%
		Belægningsprocent	102%	109%	57%	56%			
§ 142	2	Pladsforbrug	879,2	588,2	465,3	458,1			
		Pladstal	863	542	818	818	863	863	0%
		Belægningsprocent	102%	109%	57%	56%			

Kilde: kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat 2020.

Tabel 12: Udvikling i antal sager i kommunikationscentre til voksne

Antal tilbud 2020	Tekst	2016	2017	2018	2019	Udvikling 2016-2019
4	Antal aktive sager (cpr.nr)	14.212	14.365	14.204	15.043	6 %

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2021, Fælleskommunalt sekretariat, 2020.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

7. juni

2020

Denne rapport sætter fokus på de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede afdelinger, og følger udviklingen i kapacitet og belægning på tilbuddene. I rapporten udvælges og beskrives endvidere de tilbud, der følges særligt tæt for at sikre den fremadrettede bæredygtighed.

**Kapacitet og
belægning 2019**

Fælleskommunalt sekretariat for
det specialiserede socialområde
KKR Hovedstaden

5. Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

5.1 Konklusion

På baggrund af rapporten vurderes det, at der for de fleste tilbud er en god sammenhæng mellem kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

Tilbud som fremadrettet vil blive fulgt af Koordinationsforum

Koordinationsforum har udpeget tre tilbud, som de vurderer bør følges mere tæt:

- Kofoedsminde (Region Sjælland)
- Center for Døvblindhed og Høretab – tilbud til borgere med døvblindhed (Region Nordjylland)
- Synscenter Refnæs

Kofoedsminde (Region Sjælland) – Øvrige landsdækkende tilbud

Den sikrede boform Kofoedsminde for domfældte udviklingshæmmede finansieres via objektiv finansiering og har længe været fulgt tæt af Koordinationsforum. Region Sjælland driver Kofoedsminde på vegne af Lolland Kommune, der ifølge lovgivningen har forsyningsforpligtelsen overfor målgruppen. Pladstallet er øget fra 44 pladser i 2016 til 68 pladser i 2019. Kofoedsminde havde i 2019 en belægning på 102%. Tiltag til at minimere antallet af borgere, der visiteres til Kofoedsminde har ikke haft den ønskede effekt, hvorfor tilbuddet stadig oplever en stor efterspørgsel efter pladser.

Social- og Indenrigsministeriet er på opfordring fra KL ved at nedsætte en arbejdsgruppe omkring Kofoedsminde, der skal undersøge og komme med mulige løsningsmodeller i forhold til finansieringsmodellen samt udviklingen i målgruppen og kvaliteten i tilbuddet til domfældte borgere med udviklingshæmning. Hensigten er at lave et beslutningsgrundlag for Folketinget.

Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland) – Landsdækkende tilbud

Koordinationsforum har haft særlig opmærksomhed på CDH siden 2017. CDH leverer en landsdækkende ydelse for målgruppen børn og unge med døvblindhed, der er omfattet af den nationale koordinationsstruktur. De sidste 10 år har der været en nedgang af i antallet af børn med døvblindhed, der anvender undervisningsområdet på CDH. I 2019 oplevede CDH dog – i stedet for en nedgang – en uændret efterspørgsel på pladser. Med dette forventes samtlige 6 pladser at være belagt i 2020.

På baggrund af de udviklingsinitiativer, der er iværksat, forventer undervisningstilbuddet at kunne fastholde den nuværende efterspørgsel i de kommende år. Der er dog behov for et vedvarende fokus på området med henblik på at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed, da en yderligere nedgang i efterspørgslen kan have den konsekvens, at den faglige og økonomiske bæredygtighed på området forsvinder, og at ydelsen derfor må udfases.

Synscenter Refnæs, Region Sjælland

Overordnet vurderes det, at Synscenter Refnæs generelt er udfordret, både på det landsdækkende undervisningstilbud, men også på de takstbaserede ydelser (bo-, fritid og skoletilbuddene). Særligt har der på botilbuddene (§ 66 stk. 6 og §107) været et fald i antal borgere siden 2014, jf. afsnit 3.2.

Synscenter Refnæs har forsøgt at tilpasse kapaciteten på botilbuddet, men vurderer, at man nu har nået en grænse i forhold til, at tilbuddet skal have en vis størrelse for at kunne drives som døgntilbud. Region Sjælland har på den baggrund indstillet til Koordinationsforum, at der igangsættes tiltag med henblik på at

sikre tilbuddets fremtidige eksistens. Koordinationsforum tilsluttede sig dette, hvorfor Syncenter Refnæs vil blive fulgt tæt af Koordinationsforum. Koordinationsforum vurderer ikke, at et tiltag kan være objektivt finansieret, men ønsker en opfølgning på de kommende møder i forhold til mulige tiltag.

Tilbud, hvor bæredygtigheden har været drøftet i Koordinationsforum

Foruden de tre nævnte tilbud, peger rapporten på yderligere tilbud, hvor belægningsprocenten kan indikere, at bæredygtigheden kan være udfordret. Disse tilbud er alle blevet drøftet i Koordinationsforum, og har ikke givet anledning til, at Koordinationsforum bør følge disse tilbud i ekstraordinær grad.

Bakkegården og Stevnstortet, Region Sjælland

Sammenhængen mellem kapacitet og belægning på de sikrede og særligt sikrede afdelinger vurderes ligeledes at være god, og der er ingen særlige opmærksomhedspunkter i forhold til den overordnede kapacitet for de sikrede afdelinger. Der kan dog rettes en opmærksomhed mod de to tilbud i Region Sjælland – Bakkegården og Stevnstortet, som begge har oplevet relative lave belægningsprocenter. Begge tilbud har over de sidste par år oplevet skiftende efterspørgsel, men det vurderes ikke på nuværende tidspunkt, at belægningen kræver særlige udviklingstiltag. Koordinationsforum har taget dette til efterretning, hvorfor tilbuddene for nuværende ikke giver anledning til yderligere opmærksomhed.

Center for Døvblindhed og Høretab, Region Nordjylland

Center for Døvblindhed og Høretab's undervisningstilbud til børn og unge med høretab oplever et kraftigt fald i belægningsprocenten, hvorfor der forventes en belægning på 3,6 pladser i 2020 (9,4 i 2018).

Efter aftale med Den Administrative Styregruppe i Nordjylland er der iværksat adskillige udviklingsinitiativer, som man løbende vurderer effekten af. Der vurderes ikke et behov for yderligere tiltag i regi af Koordinationsforum.

Center for Høretab (Region Syddanmark)- Landsdelsdækkende undervisningstilbud

Center for Høretab leverer en landsdelsdækkende undervisningsindsats målrettet børn og unge med høretab. Tilbuddet er udpeget til at blive fulgt særligt fordi Center for Høretab's skoletilbud for unge (STU) og elevhjemmet de seneste år har oplevet et faldende elevtal, og det udfordrer den faglige og økonomiske bæredygtighed for elevhjemmet og STU'en, hvilket kan påvirke den landsdelsdækkende undervisningsydelse.

Socialdirektørforum i Syddanmark har fulgt udviklingen tæt siden januar 2018. Situationen er pt. stabil, hvorfor situationen fremadrettet vil blive fulgt af Socialdirektørforum i Syddanmark. Hvis der er behov for yderligere tiltag på et senere tidspunkt, kan dette forelægges Koordinationsforum.

6. Beskrivelse af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Nærværende rapport beskriver belægningen på tre *landsdækkende* undervisningstilbud, fire *landsdækkende* undervisningstilbud, tre *øvrige landsdækkende* tilbud samt otte tilbud med *sikrede afdelinger*. Det drejer sig om følgende tilbud.

Landsdækkende undervisningstilbud til børn og unge efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3:

- Center for Døvblindhed og Høretab – børn og unge med døvblindhed (*Region Nordjylland*)
- Børneskolen på Kolonien Filadelfia – børn og unge indlagt på Epilepsihospitalet (*Region Sjælland*)
- Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs – børn og unge med synshandicap (*Region Sjælland*).

Landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn og unge efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3:

- Center for Døvblindhed og Høretab – børn og unge med høretab (*Region Nordjylland*)
- Center for Høretab – børn og unge med høretab (*Region Syddanmark*)
- Skolen på Kastelsvej – børn og unge med høretab (*Københavns Kommune*)
- Geelsgårdskolen – børn og unge med svære fysiske handicaps og børn og unge med døvblindhed (*Region Hovedstaden*).

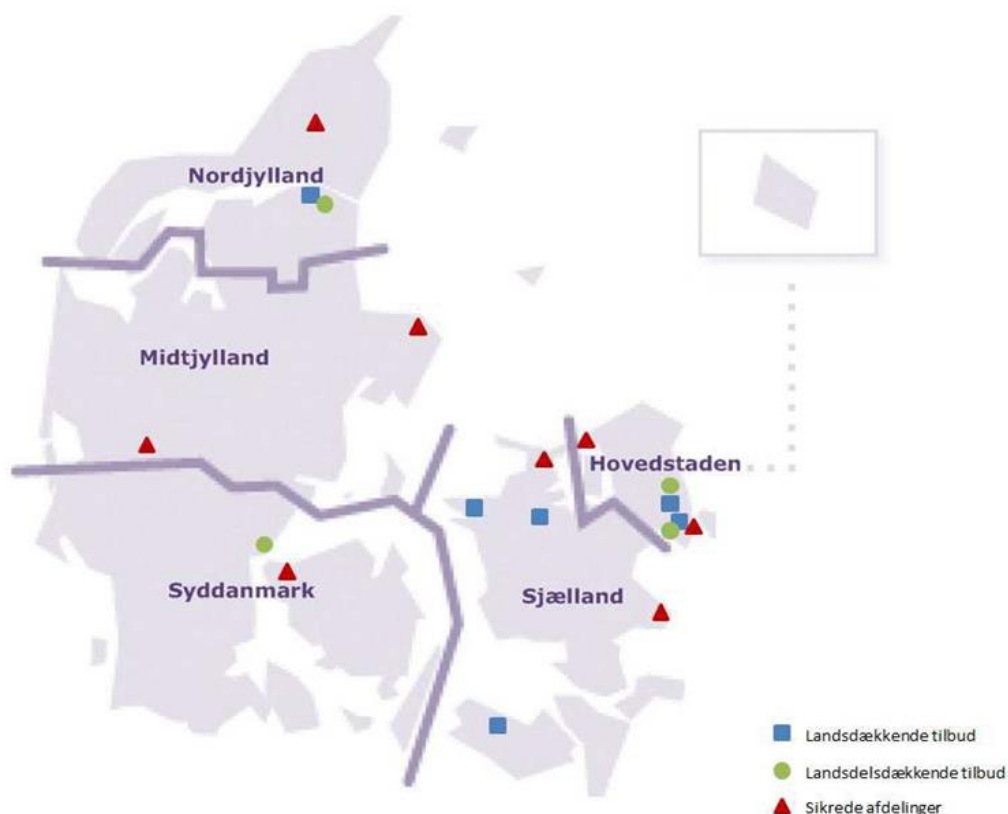
Øvrige landsdækkende tilbud:

- IBOS – voksne med synshandicap (*Københavns Kommune*)
- CFD – Døvekonsulentordningen (*Selvejende tilbud*)
- Kofoedsminde – sikret boform til voksne med udviklingshæmning (*Region Sjælland*).

De sikrede afdelinger er placeret i følgende tilbud:

- Kompasset (*Region Nordjylland*)
- Koglen (*Region Midtjylland*)
- Grenen (*Region Midtjylland*)
- Egely (*Region Syddanmark*)
- Bakkegården (*Region Sjælland*)
- Stevnsfortet (*Region Sjælland*)
- Sølager (*Region Hovedstaden*)
- Sønderbro (*Københavns Kommune*).

Figur 1: Overblik over beliggenhed for de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

6.1 Hvad er lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger?

De lands- og landsdelsdækkende tilbud³ er højt specialiserede undervisningstilbud med få borgere i målgruppe, jf. Folkeskolelovens § 20, stk. 3. Finansieringen dækkes af en takst for brug af undervisningstilbuddet, der reduceres med en objektiv finansiering, som afholdes af de kommuner, der har mulighed for at benytte det pågældende undervisningstilbud. De landsdækkende tilbud har en objektiv finansiering, som omfatter alle landets kommuner, hvorimod de landsdelsdækkende dækker kommunerne i en eller flere landsdele jf. bilag 1.

De sikrede afdelinger⁴ er målrettet børn og unge med dom eller som er kriminalitetstruede, og har ligeledes en objektiv finansieringsandel. På grund af tilbuddenes specialiseringsniveau, snævre målgruppe og den objektive finansiering er der behov for at sikre landsdækkende koordination af de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede afdelinger. Der henvises til bilag 1 for en oversigt over målgrupper og paragraffer for de enkelte tilbud.

I rapporten henvises der også til tre *øvrige* tilbud, hvor der er en objektiv finansiering, der gælder for alle landets kommuner. Det er Institut for Blind og Svagtseende, som tilbyder landsdækkende undervisningstilbud til voksne med et synshandicap. Endvidere gives der objektiv finansiering til driften af Døvekonsulentordningen, som drives af Center for Døve (selvejende institution).

Døvekonsulentordningen er specialiseret rådgivningstilbud til voksne, der er døve eller har et betydeligt høretab. Slutteligt er der landsdækkende objektiv finansiering i forhold til driften af den sikrede boform Kofoedsminde, som er den eneste sikrede afdeling til domfældte udviklingshæmmede borgere med en type 1 dom.

6.2 Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Den indbyrdes koordinering mellem kommunerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og de sikrede afdelinger sikres løbende. Til dette formål er nedsat et koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontakttråd (KKR).

For at tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud og sikrede afdelinger, der skal danne grundlag for koordinationen af disse tilbud på tværs af de fem regioner, har de administrative styregrupper i hvert af de fem KKR'er ansvar for følgende:

- at følge udviklingen for de tilbud, der er beliggende i egen region og bringe opmærksomhedspunkter op i Koordinationsforum. Opmærksomhedspunkter kan være: ændringer i efterspørgsel, lav belægningsprocent, ændringer i målgruppens størrelse eller behov e.l.
- at bringe det op i Koordinationsforum såfremt der er udsigt til væsentlige ændringer i kapacitet og/eller behov
- at tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud

³ Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.

⁴ Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner

og de sikrede afdelinger beliggende i egen region, der skal danne grundlag for koordineringen af disse tilbud på tværs af de fem regioner.

Endvidere udarbejdes denne rapport en gang årligt for sikre et overblik over kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger på tværs af landet. Rapportens vigtigste formål er, at henlede opmærksomheden på tilbud eller konkrete ydelser, der på grund af vigende belægning, målgruppeændringer eller lignende kræver særlig opmærksomhed i koordinationsforum.

7. Kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud

I dette afsnit gennemgås først kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende ydelser, som er helt eller delvist objektivt finansieret.

Udover de delvist objektive finansierede ydelser har samtlige tilbud også ydelser, som er rent takstfinansierede. De takstfinansierede ydelser er essentielle for tilbuddene, eftersom det er de takstfinansierede ydelser, der gør at tilbuddene får en tilstrækkelig kapacitet til at opretholde en høj faglig specialisering. Derfor har rapporten fokus på de takstfinansierede ydelser – men kun på de tilbud med en lav belægning, da det kan være her man i første omgang kan fange potentielle fremtidige belægningsmæssige udfordringer.

7.1 Delvist objektive finansierede ydelser

Landsdækkende ydelser

De tre landsdækkende undervisningstilbud har alle oplevet fremgang i 2019. Dette til trods henstiller både Synscenter Refnæs og Center for Døvblindhed og Høretab, at Koordinationsforum bør have fokus på udviklingen af belægningen. I afsnit 5 *”Tilbud udpeget til at blive fulgt af Koordinationsforum”* gives en status på Center for Døvblind og Høretabs undervisningstilbud til børn og unge med døvblindhed. Under tabel 1 gives en status på Synscenter Refnæs’ undervisningstilbud til børn og unge med et synshandicap.

Tabel 1: Udvikling i kapacitet og belægning for de landsdækkende undervisningstilbud, jf. FSL § 20 stk. 3

<i>Landsdækkende undervisningstilbud</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Børneskolen Filadelfia (Region Sjælland)						
Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Pladsforbrug	10,1	11,1	10,9	11,3		
Belægningsprocent	92%	101%	99%	103%		
Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland)						
Pladstal	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Pladsforbrug	6,0	5,6	5,0	5,6		
Belægningsprocent	100%	93%	83%	93%		
Refnæsskolen/Synscenter Refnæs (Region Sjælland)						
Pladstal	21	23,0	20,0	18,0	16,0	16,0
Pladsforbrug	19,0	16,0	13,8	14,5		
Belægningsprocent	90%	69%	69%	81%		

Synscenter Refnæs (Region Sjælland)

Synscenter Refnæs havde en beskeden fremgang i antal borgere i forhold til 2018, hvilket bryder et løbende fald i antal borgere siden 2013. Belægningsprocenten er steget betragteligt siden 2018, men dette skyldes en justering af kapaciteten.

Overordnet vurderes det, at Synscenter Refnæs er generelt udfordret, både på det landsdækkende undervisningstilbud, men også på de takstbaserede ydelser (bo-, fritid og skoletilbuddene). Særligt har der på botilbuddene (§ 66 stk. 6 og §107) været et fald i antal borgere siden 2014, jf. afsnit 3.2.

Synscenter Refnæs har forsøgt at tilpasse kapaciteten på botilbuddet, men vurderer, at man nu har nået en grænse i forhold til, at tilbuddet skal have en vis størrelse for at kunne drives som døgntilbud. Den manglende belægning medfører således stigende pladspriser, da budgetunderskuddet fra de foregående år lægges til taksten to år efter, jf. takstbekendtgørelsen.

Pladserne på Refsnæs er jf. forløbet omkring de centrale udmeldinger en central del af den nationale forsyning af pladser til de mest udsatte synshandicappede børn og unge. Som det blev påpeget sidste år – er tilbuddet truet af manglende belægning og opretholdelse af det faglige miljø på Synscenter Refsnæs, da bo- og skoletilbuddene på Refsnæs tjener som 'det laboratorium' der muliggør, at Synscenter Refsnæs kan være førende i udviklings af tilbud til børn og unge med alvorlige synshandicap og dermed varetage de specialrådgivningsopgaver overfor kommunerne, som Synscenter Refsnæs har forpligtet sig på i KaS-kontrakten med Socialstyrelsen.

Region Sjælland vurderer, at Koordinationsforum bør drøfte, hvilke tiltag der kan igangsættes i henhold til at sikre tilbuddets fremtidige eksistens.

Landsdelsdækkende undervisningsydelser

Der er et enkelt af de fire landsdelsdækkende tilbud, der oplever udfordringer i forhold til belægningen - Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland). Derudover har Center for Høretab (Region Syddanmark) oplevet en faldende efterspørgsel, men har justeret kapaciteten herefter. Center for Høretab er dog yderligere udfordret i forhold til deres takstfinansierede ydelser, hvilket på sigt vurderes at kan få betydning for undervisningstilbuddet til de unge, jf. afsnit 3.2. Det vurderes, at der overordnet er god sammenhæng mellem kapacitet og belægning på henholdsvis Geelsgårdskolen og Skolen på Kastelvej.

Den samlede udvikling i kapacitet og belægning på de landsdelsdækkende undervisningstilbud illustreres i tabel 3.

Tabel 3: Udvikling i kapacitet og belægning for de landsdelsdækkende undervisningstilbud, jf. FSL § 20 stk. 3

<i>Landsdelsdækkende undervisningstilbud</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland)						
Børn og unge med hø						
Pladstal	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Pladsforbrug	10,6	9,9	9,4	6,0		
Belægningsprocent	118%	110%	104%	66%	0%	0%
Center for Høretab (Region Syddanmark)						
Pladstal	33,0	39,0	39,0	39,0	39,0	39,0
Pladsforbrug	39,4	38,4	37,7	36,5		

Belægningsprocent	119%	98%	97%	94%		
Geelsgårdskolen (Region Hovedstaden)						
Pladstal	98,0	98,0	106,0	108,0	116,0	116,0
Pladsforbrug	100,5	104,8	106,6	107,2		
Belægningsprocent	103%	107%	101%	99%		
Skolen på Kastelsvej						
Pladstal	19,0	19,0	14,0	13,0	13,0	
Pladsforbrug	19,0	16,3	13,2	13,0		
Belægningsprocent	100%	91%	94%	100%		

Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland)

Center for Døvblindhed og Høretabs undervisningstilbud til børn og unge med høretab oplever et kraftigt fald i belægningsprocenten, jf. tabel 3. Tilbuddet har fra 2018 til 2019 haft tre elever, som afsluttet folkeskolen, ligesom yderligere én elev forventes at afslutte sit folkeskoletilbud til juni 2020. Uden yderligere tilgang forventes der en belægning på 3,6 pladser i 2020. Til sammenligning var 9,4 pladser ibrugtaget i 2018.

Efter aftale med Den Administrative Styregruppe i Nordjylland er der iværksat udviklingsinitiativer, hvor der bl.a. er oprettet to nye ydelser med rejsehold og fjernundervisning, iværksat temadage for fagpersonale i kommunerne samt dialogmøder med kommunerne. Disse initiativer har dog endnu ikke haft effekt på efterspørgslen af pladser.

Der er fortsat behov for vedvarende fokus på området med henblik på at sikre den faglige og økonomiske bæredygtighed. Tilbuddet til målgruppen kan pt. kun opretholdes idet Undervisningsafdelingen også varetager indsatser for andre målgrupper.

Øvrige landsdelsdækkende ydelser

Kofoedsminde har fortsat en stigende efterspørgsel af pladser, jf. tabel 4, hvorfor tilbuddet stadig er omfattet af tilbud, som følges særligt af Koordinationsforum.

Det vurderes, at der overordnet er god sammenhæng mellem kapacitet og belægning i forhold til specialundervisning for voksne med synshandicap ved Institut for Blinde og Svagsynede.

Tabel 4: Udvikling i kapacitet og belægning for de øvrige landsdækkende tilbud

<i>Øvrige landsdækkende tilbud</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
IBOS - Institut for Blinde og Svagsynede (Københavns Kommune) LSV § 1, stk. 1						
Pladstal	6,0	6,0	6,0	9,0	9,0	9,0
Pladsforbrug	8,1	7,0	9,1	9,1		
Belægningsprocent	135%	117%	152%	101%	0%	0%
Kofoedsminde (Region Sjælland) §108, stk. 7						
Pladstal	44,0	47,0	47,0	68,0	68,0	68,0
Pladsforbrug	52,4	61,0	65,9	69,6		

Belægningsprocent	119%	130%	140%	102%
-------------------	------	------	------	------

7.2 Takstfinansierede ydelser

De takstfinansierede ydelser på de lands- og landsdelsdækkende tilbud har overordnet set en god belægningsprocent. Der er dog enkelte ydelser, som det er nødvendigt at henlede opmærksomheden herpå grundet lav belægning.

De takstfinansierede ydelser er essentielle for de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, eftersom det er disse ydelser, der sikrer, at tilbuddene har tilstrækkelig kapacitet til at opretholde en høj faglig specialisering også i forhold til de delvist objektivt finansierede undervisningsydelser. I nedenstående tabel illustreres de takstfinansierede ydelser, som har en belægning, som bør italesættes.

Tabel 5: Tabel over takstfinansierede ydelser med lav belægning

<i>Takstfinansierede ydelser og belægning under 80 %</i>	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Synscenter Refnæs (SEL § 36)						
Pladstal	5	4,0	4,0	3,0	2,0	2,0
Pladsforbrug Samlet	4,5	3,4	2,9	2,9		
Belægningsprocent	90%	85%	74%	97%	0%	0%
Synscenter Refnæs (SEL § 66 nr. 6/SEL § 107)						
Pladstal	37,0	36,0	36,0	33,0	28,0	28,0
Pladsforbrug Samlet	28,0	26,5	25,1	24,4		
Belægningsprocent	76%	74%	70%	74%	0%	0%
Center for Høretab (SEL §107)						
Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Pladsforbrug Samlet	8,5	4,8	0,0	0,4		
Belægningsprocent	85%	48%	0%	4%		
Center for Høretab (SEL §66 nr. 6)						
Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Pladsforbrug Samlet	8,3	7,9	6,9	7,9		
Belægningsprocent	75%	72%	63%	72%		
Center for Døvblindhed og Høretab (SEL §66 nr. 6) Børn og unge med høretab						
Pladstal	5,0	5,0	2,2	2,2	1,0	1,0
Pladsforbrug Samlet	2,4	1,5	1,2	0,7		
Belægningsprocent	48%	30%	56%	32%	0%	0%

I tidligere afsnit er det blevet beskrevet, hvordan Synscenter Refnæs er udfordret i forhold til undervisning af børn og unge med et synshandicap mens Center for Døvblindhed og Høretab ligeledes er udfordret i forhold til deres undervisningstilbud til børn og unge med høretab og yderligere funktionsnedsættelser.

Som det fremgår i tidligere afsnit, er de takstfinansierede ydelser for de to tilbud essentielle i forhold til at skabe et økonomisk og fagligt bæredygtigt undervisningstilbud. For uddybning af de konkret

udfordringer, da se tidligere afsnit.

Center for Høretab (Region Syddanmark)

Center for Høretab er et af de tilbud Koordinationsforum har fulgt indtil nu, jf. afsnit 5.3. Center for Høretab er udfordret i forhold til deres elevhjem, som er tilknyttet deres landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn og unge med høretab. På elevhjemmet er der både botilbudspladser efter SEL §66 nr. 6 og SEL §107, hvorfor pladserne på de to paragraffer samlet udgør kapaciteten. Der har de seneste par år været et fald i belægningen, hvorfor Region Syddanmark har valgt, at elevhjemmet pr. 1.1. 2020 organisatorisk er flyttet til Specialcenter Syddanmark. Dette kan afhjælpe dele af de økonomiske konsekvenser ved den lave belægning. Hertil arbejdes der på en tilpasning i forhold til medarbejderressourcer samt muligheden for at samle beboerne på et botilbud i stedet for to.

8. Kapacitet og belægning på de sikrede afdelinger

På baggrund af en landsdækkende benchmarkanalyse af kapaciteten i de sikrede afdelinger besluttede de regionale driftsherrer at foretage en kapacitetsjustering i 2017 således, at kapaciteten på landsplan faldt fra 123 til 106 pladser. Pladserne justeres løbende i forhold til behov, hvorfor pladsantallet i 2019 er på 109 pladser.

Det vurderes overordnet, at der er god sammenhæng mellem kapacitet og belægning på de sikrede tilbud. Danske regioner budgetterer med et aktivitetsmål på 90 % belægning på de sikrede afdelinger. Det vurderes at være et niveau, der sikrer, at der på den ene side ikke er unødige udgifter til tomme pladser samtidig med, at ingen unge må afvises på grund af pladsmangel. Som det fremgår af tabel 4 ligger hovedparten af ydelserne på de sikrede afdelinger tæt på dette aktivitetsmål.

Tabel 4: Udvikling i kapacitet og belægning for de sikrede afdelinger

<i>Sikrede afdelinger</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Egely – almindeligt sikrede (Syddanmark)						
Pladstal	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
Pladsforbrug	12,1	13,6	11,8	12,6		
Belægningsprocent	86%	97%	84%	90%		
Egely – særligt sikrede (Syddanmark)						
Pladstal	5	5	5	5,0	5,0	5,0
Pladsforbrug	3,5	4,1	4,3	3,0		
Belægningsprocent	70%	82%	86%	60%		
Grenen - almindeligt sikrede (Midtjylland)						
Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Pladsforbrug	9,8	10,0	9,9	9,5		
Belægningsprocent	98%	100%	99%	95%		
Grenen - særligt sikrede (Midtjylland)						
Pladstal	5	5	5	5,0	5,0	5,0
Pladsforbrug	4,9	4,9	4,6	4,6		
Belægningsprocent	98%	98%	92%	92%		

Koglen - almindeligt sikrede (Midtjylland)						
Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Pladsforbrug	9,5	9,9	9,8	9,9		
Belægningsprocent	95%	99%	98%	99%		
Kompasset (Nordjylland)						
Pladstal	8	8	8	8	8	8
Pladsforbrug	7,3	7,8	7,9	7,3		
Belægningsprocent	91%	98%	98%	93%		
Bakkegården (Sjælland)						
Pladstal	20,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Pladsforbrug	7,7	7,4	8,0	7,5		
Belægningsprocent	39%	74%	80%	75%		

Stevnsfortet (Sjælland)						
Pladstal	15	11	11	11	11	11
Pladsforbrug	8,3	7,4	9,0	7,4		
Belægningsprocent	55%	67%	82%	67%		
Sølager (Hovedstaden)						
Pladstal	18,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Pladsforbrug	14,0	13,9	14,0	12,4		
Belægningsprocent	78%	93%	93%	93%		
Sønderbro (København)						
Pladstal	18	6	6	6	6	6
Pladsforbrug	16,0	2,4	8,0	5,6		
Belægningsprocent	89%	40%	133%	93%		

Egely (Region Syddanmark)

Egely har haft et mindre fald i forhold til de særligt sikrede pladser, men har til gengæld haft en mindre stigning i forhold til de almindelig sikrede pladser, hvilket samlet har givet et mindre fald. Region Syddanmark har dog en forventning om, at der i 2020 igen vil være en belægningsprocent på 90 %.

Bakkegården og Stevnsfortet (Region Sjælland)

De to sikrede afdelinger i Region Sjælland – Bakkegården og Stevnsfortet har begge en relativ lav belægningsprocent. Region Sjælland forklarer, at efterspørgslen efter sikrede pladser svinger meget. Således var belægningsprocenten i 2019 næsten det samme som i 2017, mens begge tilbud havde en stigning i 2018. Region Sjælland forklarer endvidere, at den lav efterspørgsel håndteres ved at lukke pladser midlertidigt og kun have personale til rådighed, som dækker det faktiske antal pladser.

9. Tilbud udpeget til at blive fulgt af koordinationsforum

Følgende tilbud er udpeget til at blive fulgt særligt af koordinationsforum:

- Kofoedsminde (Region Sjælland)

- Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland)
- Center for Høretab (Region Syddanmark)

9.1. Kofoedsminde (Region Sjælland)

Kommunerne i Sjælland, KL og Region Sjælland har de seneste år samarbejdet om at nedbringe antallet af anbringelser på Kofoedsminde, der for særlige kategorier af domfældte udviklingshæmmede voksne har modtagepligt.

Frem til 2018 er den store søgning til Kofoedsminde imødekommet ved overbelægning, der til og med 2016 er blevet betalt af kommunerne ved meropkrævning. Ændring i takstbekendtgørelse umuliggør videreførelse af denne praksis, hvorfor pladstallet fra 2019 er 68 pladser svarende til den faktiske belægning.

Kofoedsminde har hverken i 2018 eller 2019 afvist borgere, hvor der har været grundlag for anbringelse på en åben plads (ikke objektiv finansieret). Der består en særlig problemstilling vedr. de borgere, der har en type 2 dom, som efter administrativ afgørelse i kommunerne, kan overflyttet til en sikret plads til Kofoedsminde. Borgere med type 2 dom udgør 61% af belægningsdagene i 2019.

Ministeriet udsendte i 2018 en vejledning hvoraf det fremgår at, Lolland Kommune skal høres i sager, hvor en kommune ønsker at anbringe en borger med type 2 dom på Kofoedsminde. Lolland Kommune har i to tilfælde indgivet sager til Ankestyrelsen med den begrundelse at mindre indgribende foranstaltninger (almindelig § 108 tilbud) ikke har været prøvet inden anbringelse på Kofoedsminde. Ankestyrelsen udgav i december 2019 en principafgørelse, hvor Ankestyrelsen afgjorde, at Lolland Kommune ikke kan klage over en anden kommunes afgørelse om administrativ anbringelse af en domfældt på en sikret afdeling på Kofoedsminde. Derudover vurderer Ankestyrelsen, at den ikke kan behandle sagen som et spørgsmål om uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser, og at sagen ikke giver anledning til at rejse en tilsynssag.

I 2016 var der 35 borgere med en type 2 dom indskrevet på Kofoedsminde. I 2018 og 2019 blev henholdsvis 36 og 42 borgere med en type 2 dom indskrevet. Foreløbig kan der således ikke ses en effekt af de initiativer, der er sat i værk for at nedbringe antallet af anbragte med type 2 dom, herunder den nye vejledning. Det bør overvejes, om der skal ske andre initiativer til at ændre de mønstre, der fører til anbringelse af type 2 dømte på Kofoedsminde, der ifølge deres dom også kan anbringes på en almindelig § 108- plads med takstopkrævning.

Socialtilsynet vurderede i sin seneste tilsynsrapport, at Kofoedsminde samlet set opfylder betingelserne for fortsat godkendelse. Socialtilsynet fremhæver dog en række opmærksomhedspunkter, bl.a. kvaliteten i de fysiske rammer, øget opmærksomhed på at forebygge vold og overgreb, samt om medarbejderne har de faglige, relationelle og personlige kompetencer, der er nødvendige i forhold til målgruppen. Herunder fremhæves et behov for strategisk fokus på, hvordan de nødvendige kompetencer sikres på såvel kort som langt sigt.

I årene 2016-2019 har Kofoedsminde oplevet en tilgang af beboere på mere end 50%. Stigningen har været håndteret som midlertidig, idet udgangspunktet for driften hele tiden har været, at pladstallet skulle nedbringes igen. Eksterne vikarer har derfor udgjort en betydelig del af løsningen i forhold til at skaffe personale. Samtidig har en stor del af det faste personale ikke haft en relevant faglig uddannelse. Regionsrådet i Region Sjælland har i forlængelse heraf vedtaget en plan for personaleindsatsen på

Kofoedsminde. Indsatsplanen for Kofoedsminde indeholder en plan for omlægning af personaleindsatsen, der sætter mål for opnåelse af et højere uddannelsesniveau samt nedbringelse af forbruget af eksterne vikarer.

Alle parter i samarbejdet omkring Kofoedsminde er enige om, at tilgangen er uønsket. Social- og Indenrigsministeriet er, på opfordring fra KL, ved at nedsætte en arbejdsgruppe, omkring Kofoedsminde, der skal undersøge og komme med mulige løsningsmodeller i forhold til finansieringsmodellen samt udviklingen i målgruppen og kvaliteten i tilbuddet til domfældte borgere med udviklingshæmning. Hensigten er at lave et beslutningsgrundlag for Folketinget.

Hertil har Socialstyrelsen igangsat en Central Udmelding, hvor det ligeledes undersøges, hvordan sammenhængen er mellem udbud og efterspørgsel af pladser for domfældte udviklingshæmmede.

9.2. Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland)

I 2017 udpegede koordinationsforum Center for Døvblindhed og Høretab (CDH) som et tilbud der skal følges særligt af koordinationsforum. Baggrunden er, at der har været en nedgang af i antallet af børn med døvblindhed, der anvender undervisningsområdet på CDH. Yderligere nedgang i efterspørgslen kan have den konsekvens, at den faglige og økonomiske bæredygtighed på området forsvinder, og at ydelsen derfor må udfases. Udviklingen i efterspørgslen viser, at der er behov for vedvarende fokus på området med henblik på at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed.

CDH leverer en landsdækkende ydelse for målgruppen børn og unge med døvblindhed, der er omfattet af den nationale koordinationsstruktur, og en landsdelsdækkende ydelse for børn og unge med høretab. Det er kun ydelserne for børn og unge med døvblindhed, der er særlig bevågenhed på.

På baggrund af nedgangen har Koordinationsforum opfordret Region Nordjylland til at foretage en analyse af årsagerne til den faldende søgning til tilbuddet samt mulige udviklingsområder. Med afsæt i analysens anbefalinger er der efter aftale med Forum for Koordination iværksat en række initiativer på det landsdækkende undervisningstilbud for børn med døvblindhed.

For første gang i 10 år oplever CDH – i stedet for en nedgang – en uændret efterspørgsel på pladser. Med dette forventes samtlige 6 pladser at være belagt i 2020.

På baggrund af de udviklingsinitiativer, der er iværksat, forventer undervisningstilbuddet at kunne fastholde den nuværende efterspørgsel i de kommende år. Der er dog behov for et vedvarende fokus på området med henblik på at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed.

9.3. Center for Høretab (Region Syddanmark)

Center for Høretab er et højt specialiseret tilbud til børn og unge med høretab og bestod i 2019 af et landsdelsdækkende skoletilbud for børn, et skoletilbud for unge (STU), et elevhjemstilbud for børn og unge samt en konsulentafdeling, der er VISO leverandør. I 2017 udpegede Koordinationsforum Center for Høretab som et tilbud, der skal følges særligt i Koordinationsforum. Baggrunden er, at Center for Høretabs skoletilbud for unge (STU) og elevhjemmet de seneste år har oplevet et faldende elevtal, og det udfordrer den faglige og økonomiske bæredygtighed for elevhjemmet og STU'en.

Skoletilbud for børn

Belægningen på skoletilbuddet for børn har været svagt faldende de seneste år. Samlet set forventes der en belægning på 34 fuldtidselever i 2020. De kommende år forventes belægning at ligge på ca. 33-34 elever, dvs. lidt lavere end det nuværende niveau. Økonomien for skolen er sund, og det endelige regnskab for 2019 viser et samlet akkumuleret årsresultat med et overskud på ca. 0,8 mio. kr. (4,2% af budgettet)

Skoletilbud for unge (STU)

Belægningen på skoletilbuddet for unge har svinget de seneste år. Der forventes i 2020 en belægning på ca. 4,5 elever. De kommende år forventes belægningen at ligge mellem 4-5 elever. Økonomien for skolen er sund, og det endelige regnskab for 2019 viser et samlet akkumuleret årsresultat med et overskud på ca. 0,1 mio. kr. (3% af budgettet). Da det er en lille økonomisk enhed er økonomien sårbar over for større udsving i elevtallet.

Elevhjemmene

Belægningen på elevhjemmene har de to seneste år været på 7-8 fuldtidselever, og aktuelt er der 10 fuldtidselever. Center for Høretab forventer på baggrund af kommunernes tilbagemeldinger, at elevtallet for elevhjemmene pr. 1. august 2020 falder til ca. 6 fuldtidselever. Belægningen særsomt for elevhjemstilbuddet for de kommende år forventes at ligge på ca. 4- 5 fuldtidselever. Det endelige regnskab for 2019 viser et samlet akkumuleret årsresultat med et underskud på ca. 0,3 mio. kr. (ca. 3 % af budgettet).

Elevhjemmene er fra 1.1.2020 organisatorisk (og økonomisk) flyttet til Specialcenter Syddanmark, da det skaber en større synergi i forhold til børnetilbuddene inden for dette center.

Det faldende elevtal i 2. halvår 2020 udfordrer økonomien på elevhjemmet, og der er fokus på at tilpasse økonomien til den faldende belægning. Dette sker bl.a. ved at tilpasse medarbejderressourcerne. Der arbejdes samtidig på fra 2. halvår at samle eleverne på en bo-enhed i stedet for de nuværende to bo-enheder. Endelig er det hensigten, at nogle af de tomme pladser på elevhjemmene på sigt anvendes til målgruppen for børnetilbuddene indenfor Specialcenter Syddanmark.

De forskellige tiltag samt det forhold, at belægningen har fundet et stabilt leje gør, at det anbefales, at tilbuddet ikke længere følges tæt af Koordinationsforum, men alene i regi af Socialdirektørforum i Syddanmark.

10. Bilag

10.1 Bilag 1. Oversigt over målgrupper og paragraffer på tilbuddene

I nedenstående tabeller fremgår oversigter over de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, herunder tilbuddenes målgrupper og paragraffer. For de landsdelsdækkende tilbud fremgår endvidere, hvilke kommuner der er en del af aftalen.

Tabel 1: Oversigt over landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	FSL § 20 stk. 3
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	LSV § 1 stk. 2
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 104
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 107
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 108
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 66 nr. 6
Region Sjælland	Børneskolen Filadelfia	Børn indlagt på Epilepsihospitalets børneafdeling	FSL § 20 stk. 3
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	FSL § 20 stk. 3
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	LSV § 1 stk. 2
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	SEL § 36
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	SEL § 66 nr. 6 / § 107

Tabel 2: Oversigt over øvrige landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf
Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 103
Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 104
Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 107
Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 108
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	Erhvervsuddannelser

Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	Rehabilitering, § 85
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 104
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 107
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 108
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	STU
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	LSV
Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 103
Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 108 stk. 6

Tabel 3: Oversigt over de sikrede afdelinger omfattet af en objektiv finansieringsandel

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf
Region Syddanmark	Egely - alm. Sikrede	Social truede børn og unge	FSL § 20 stk. 3
Region Syddanmark	Egely - særligt sikrede	Social truede børn og unge	SEL § 66 nr. 6
Region Midtjylland	Grenen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	SEL § 66 nr. 6
Region Midtjylland	Grenen - særligt Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	SEL § 66 nr. 6
Region Midtjylland	Koglen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge	SEL § 66 nr. 6
Region Nordjylland	Kompasset	Sikrede pladser	SEL § 66 nr. 6
Region Sjælland	Bakkegården	Kriminelle unge i alderen 12-18 år	SEL § 66 nr. 6
Region Sjælland	Stevnsfortet	Kriminelle unge i alderen 12-18 år	SEL § 66 nr. 6
Region Hovedstaden	Sølager	Sikrede pladser	SEL § 66 nr. 6
Københavns Kommune	Sønderbro	Sikrede pladser	SEL § 66 nr. 6

Tabel 4: Oversigt over landsdelsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Kommuner dækket af aftalen
Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	FSL § 20 stk. 3	Kommunerne i Region Syddanmark og i Region Midtjylland med undtagelse af Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner.
Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	LSV § 1 stk. 3	Kommunerne i Region Syddanmark og i Region Midtjylland med undtagelse af Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner.
Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	SEL § 107	Kommunerne i Region Syddanmark og i Region Midtjylland med undtagelse af Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner.
Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	SEL § 66 nr. 6	Kommunerne i Region Syddanmark og i Region Midtjylland med undtagelse af Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner.
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Høretab	FSL § 20 stk. 3	Kommunerne i Region Nordjylland plus Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Høretab	LSV § 1 stk. 2	Kommunerne i Region Nordjylland plus Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner
Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Høretab	SEL § 66 nr. 6	Kommunerne i Region Nordjylland plus Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Døvblinde børn og unge	FSL § 20 stk. 3	Albertslund, Ishøj, Herlev, Høje-Taastrup, Københavns, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Rødovre og Tårnby Kommune.
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Børn og unge med svære fysiske handicaps	FSL § 20 stk. 3	Samtlige kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	SEL § 104	Takstfinansieret
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	SEL § 36	Takstfinansieret
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	SEL § 66 nr. 6 inkl. afl	Takstfinansieret
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	STU	Takstfinansieret
Københavns Kommune	Skolen på Kastelvej	Nedsat fysisk funktionsevne	FSL § 20 stk. 3	Kommunerne i Region Hovedstaden og i Region Sjælland.

10.2 Bilag 2. Oversigt over kapacitet og belægning

Tabel 5: Oversigt over landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Type	Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Tekst	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
					Pladsforbrug Samlet	6,0	5,6	5,0	5,6		
					Belægningsprocent	100%	93%	83%	93%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Børneskolen Filadelfia	Børn indlagt på Epilepsihospitalets børneafdeling	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
					Pladsforbrug Samlet	10,1	11,1	10,9	11,3		
					Belægningsprocent	92%	101%	99%	103%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	21	23,0	20,0	18,0	16,0	16,0
					Pladsforbrug Samlet	19,0	16,0	13,8	14,5		
					Belægningsprocent	90%	69%	69%	81%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 104	Pladstal	43,0	43,0	48,0	48,0	48,0	48,0
					Pladsforbrug Samlet	43,0	44,7	44,7	44,2		
					Belægningsprocent	100%	104%	93%	93%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 107	Pladstal	11	11	11	13	13	13
					Pladsforbrug Samlet	11,9	12,1	10,5	11,0		
					Belægningsprocent	108%	110%	95%	95%	0%	0%
			Døvblindhed		Pladstal	38,0	38,0	38,0	40,0	40,0	40,0

Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab		SEL § 108	Pladsforbrug Samlet	38,3	37,9	39,4	39,4		
					Belægningsprocent	101%	100%	104%	104%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	8,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
					Pladsforbrug Samlet	5,5	4,8	5,2	4,9		
					Belægningsprocent	69%	80%	87%	87%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0
					Pladsforbrug Samlet	42,3	44,6	43,2	42,2		
					Belægningsprocent	118%	124%	120%	120%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	SEL § 36	Pladstal	5	4,0	4,0	3,0	2,0	2,0
					Pladsforbrug Samlet	4,5	3,4	2,9	2,9		
					Belægningsprocent	90%	85%	74%	97%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	SEL § 66 nr. 6 / § 107	Pladstal	37,0	36,0	36,0	33,0	28,0	28,0
					Pladsforbrug Samlet	28,0	26,5	25,1	24,4		
					Belægningsprocent	76%	74%	70%	74%	0%	0%
Landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	9,0	11,0	11,0	10,0	10,0	10,0
					Pladsforbrug Samlet	7,3	8,8	8,4	8,5		
					Belægningsprocent	81%	80%	76%	85%	0%	0%

Tabel 6: Oversigt over øvrige landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Type	Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Tekst	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Øvrige landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 103	Pladstal	45	45	45	45	52	52
					Pladsforbrug Samlet	56,9	57,1	61,2	59,8		
					Belægningsprocent	126%	127%	136%	133%		
Øvrige landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 108 stk. 7	Pladstal	44,0	47,0	47,0	68,0	68,0	68,0
					Pladsforbrug Samlet	52,4	61,0	65,9	69,6		
					Belægningsprocent	119%	130%	140%	102%		
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	LSV § 1 stk. 1	Pladstal	6,0	6,0	6,0	9,0	9,0	9,0
					Pladsforbrug Samlet	8,1	7,0	9,1	9,1		
					Belægningsprocent	135%	117%	152%	101%	0%	0%
Øvrige landsdækkende tilbud	Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 103	Pladstal	52,0	64,0	55,0	56,0	61,0	61,0
					Pladsforbrug Samlet	62,3	60,3	59,0	55,0	56,0	56,0
					Belægningsprocent	120%	94%	107%	98%	92%	92%
Øvrige landsdækkende tilbud	Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 104	Pladstal	58,0	62,0	57,0	57,0	57,0	57,0
					Pladsforbrug Samlet	66,4	68,3	59,0	53,0	54,0	54,0
					Belægningsprocent	114%	110%	104%	93%	95%	95%
Øvrige landsdækkende tilbud	Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 107	Pladstal	5,0	5,0	4,0	3,0	3,0	3,0
					Pladsforbrug Samlet	1,9	2,7	3,0	2,0	3,0	3,0
					Belægningsprocent	38%	54%	75%	67%	100%	100%
Øvrige landsdækkende tilbud	Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 108	Pladstal	103	101	109	112	117	117
					Pladsforbrug Samlet	106,6	110,7	108,0	110,0	112,0	113,0
					Belægningsprocent	103%	110%	99%	98%	96%	97%

Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	Erhvervsuddannelser	Pladstal	30,0	30,0	30,0	4,0	4,0	4,0
					Pladsforbrug Samlet	24,3	23,0	16,3	2,0		
					Belægningsprocent	81%	77%	54%	50%	0%	0%
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	Rehabilitering, § 85	Pladstal	6	6	6	3	3	3
					Pladsforbrug Samlet	2,4	2,7	2,5	2,4		
					Belægningsprocent	40%	45%	42%	80%	0%	0%
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 103	Pladstal				6,0	6,0	6,0
					Pladsforbrug Samlet				5,8		
					Belægningsprocent	0%	0%	0%	96%	0%	0%
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 104	Pladstal	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	20,0
					Pladsforbrug Samlet	15,7	16,9	19,0	20,8		
					Belægningsprocent	92%	99%	112%	122%	0%	0%
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 107	Pladstal	17	17	17	13	13	13
					Pladsforbrug Samlet	11,4	13,9	14,8	13,9		
					Belægningsprocent	67%	82%	87%	107%	0%	0%
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 108	Pladstal	9,0	9,0	9,0	13,0	13,0	13,0
					Pladsforbrug Samlet	8,7	10,0	10,9	12,6		
					Belægningsprocent	97%	111%	121%	97%	0%	0%
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	STU	Pladstal	6	6	6	6	6	6
					Pladsforbrug Samlet	9,0	10,0	7,8	6,5		
					Belægningsprocent	150%	167%	130%	109%	0%	0%

Tabel 7: Oversigt over de sikrede afdelinger omfattet af en objektiv finansieringsandel

Type	Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Tekst	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sikrede afdelinger	Region Syddanmark	Egely - alm. Sikrede	Social truede børn og unge	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
					Pladsforbrug Samlet	12,1	13,6	11,8	12,6	12,6	12,6
					Belægningsprocent	86%	97%	84%	90%	90%	90%
Sikrede afdelinger	Region Syddanmark	Egely - særligt sikrede	Social truede børn og unge	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	5	5	5	5,0	5,0	5,0
					Pladsforbrug Samlet	3,5	4,1	4,3	3,0	4,5	4,5
					Belægningsprocent	70%	82%	86%	60%	90%	90%
Sikrede afdelinger	Region Midtjylland	Grenen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
					Pladsforbrug Samlet	9,8	10,0	9,9	9,5		
					Belægningsprocent	98%	100%	99%	95%	0%	0%
Sikrede afdelinger	Region Midtjylland	Grenen - særligt Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	5	5	5	5,0	5,0	5,0
					Pladsforbrug Samlet	4,9	4,9	4,6	4,6		
					Belægningsprocent	98%	98%	92%	92%	0%	0%
Sikrede afdelinger	Region Midtjylland	Koglen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
					Pladsforbrug Samlet	9,5	9,9	9,8	9,9		
					Belægningsprocent	95%	99%	98%	99%	0%	0%
Sikrede afdelinger	Region Nordjylland	Kompasset	Sikrede pladser	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	8	8	8	8	8	8
					Pladsforbrug Samlet	7,3	7,8	7,9	7,3		
					Belægningsprocent	91%	98%	98%	93%	0%	0%
Sikrede afdelinger	Region Sjælland	Bakkegården	Kriminelle unge i alderen 12-18 år	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	20,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
					Pladsforbrug Samlet	7,7	7,4	8,0	7,5		
					Belægningsprocent	39%	74%	80%	75%	0%	0%
Sikrede afdelinger		Stevnsfortet			Pladstal	15	11	11	11	11	11

	Region Sjælland		Kriminelle unge i alderen 12-18 år	SEL § 66 nr. 6	Pladsforbrug Samlet	8,3	7,4	9,0	7,4		
					Belægningsprocent	55%	67%	82%	67%	0%	0%
Sikrede afdelinger	Region Hovedstaden	Sølager	Sikrede pladser	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	18,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
					Pladsforbrug Samlet	14,0	13,9	14,0	12,4		
					Belægningsprocent	78%	93%	93%	93%	0%	0%
Sikrede afdelinger	Københavns Kommune	Sønderbro	Sikrede pladser	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	18	2,4	6	6	6	
					Pladsforbrug Samlet	16,0	18,0	8,0	5,6		
					Belægningsprocent	89%	750%	133%	93%	0%	-

Tabel 8: Oversigt over landsdelsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Type	Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Tekst	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Landsdelsdækkende	Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	33,0	39,0	39,0	39,0	39,0	39,0
					Pladsforbrug Samlet	39,4	38,4	37,7	36,5	34,0	32,5
					Belægningsprocent	119%	98%	97%	94%	87%	83%
Landsdelsdækkende	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Høretab	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
					Pladsforbrug Samlet	10,6	9,9	9,4	6,0		
					Belægningsprocent	118%	110%	104%	66%	0%	0%
Landsdelsdækkende	Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	98,0	98,0	106,0	108,0	116,0	116,0
					Pladsforbrug Samlet	100,5	104,8	106,6	107,2		
					Belægningsprocent	103%	107%	101%	99%	0%	0%
Landsdelsdækkende	Københavns Kommune	Skolen på Kastelvej	Nedsat fysisk funktionsevne	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	19,0	19,0	14,0	13,0	13,0	
					Pladsforbrug Samlet	19,0		13,2			

					Belægningsprocent	100%	0%	94%	0%	0%	-
Landsdelsdækkende	Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	SEL § 107	Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
					Pladsforbrug Samlet	8,5	4,8	0,0	0,4	0,4	0,4
					Belægningsprocent	85%	48%	0%	4%	4%	4%
Landsdelsdækkende	Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
					Pladsforbrug Samlet	8,3	7,9	6,9	7,9	7,7	5,0
					Belægningsprocent	75%	72%	63%	72%	70%	45%
Landsdelsdækkende	Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	LSV § 1 stk. 3	Pladstal	15,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
					Pladsforbrug Samlet	9,1	5,3	4,4	6,3	4,5	4,5
					Belægningsprocent	61%	59%	49%	70%	50%	50%
Landsdelsdækkende	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Høretab	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	5,0	5,0	2,2	2,2	1,0	1,0
					Pladsforbrug Samlet	2,4	1,5	1,2	0,7		
					Belægningsprocent	48%	30%	56%	32%	0%	0%
Landsdelsdækkende	Region Nordjylland	Center for Døvblindhed og Høretab	Høretab	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
					Pladsforbrug Samlet	94,0	97,0	126,0	123,1		
					Belægningsprocent	188%	194%	252%	246%	0%	0%
Landsdelsdækkende	Region Nordjylland	Aktivitets- og Botilbud - CDH	Høretab	SEL § 107 og § 108	Pladstal	0,0	0,0	7,0	7,0	7,0	7,0
					Pladsforbrug Samlet				7,3		
					Belægningsprocent	0%	0%	0%	104%	0%	0%
Landsdelsdækkende	Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	SEL § 104	Pladstal	15,0	15,0	13,0	12,0	7,0	7,0
					Pladsforbrug Samlet	14,6	13,5	11,4	10,4		
					Belægningsprocent	97%	90%	88%	87%	0%	0%
Landsdelsdækkende		Geelsgårdskolen		SEL § 36	Pladstal	77,0	77,0	84,0	80,0	88,0	88,0

	Region Hovedstaden		Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde		Pladsforbrug Samlet	79,6	83,8	80,9	81,0		
					Belægningsprocent	103%	109%	96%	101%	0%	0%
Landsdelsdækkende	Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	SEL § 66 nr. 6 inkl. aflastning	Pladstal	7,0	7,0	16,1	16,5	12,8	12,8
					Pladsforbrug Samlet	7,9	11,3	16,5	14,4		
					Belægningsprocent	113%	161%	102%	87%	0%	0%
Landsdelsdækkende	Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	STU	Pladstal	9,0	8,0	8,0	7,0	4,0	4,0
					Pladsforbrug Samlet	7,4	7,9	7,2	5,8		
					Belægningsprocent	82%	99%	90%	82%	0%	0%

11.1 National koordination

Socialstyrelsen har med afsæt i den nationale koordinationsstruktur mulighed for at udsende centrale udmeldinger om udvalgte målgrupper eller særlige indsatser. Formålet med de centrale udmeldinger er dels at afdække og sikre kapacitet og det fornødne udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til målgrupperne, dels at sikre den nødvendige tværkommunale og tværregionale koordination og planlægning omkring målgruppernes behov på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde.

De centrale udmeldinger danner baggrund for en dialog mellem landets kommunalbestyrelser og Socialstyrelsen om de højt specialiserede indsatser og tilbud til de pågældende målgrupper. Indgangen til dialogen er rammeaftalesamarbejdet.

Kommunalbestyrelserne skal afrapportere samlet på de centrale udmeldinger i forbindelse med fastlæggelse af Udviklingsstrategien, som indgår i Rammeaftalen. Som led i kommunernes afrapportering på de centrale udmeldinger ønskes det afdækket på tværkommunalt og tværregionalt niveau, hvordan kommunerne og regionerne nu og fremadrettet samarbejder om at videreudvikle og sikre tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud, der er tilpasset de enkelte målgruppers særlige behov.

I de foregående år har kommunerne afrapporteret på tre centrale udmeldinger fra Socialstyrelsen vedrørende målgrupperne:

- Borgere med svære spiseforstyrrelser
- Voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
- Børn og unge med alvorlig synsnedsettelse

I november 2019 og januar 2020 udsendte Socialstyrelsen tre nye centrale udmeldinger om følgende målgrupper:

- Udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug
- Borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling
- Borgere med svære spiseforstyrrelser

Afreporteringerne indsendes til Socialstyrelsen i efteråret 2020. På baggrund af afreporteringerne vil Socialstyrelsen gå i dialog med kommunalbestyrelserne om, hvorvidt der på nationalt plan er en tilstrækkelig koordination, der sikrer det fornødne udbud af højt specialiserede døgnbehandlingsindsatser til målgrupperne.